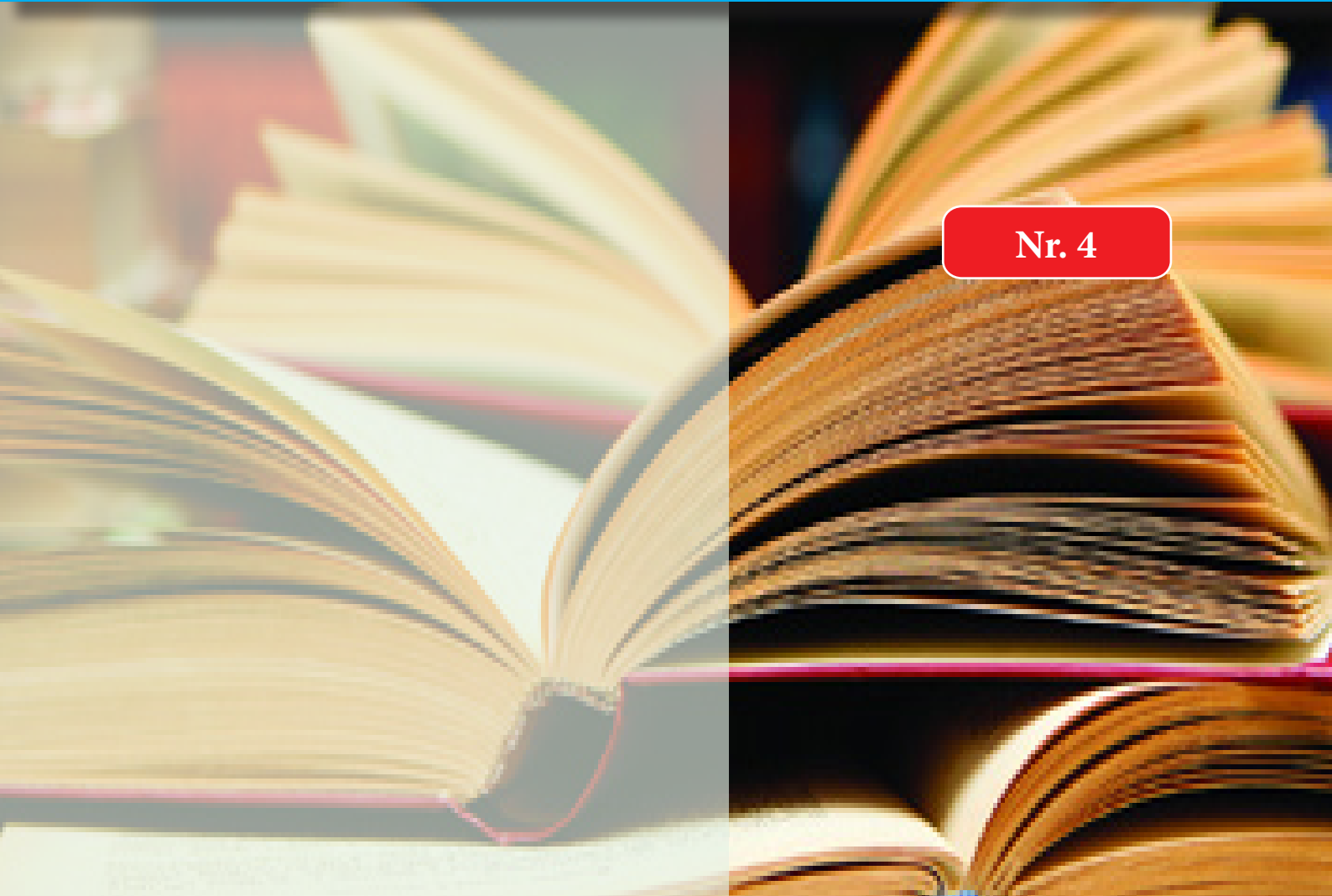

CASA CORPULUI DIDACTIC VÂLCEA

Cultură ȘI EDUCAȚIE FINANCIARĂ

O Perspectivă Europeană

The background of the lower half of the cover features a collage of open books. The books are shown from various angles, with their pages fanned out, creating a sense of depth and knowledge. The colors of the pages range from light cream to deep brown, suggesting different ages or types of books. A red rounded rectangle containing the text 'Nr. 4' is positioned in the upper right area of this section.

Nr. 4

EDITURA NOVA DIDACT
RÂMNICU VÂLCEA
2026

Colectivul de redacție

DIRECTOR

Prof. Florentina-Adina DOBRETE

ADMINISTRATOR FINANCIAR:

Ec. Varinia DUMITRANA

MEMBRI

Prof. Valeria ȘANDRU

Prof. Gheorghe-Daniel TUDOSOIU

Prof. Luisa Ana CIOCHINA

Prof. Antoanela MĂRGĂRITA

Prof. Gabriela TRĂISTARU

Varinia DUMITRANA

Georgeta PURANU

Alexandru Constantin DĂSCĂLETE-BURTEA

GRAFICĂ COMPUTERIZATĂ:

Informatician Alexandru Constantin DĂSCĂLETE-BURTEA

LAYOUT

Informatician Alexandru Constantin DĂSCĂLETE-BURTEA

COPERTĂ

Informatician Alexandru Constantin DĂSCĂLETE-BURTEA

Autorii articolelor sunt responsabili pentru conținutul articolelor din revistă.

Editura NOVA DIDACT

ISSN 2501-5192

ISSN-L 2501-5192

IULIE 2026
EDIȚIE CD-ROM

Cultura și educație
financiară, o
perspectivă europeană

Cuprins

1.	<i>Rolul școlii în formarea inteligenței financiare la adolescenți</i> <i>Inspector Școlar General Prof. Mihaela Andreianu</i> <i>Inspectoratul Școlar Județean Vâlcea</i>	9
2.	<i>Rolul CCD în dezvoltarea profesională pentru educație financiară</i> <i>Director Prof. Adina Florentina Dobrete</i> <i>Casa Corpului Didactic Vâlcea</i>	11
3.	<i>Algoritmizarea prosperității: matematica și informatica ca sisteme de operare ale educației financiare</i> <i>Prof. Luisa Ana Ciochină</i> <i>Școala Gimnazială „Take Ionescu” Râmnicu Vâlcea</i>	13
4.	<i>Sistemul de operare al banilor: educația financiară explicată prin principiile fizicii</i> <i>Prof. Gabriela Ionescu</i> <i>Liceul Tehnologic „General Magheru” Râmnicu Vâlcea</i>	14
5.	<i>Harta ascunsă a banilor: de ce educația financiară este, în esență, o lecție de geografie</i> <i>Prof. Gabriela Trăistaru</i> <i>Colegiul Național „Alexandru Lahovari” Râmnicu Vâlcea</i>	16
6.	<i>Bazele educației financiare în grădiniță</i> <i>Prof. Ancuța Giorgiana Maria</i> <i>Prof. Popescu Elena</i> <i>Liceul de Arte “Victor Giuleanu”/Grădinița cu Program Prelungit Nord 2, Râmnicu Vâlcea</i>	17
7.	<i>Importanța educației financiare încă din clasa I</i> <i>Prof. învă. primar Băeșu Alina-Maria</i> <i>Școala Gimnazială „Anton Pann” Râmnicu Vâlcea</i>	19
8.	<i>Cultura și educația financiară în grădinița waldorf</i> <i>Prof. învă. Preșcolar Botoran Georgeta Mironela</i> <i>Colegiul Energetic/Grădinița cu Program Prelungit Waldorf Râmnicu Vâlcea</i>	21
9.	<i>Pușculița grupei- educație financiară</i> <i>Prof. Educație Timpurie Bunescu Mihaela</i> <i>Școala Gimnazială „Nicolae Bălcescu”, Sat Rotărăști, Comuna Nicolae Bălcescu, Județul Vâlcea</i>	22
10.	<i>Educația financiară în școli: o perspectivă europeană asupra dezvoltării competențelor pentru viață</i> <i>Prof. Căpățînă Maria Magdalena</i> <i>Școala Gimnazială Nr. 4, Râmnicu Vâlcea</i>	32
11.	<i>Educația financiară pe înțelesul elevilor de clasa I</i> <i>Prof. Ceaușoglu Anelice</i> <i>Școala Gimnazială Nr.4. Râmnicu Vâlcea</i>	33
12.	<i>Cadrul legal de predare al disciplinei educație financiară</i> <i>Prof. Carmen Ciucă</i> <i>Școala Gimnazială „Mihai Eminescu” Râmnicu Vâlcea</i>	34
13.	<i>Cultură și educație financiară – o perspectivă europeană</i> <i>Prof. educație timpurie: Constantin Andreea Magdalena</i> <i>Școala Gimnazială „Nicolae Bălcescu” Rm. Vâlcea / G.P.P. „Nicolae Bălcescu” Rm. Vâlcea</i>	36
14.	<i>Educația financiară în rândul populației</i> <i>Prof. Constantin Simona</i>	37

	<i>Școala Gimnazială nr.4 Râmnicu Vâlcea</i>	
15.	<i>Cultură și educație financiară – o perspectivă europeană</i> <i>Înv. Cornăcel Georgiana</i> <i>Școala Gimnazială Nr. 13, Râmnicu Vâlcea</i>	38
16.	<i>Metode pedagogice de predare atractivă a educației financiare în școli</i> <i>Prof. Elena Roxana CROITORU</i> <i>Colegiul Economic, Ramnicu Valcea, România</i>	40
17.	<i>Educația financiară în învățământul preșcolar</i> <i>Prof. învă. preșcolar Deaconu Elena</i> <i>GPP Berislăvești, Jud. Vâlcea</i>	45
18.	<i>De la joc la educație antreprenorială</i> <i>Prof. Diaconu Iulia</i> <i>Colegiul Economic Râmnicu Vâlcea</i>	46
19.	<i>Educația financiară la orele de istorie: fundamente teoretice, perspective interdisciplinare și aplicații didactice</i> <i>Prof. Maria Aurelia Diaconu</i> <i>Colegiul Național "Alexandru Lahovari" Râmnicu Vâlcea</i>	47
20.	<i>Educația financiară pe înțelesul copiilor</i> <i>Prof. Educație Timpurie Dinică Elena Ramona</i> <i>Școala Profesională Colonie-G.P.N. Colonie, Râmnicu Vâlcea</i>	51
21.	<i>Formarea comportamentelor financiare la vârsta preșcolară prin joc</i> <i>Prof. Dobrescu Elena Claudia</i> <i>Școala Gimnazială Nr. 13/G.P.P. Ostroveni 3, Râmnicu Vâlcea</i>	52
22.	<i>Educația financiară în școli</i> <i>Prof. Înv. Primar Dogaru Nicuța Aura</i> <i>Colegiul Național de Informatică „Matei Basarab”, Râmnicu Vâlcea</i>	53
23.	<i>Cultură și educație financiară în școala primară, o perspectivă europeană</i> <i>Prof. Inv. Primar Dumitrescu Maria Mirela</i> <i>Școala Gimnazială „Anton Pann”, Râmnicu Vâlcea</i>	55
24.	<i>Educația financiară la clasa a II-a din perspectiva europeană</i> <i>Prof.înv.primar Dumitrescu Corina Elena</i> <i>Școala Gimnazială Nr.4 Râmnicu Vâlcea, Vâlcea</i>	57
25.	<i>Educația financiară în clasele primare</i> <i>Prof. învă. primar Gheorghe Gabriela Alexandra</i> <i>Școala Gimnazială Titești</i>	58
26.	<i>Educația financiară în ciclul primar: cum o facem utilă și potrivită pentru fiecare clasă</i> <i>Prof. învă. primar Gheorghe Elena Cristina</i> <i>Liceul de Turism și Servicii Publice „Neagoe Basarab”, Călimănești</i>	60
27.	<i>Gestionarea banilor într-o europă diversă - rolul educației financiare</i> <i>Prof. Glomnicu Corina</i> <i>Școala Gimnazială Nr. 4, Râmnicu Vâlcea</i>	62
28.	<i>Cultură și educație financiară – o perspectivă europeană</i> <i>Prof. Iacob Claudia Ramona</i> <i>Liceul George Țârnea Băbeni</i>	63
29.	<i>Educația consumatorului în școală necesară pentru un stil de viață sănătos, echilibrat și durabil</i> <i>Prof. Ioana Lidia Paula</i>	64

	<i>Liceul Sanitar "Antim Ivireanu" Râmnicu Vâlcea</i>	
30.	„Educația financiară în școli” banii pe înțelesul tuturor Profesor Ionică Iuliana Anișoara Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Băbeni – Vâlcea	65
31.	Influența factorilor geografici asupra comportamentului financiar al populației în Europa Prof. Lalu Jany, Colegiul Național "Mircea cel Bătrân", Râmnicu Vâlcea	67
32.	Geografia în contextul educației financiare: o perspectivă europeană Prof. Lalu Mihaela Victoria Liceul Tehnologic "Ferdinand I" Râmnicu Vâlcea	69
33.	Învățarea prin joc a noțiunilor financiare la preșcolari Prof. educ. timp. Manda Marilena, Școala „I. Gh. Duca”/ G.P.P. Traian, Râmnicu Vâlcea	71
34.	Consilierea financiară la elevii claselor primare Profesor logoped Mărgărita Antoanela CJRAE Vâlcea	72
35.	Jocuri de educație financiară pentru copii Prof. Vărzaru Alina-Maria Școala Gimnazială Șușani, Județul Vâlcea Prof. Mateescu Corina-Elena Școala Gimnazială „Anton Pann,, Râmnicu Vâlcea	74
36.	Educația financiară în grădiniță Prof. Mihai Mihaela- Diana Seminarul Teologic Ortodox „Sfântul Nicolae” Grădinița Cu Program Prelungit „Toți Sfinții”- Râmnicu Vâlcea	75
37.	Formarea culturii financiare la vârste mici-abordări și practici europene Prof. Ed. Timpurie-Mihai Elena G.P.N.Lăunele de Jos,Com.Dănicei	77
38.	Cultură și educație financiară - o perspectivă europeană Profesor educație timpurie, Mirescu Daniela Laura Școala Gimnazială I.Gh.Duca/Grădinița cu Program Prelungit Traian, Râmnicu Vâlcea	79
39.	Educația financiară la preșcolari Prof. educație timpurie Mușat Ioana Roxana Școala Gimnazială „Nicolae Bălcescu” , loc Nicolae Bălcescu , jud Vâlcea	81
40.	Cultură și educație financiară – o perspectivă europeană Prof. Negrea Titela-Violeta Liceul de Turism și Servicii Publice „Neagoe Basarab”, Călimănești	82
41.	Educația financiară-opțional de perspectivă europeană Prof. inv. primar Pascu Luminița-Mihaela Liceul Sanitar „Antim Ivireanu” Râmnicu Vâlcea	84
42.	Rolul familiei în formarea comportamentului financiar Prof. Inv. primar Pătrașcu Delia Ana-Maria Școala cu clasele I-VIII Stoenеști, Loc. Berislăvești	85
43.	Cultură și educație financiară: o perspectivă europeană Prof. Păunei Ramona Lavinia	87

	<i>Școala Gimnazială, sat Bodești, com Bărbățești</i>	
44.	Responsabilitatea financiară în marketing Prof. Păușescu Ioana Consuela Colegiul Economic Râmnicu Vâlcea	88
45.	Educația financiară timpurie în context european Prof. înv. preșc. Peche Alina-Marieta Școala Gimnazială Nr. 13/Grădinița P.P. Nr. 14 Loc. Râmnicu Vâlcea, jud. Vâlcea	89
46.	Cultură și educație financiară – o perspectivă europeană Prof. înv. primar Petrescu Ana – Alexandra Liceul Sanitar Antim Ivireanu Râmnicu Vâlcea	90
47.	Cultură și educație financiară – o perspectivă europeană Prof. Popescu Mădălina Școala Gimnazială „Nicolae Bălcescu” Râmnicu Vâlcea	91
48.	Rolul educației financiare în dezvoltarea adolescenților -Studiu- Prof. Popescu Florina Școala Gimnazială Nicolae Bălcescu, sat Rotărăști	92
49.	Educația financiară la gimnaziu – de la teorie la practică resursă didactică și proiect de lecție Prof. Popescu Maria Mădălina Școala Gimnazială „Nicolae Bălcescu” Drăgășani	94
50.	Educație financiară - de la teorie la practică Prof. Romvcescu Florin Liceul „Constantin Brâncoveanu” Horezu	96
51.	Educație financiară – de la teorie la practică Prof. Romcescu Elena Roxana Liceul „Constantin Brâncoveanu” Horezu	97
52.	Managementul resurselor personale: de la teorie contabilă la responsabilitate financiară. Studiu de caz pentru învățământul liceal (profil economic) Profesor Șandru Valeria, Colegiul Economic Râmnicu Vâlcea	98
53.	Dimensiunea europeană a educației financiare în grădiniță Prof. Smarandache Luminița Școala Gimnazială Budești	99
54.	Cultura vizuală și educația financiară Prof. dr. Spiridon Rodica-Gabriela Liceul Sanitar „Antim Ivireanu” Râmnicu Vâlcea	102
55.	Educația financiară - necesitatea unei societăți moderne Prof.Înv. Primar. Trănesci Daniela Școala Gimnazială Udrești, Dănicei	103
56.	Cultură și educație financiară – o perspectivă europeană Prof. înv. primar Trușcă Lidia Cristina Școala Gimnazială „Nicolae Bălcescu”, Râmnicu Vâlcea	105
57.	Resursă Educațională Deschisă. Educație financiară pentru elevii de gimnaziu - de la teorie la aplicații Prof. Trușcă Anca Liceul „Constantin Brâncoveanu”, Horezu	106
58.	Inflația în țările în curs de dezvoltare	108

Prof. Daniel Tudosoiu

Colegiul Național „Alexandru Lahovari” – Râmnicu Vâlcea

59. *Educația financiară timpurie - fundament al unei societăți responsabile în context european* 109
Prof. înv. preșc., Udrescu Gheorghița
Școala Gimnazială Nr.13/ Structura Grădinița cu PP Nr.14, Râmnicu Vâlcea, Județul Vâlcea
60. *Strategii de prevenire și combatere a comportamentelor de tip bullying în mediul școlar, social și on-line* 110
Prof. Văleanu Maria-Adriana
Școala Gimnazială Valea-Mare, jud.Vâlcea
61. *Jocuri de educație financiară pentru copii* 111
Prof. Vărzaru Alina-Maria
Școala Gimnazială Șușani, Județul Vâlcea

Rolul școlii în formarea inteligenței financiare la adolescenți

Inspector Școlar General Prof. Mihaela Andreianu
Inspectoratul Școlar Județean Vâlcea

Educația financiară a depășit de mult granițele unei simple discipline opționale sau ale unui curent pasager în pedagogia modernă, devenind o competență-cheie obligatorie pentru supraviețuirea socio-economică în secolul XXI.

În contextul unei economii globalizate, puternic digitalizate și marcate de o volatilitate accentuată, tinerii se confruntă cu decizii financiare complexe încă de la vârste fragede. Pentru un cadru didactic care predă discipline economice în învățământul liceal tehnologic, această realitate nu reprezintă doar o temă de dezbateră academică în cadrul comisiilor metodice, ci o provocare zilnică la catedră. Rolul nostru fundamental a evoluat substanțial în ultimii ani: nu mai suntem doar simpli transmițători de concepte tehnice rigide, cum ar fi formulele contabile, circuitele documentelor sau mecanismele fiscale abstracte. Astăzi, devenim modelatori ai unei inteligențe financiare practice, o structură cognitivă și comportamentală indispensabilă absolvenților pentru a naviga într-o lume saturată de instrumente de creditare agresive, oportunități de investiții volatile, dar și de riscuri majore de supraîndatorare timpurie.

Tranziția de la teoria economică clasică la un comportament financiar responsabil și reflexiv în viața de zi cu zi necesită o regândire profundă și curajoasă a metodologiilor didactice. La nivelul liceului economic, unde elevii au deja o înclinație nativă sau dobândită spre acest domeniu, abordarea tradițională, bazată exclusiv pe expunere și memorare, își dovedește limitele de eficiență. Succesul educațional depinde în mod direct de utilizarea unor metode active, centrate pe elev, capabile să dezvolte gândirea critică și abilitățile de analiză predictivă.

Un exemplu elocvent în acest sens este utilizarea instrumentului „*Firma de exercițiu*”, o metodă interactivă deja consacrată în învățământul autohton, care simulează integral structura, funcționarea și mecanismele unei companii reale pe o piață virtuală. Aceste firme funcționează ca simulări de întreprinderi reale, în care elevii ocupă diverse roluri și sunt implicați în procese ce reflectă activitatea dintr-o companie autentică.

Acest model de învățare practică le permite elevilor să aplice cunoștințele teoretice în situații economice reale, pregătindu-i pentru provocările viitoare de pe piața muncii. Prin intermediul acesteia, elevii nu doar că înțeleg din punct de vedere teoretic ce reprezintă un flux de numerar sau un buget de venituri și cheltuieli, dar experimentează direct și nemijlocit consecințele deciziilor de alocare a resurselor materiale și financiare. Atunci când această metodă este completată de *studii de caz* axate pe optimizarea bugetului personal, analizarea comparativă a ofertelor de creditare pe termen lung sau înțelegerea profundă a impactului inflației asupra puterii de cumpărare a gospodăriei, întreaga programă școlară capătă o valoare pragmatică imediată, transformând cunoștințele în deprinderi de viață salvatoare.

Această transformare de paradigmă la nivelul fiecărei ore de curs este susținută și validată la nivel macrostructural de noile politici educaționale și strategii guvernamentale din țara noastră. Adoptarea și implementarea Strategiei Naționale de Educație Financiară (SNEF) a marcat un moment de cotitură în managementul sistemului preuniversitar românesc. Această strategie oferă, în sfârșit, un cadru coerent, predictibil și unitar, prin care noțiunile esențiale precum gestionarea riscurilor financiare, diversificarea surselor de venit, importanța economisirii timpurii și fenomenul de digitalizare bancară sunt integrate în mod transversal în curriculumul național.

Parteneriatele strategice tripartite consolidate între Ministerul Educației și Cercetării, Banca Națională a României și Autoritatea de Supraveghere Financiară joacă un rol catalizator în acest ecosistem. Ele pun la dispoziția cadrelor didactice resurse logistice avansate, platforme interactive de e-learning și programe riguroase de formare continuă. Acest sprijin instituțional este vital pentru profesorul de discipline economice, deoarece îi oferă instrumentele necesare pentru a racorda discuțiile din clasă la realitățile imediate ale pieței financiare contemporane, reducând drastic decalajul istoric dintre teorie și dinamica pieței muncii.

Privind spre viitor, dinamica accentuată a piețelor financiare impune o extindere a ariei noastre de acoperire didactică, incluzând module dedicate securității cibernetice și utilizării responsabile a noilor tehnologii financiare (FinTech). Elevii de liceu sunt nativi digitali, expuși la portofele electronice, platforme de tranzacționare online și active digitale încă din adolescență. În absența unui filtru critic cultivat în școală, aceștia pot cădea cu ușurință victime ale fraudelor online sau ale speculațiilor financiare nefondate. Prin urmare, orele de discipline economice trebuie să devină spații de dezbateră etică și de analiză a riscurilor cibernetice. Predarea economisirii nu se mai poate rezuma la conceptul clasic de depozit bancar, ci trebuie să includă noțiuni despre diversificarea portofoliului, înțelegerea raportului dintre risc și randament, precum și protecția datelor cu caracter personal în tranzacțiile virtuale. Doar printr-o astfel de abordare holistică putem asigura o alfabetizare financiară funcțională totală.

În concluzie, formarea unui comportament financiar echilibrat, etic și reflexiv reprezintă un proces de durată, un efort sistemic în care liceul economic joacă rolul unui veritabil laborator de testare și definire a profilului viitorului adult activ. Misiunea noastră, ca profesori de discipline economice, depășește cu mult simpla transmitere a unui set de informații tehnice. Prin adaptarea constantă a instrumentelor pedagogice la evoluția societății și prin valorificarea inteligentă a inițiativelor naționale, avem datoria morală de a cultiva discernământul economic în rândul tinerilor noștri elevi. Numai prin transformarea noțiunilor academice în obiceiuri zilnice și sănătoase de consum, economisire și investiție vom reuși să livrăm societății cetățeni independenți, rezilienți în fața crizelor și capabili să aducă stabilitate, plusvaloare și performanță sustenabilă comunităților din care fac parte.

Bibliografie

1. Guvernul României. (2024). *Strategia Națională de Educație Financiară 2024-2030*. București: Monitorul Oficial al României.
2. Banca Națională a României. (2024). *Parteneriate educaționale și programe BNR dedicate tinerilor*. Informații accesibile prin secțiunea de educație a platformei oficiale BNR.
3. Autoritatea de Supraveghere Financiară. (2025). *Ghidul Consumatorului de Servicii Financiare Non-Bancare pentru Tineri*. București: Editura ASF.
4. Asociația Română a Băncilor. (2024). *Educația Financiară în România - Programe, resurse didactice și statistici sectoriale*. București: ARB.

Rolul CCD în dezvoltarea profesională pentru educație financiară

*Director Prof. Adina Florentina Dobrete
Casa Corpului Didactic Vâlcea*

Sistemul de învățământ preuniversitar contemporan traversează o perioadă de reconfigurare structurală profundă, determinată de complexitatea fără precedent a realităților socio-economice globale. În acest context de tranziție accelerată spre o societate puternic digitalizată și intens interconectată, educația financiară s-a desprins definitiv de statutul unei tematici opționale izolate sau al unei activități extrașcolare complementare. Astăzi, ea reprezintă o componentă transversală fundamentală a curriculumului național, esențială pentru asigurarea rezilienței sociale și a inserției socio-profesionale de succes a tinerelor generații de absolvenți.

Din perspectiva managementului instituțional al Casei Corpului Didactic, sarcina noastră este să conectăm politicile macro-educăționale stabilite la nivel guvernamental cu realitățile micro-structurale de la nivelul fiecărei catedre, oferind suportul metodologic necesar. Coordonarea unui simpozion academic dedicat implementării programelor de educație financiară scoate la iveală o realitate administrativă incontestabilă: eficiența transmiterii de competențe economice practice către elevi este direct proporțională cu nivelul de pregătire a corpului profesoral și cu calitatea proiectelor de colaborare interinstituțională pe care reușim să le punem la dispoziția sistemului.

Organizarea unui simpozion sub egida Casei Corpului Didactic reprezintă o pârgie managerială strategică pentru construirea unor comunități autentice de practică pedagogică. În mod tradițional, formarea continuă se realiza prin cursuri clasice, unidirecționale, în care un expert transmitea un set fix de cunoștințe teoretice către un grup de cursanți pasivi. Modelul simpozionului pe care îl promovăm rupe acest tipar rigid, instituind o structură orizontală de învățare reciprocă, mentorat și cooperare academică deschisă.

Acest eveniment funcționează ca laborator viu de diagnoză și prognoză educațională pentru sistemul preuniversitar. Profesorii se confruntă zilnic cu bariere metodologice majore atunci când încearcă să transpună concepte dinamice precum inflația, volatilitatea piețelor, activele digitale sau macroeconomia în limbajul accesibil al unor copii de gimnaziu sau liceu. Simpozionul oferă cadrul ideal în care aceste dificultăți sunt cartografiate, analizate și combătute prin prezentarea de soluții concrete validate deja la clasă. Secțiunile de comunicări științifice permit profesorilor să își prezinte materialele didactice proprii, ghidurile de bune practici și studiile de caz adaptate mediilor din care provin elevii lor. Astfel, prin intermediul instituției noastre, resursele valoroase create individual încetează să mai fie izolate într-o singură școală și devin bunuri comune, accesibile întregii comunități educaționale, generând un impact multiplicator vizibil.

Colaborarea interinstituțională nu mai este privită ca un deziderat formal, ci ca o condiție obligatorie de supraviețuire a actului didactic de calitate. Prin semnarea și operaționalizarea unor protocoale de colaborare cu Banca Națională a României, precum și cu actori majori din sectorul bancar comercial, precum Banca Comercială Română (BCR) și UniCredit Bank, reușim să aducem expertiză tehnică și resurse logistice de înalt nivel direct în sistemul de formare continuă a cadrelor didactice. Parteneriatul de lungă durată cu BNR aduce în prim-plan rigoarea macrobancară, politicile monetare și înțelegerea mecanismelor de stabilitate financiară, oferind profesorilor piloni teoretici fundamentali de care au nevoie la catedră. În paralel, deschiderea către sectorul bancar privat prin programele de responsabilitate socială și educație financiară dezvoltate de BCR și UniCredit asigură exact componenta aplicată, extrem de ancorată în realitatea imediată a consumatorului modern.

Aceste colaborări strategice se traduc în oportunități remarcabile și unice pentru cadrele didactice înscrise în programele noastre de perfecționare. Profesorii nu mai învață metodică din manuale teoretice rigide, ci intră în dialog direct cu analiști financiari, manageri de risc, experți în securitate cibernetică și formatori acreditați din cadrul acestor mari instituții bancare. Prin intermediul proiectelor comune, Casa Corpului Didactic devine un centru logistic de diseminare a unor kituri educaționale interactive și aplicații de simulare a managementului bugetar sau a comportamentului investițional corect. Elevii și profesorii au astfel posibilitatea de a experimenta, într-un mediu virtual controlat, decizii legate de economisire, creditare

responsabilă sau gestionarea riscurilor. Programele derulate în parteneriat cu BCR și UniCredit pun un accent deosebit pe asimilarea conceptelor de independență financiară și digitalizare, oferind resurse esențiale pentru înțelegerea ecosistemului FinTech.

Toate aceste acțiuni integrate sporesc considerabil motivația cadrelor didactice, care realizează că efortul lor cotidian de la catedră beneficiază de suportul direct al principalelor instituții din sistemul bancar și de resurse metodologice de actualitate.

Managementul formării continue din cadrul Casei Corpului Didactic este riguros aliniat cu directivele naționale, această corelare oferindu-ne o foaie de parcurs clară pentru a evalua impactul programelor noastre pe termen mediu și lung. Obiectivul nostru principal nu este doar alfabetizarea financiară funcțională a profesorilor, ci trecerea asumată către o educație financiară critică și etică. Privind în perspectivă, provocările care bat la ușa sistemului de învățământ sunt masive și necesită reacții imediate. Expansiunea inteligenței artificiale aplicate în finanțe, proliferarea creditelor rapide online cu dobânzi mascate și campaniile agresive de marketing financiar care vizează minorii pe rețelele sociale necesită un răspuns educațional rapid și extrem de articulat.

Casa Corpului Didactic își propune să extindă oferta sa de programe acreditate prin introducerea de noi module dezvoltate în strânsă legătură cu partenerii noștri din sistemul bancar, axate strict pe securitate cibernetică financiară, protejarea identității digitale a elevilor și prevenirea fraudelor de tip phishing. De asemenea, punem un accent deosebit pe corelarea deciziilor financiare personale cu impactul ecologic și social asupra comunității prin module de economie verde, dar și pe didactica tranzacțiilor virtuale, învățându-i pe profesori cum să abordeze utilizarea sigură și conștientă a portofelelor electronice și a instrumentelor moderne de plată.

În concluzie, prin organizarea unor evenimente, precum „*Atelierul de Educație Financiară*”, dedicat educației financiare, și prin consolidarea unor rețele puternice de parteneriat cu Banca Națională a României, BCR și UniCredit Bank, demonstrăm că formarea continuă a profesorilor poate și trebuie să țină pasul cu evoluția rapidă a societății. Asigurarea unui cadru de sprijin stabil, inovator și performant pentru corpul profesoral reprezintă singura cale viabilă prin care putem garanta că elevii din școlile noastre vor deveni consumatori financiari avizați, capabili să contribuie activ la prosperitatea și stabilitatea economică a comunităților lor. Ne asumăm pe deplin acest rol de facilitator și vom continua să creăm punți solide între teorie, instituțiile din piață și practica de zi cu zi de la catedră, transformând oportunitățile de formare într-un motor al excelenței în educație.

Bibliografie

1. Ministerul Educației. (2024). *Ordinul privind aprobarea criteriilor de acreditare a programelor de formare continuă destinate cadrelor didactice din învățământul preuniversitar*. București: Monitorul Oficial al României.
2. Guvernul României. (2024). *Strategia Națională de Educație Financiară 2024-2030 (SNEF)*. București: Monitorul Oficial al României.
3. Banca Națională a României. (2024). *Protocolul Național de Colaborare pentru Educație Financiară: Bilanț și perspective strategice*. București: Direcția Comunicare BNR.
4. Banca Comercială Română. (2024). *Școala de Bani - Raport de impact și resurse educaționale open-source pentru profesori*. București: BCR Corporate.
5. UniCredit Bank România. (2025). *Programe de excelență în educație: Sprijinirea comunităților școlare prin alfabetizare financiară*. București: Departament CSR UniCredit.

Algoritmizarea prosperității: matematica și informatica ca sisteme de operare ale educației financiare

Prof. Luisa Ana Ciochină

Școala Gimnazială „Take Ionescu” Râmnicu Vâlcea

În mod tradițional, programa școlară izolează disciplinele în compartimente etanșe, făcând elevii să creadă că algebra aparține exclusiv tablei cu ecuații, informatica se limitează la scrierea de cod în laborator, iar gestionarea banilor este doar o chestiune de intuiție sau comerț. Această fragmentare ascunde o realitate profundă a lumii contemporane: banii s-au dematerializat complet, transformându-se în fluxuri numerice globale guvernate de reguli logice stricte.

Din perspectiva *catedrei de matematică și informatică*, educația financiară nu se reduce la un set de sfaturi empirice despre economisire, ci reprezintă o aplicație riguroasă a unor modele cantitative, a statisticii și a gândirii computaționale. A preda alfabetizarea financiară prin această lentilă înseamnă a le oferi tinerilor „codul sursă” al mecanismelor economice, transformându-i din simpli utilizatori digitali în administratori raționali ai propriului capital.

Pilonul fundamental pe care *matematica* îl aduce în această ecuație este capacitatea de a modela viitorul prin înțelegerea riguroasă a creșterii exponențiale, în opoziție cu gândirea liniară care domină psihologia de consum a majorității oamenilor. Cei mai mulți indivizi își proiectează evoluția financiară în mod liniar, anticipând venituri direct proporționale cu timpul de lucru investit. Însă acumularea și multiplicarea reală a capitalului urmează traiectoria unei progresii geometrice, materializată prin conceptul de dobândă compusă. Formula clasică a capitalizării demonstrează matematic cum valoarea viitoare a unei sume este direct dependentă nu doar de baza inițială, ci de frecvența perioadelor de acumulare și, mai ales, de variabila timp, plasată la exponent.

Atunci când elevii vizualizează grafic această funcție exponențială, ei înțeleg imediat de ce panta acumulării suferă o mutație radicală după un anumit prag critic de ani. Economisirea timpurie încetează să mai fie o recomandare morală din manualele de economie și devine o certitudine matematică, o lege a naturii numerice care premiază disciplina și penalizează amânarea.

Dacă matematica oferă ecuațiile structurale ale banilor, *informatica* pune la dispoziție instrumentele practice de execuție și optimizare prin intermediul algoritmilor. Un buget personal nu este nimic altceva decât o succesiune de instrucțiuni logice, o structură condițională de tipul celor studiate la orele de programare în primele capitole de sintaxă. Gestionarea corectă a veniturilor poate fi perfect transpusă într-un algoritm formal unde testul logic verifică dacă intrările depășesc ieșirile fixe. Dacă această condiție este îndeplinită, fluxul de date direcționează automat un procent fix către contul de investiții sau fondul de urgență, restul fiind alocat cheltuielilor discreționare; în caz contrar, sistemul declanșează o alertă de deficit.

Mai mult decât o simplă analogie, această abordare permite eliminarea celei mai mari vulnerabilități din managementul financiar: factorul emoțional și lipsa de disciplină. Prin utilizarea automatizării proceselor bancare digitale – cum ar fi programarea unor scripturi de transfer automat în ziua de salariu – elevii învață să folosească tehnologia pentru a implementa decizii raționale pe care voința umană le-ar putea sabota.

O altă dimensiune critică a educației financiare moderne, indispensabilă în era digitală, este capacitatea de a naviga în siguranță prin arhitecturile complexe ale *banilor electronici* și ale sistemelor descentralizate.

Un profil de matematică-informatică oferă instrumentele conceptuale unice necesare pentru a demistifica fenomene adesea greșit înțelese, cum sunt criptomonede sau securitatea tranzacțiilor online. Înțelegerea protocoalelor de criptare, a algoritmilor de tip hash și a funcționării cheilor publice și private nu reprezintă doar teorie abstractă pentru examene, ci scutul de protecție al cetățeanului împotriva fraudelor cibernetice, a atacurilor de tip phishing și a ingineriei sociale. În egală măsură, analizarea tehnologiei blockchain ca o structură de date de tip listă simplu înlănțuită, imutabilă și distribuită într-o rețea de noduri, le permite tinerilor să evalueze activele digitale cu detașare științifică. Ei nu mai privesc aceste tehnologii ca pe niște scheme magice de îmbogățire rapidă, ci ca pe sisteme matematice complexe de consens, devenind imuni la speculațiile agresive de pe internet.

În final, gestionarea riscului financiar este o problemă pură de teoria probabilităților și statistică. Într-o societate asaltată de reclame la platforme de pariuri, jocuri de noroc și aplicații de tranzacționare extrem de volatile, utilizarea speranței matematice (valoarea așteptată) devine un mecanism esențial de autoapărare intelectuală. Elevii care învață să calculeze valoarea medie pe termen lung a unui pariu deduc singuri, prin calcul brut, de ce jocurile de noroc au întotdeauna o speranță matematică negativă pentru participant, garantând pierderea financiară în mod cert odată cu creșterea numărului de încercări.

În mod similar, conceptul economic de diversificare a unui portofoliu de investiții este tradus la clasă prin noțiunile statistice de covarianță și coeficient de corelație. Un portofoliu rezistent și stabil este, în esență, un sistem de variabile aleatorii cu corelații negative sau neutre, unde scăderea unui activ este compensată matematic de stabilitatea altuia, reducând astfel volatilitatea globală fără a sacrifica randamentul.

În concluzie, alfabetizarea financiară predată prin prisma matematicii și informaticii depășește sfera simplului ghid de bune practici comerciale și devine o formă superioară de igienă algoritmică și logică aplicată. Rolul profesorului din acest domeniu este de a demonstra că piețele financiare nu sunt entități haotice sau norocoase, ci sisteme dinamice guvernate de ecuații concrete și fluxuri masive de date.

Tinerii care își dezvoltă această gândire computațională dobândesc o reziliență structurală în fața crizelor economice, a inflației sau a manipulărilor psihologice ale pieței. Ei înțeleg că singura metodă de a asigura stabilitatea și independența financiară pe termen lung este aplicarea consecventă a raționamentului riguros, a analizei de date și a tehnologiei, transformând matematica din materie de examen în cel mai puternic instrument de navigare în viața reală.

Bibliografie academică și didactică

1. Anton, N. (2012) – Matematici financiare și actuariale. București: Editura Economică.
2. Narayanan, A., Bonneau, J., Felten, E., Miller, A. și Goldfeder, S. (2016) – Bitcoin and Cryptocurrency Technologies: A Comprehensive Introduction. Princeton University Press. (Lucrare academică de referință pentru înțelegerea mecanismelor criptografice și a structurilor de date specifice tehnologiei blockchain).
3. Popa, M., Marinescu, G. și Ionescu, V. (2018) – Informatică și Modelare Matematică. Ghid didactic pentru licee. București: Editura Didactică și Pedagogică.

Sistemul de operare al banilor: educația financiară explicată prin principiile fizicii

Prof. Gabriela Ionescu

Liceul Tehnologic „General Magheru” Râmnicu Vâlcea

La prima vedere, fizica și educația financiară aparțin unor universuri paralele. Fizica studiază legile fundamentale ale universului material, de la mișcarea planetelor până la dinamica particulelor subatomice, în timp ce gestionarea banilor pare a fi un domeniu pur social, dominat de convenții umane și piețe volatile. Cu toate acestea, în ultimele decenii, granițele dintre aceste științe s-au dizolvat, dând naștere unui domeniu academic fascinant numit **econofizică**. Prin econofizică, elevii învață să aplice legi ale conservării și echilibrului pentru a gestiona riscurile și a înțelege dinamica capitalului.

Articolul explorează integrarea principiilor fizicii în educația financiară, prezentând bugetul personal și piețele financiare prin analogii cu mecanica fluidelor, termodinamica și mișcarea browniană.

Din perspectiva catedrei de fizică, economia globală nu este un haos imprevizibil, ci un sistem termodinamic complex, iar capitalul se supune unor legi de conservare, transfer și echilibru izbitor de asemănătoare cu cele din natură. A preda educație financiară prin prisma fizicii înseamnă a le oferi elevilor un set de legi universale pentru a înțelege cum curg, se acumulează sau se pierd banii în lumea reală.

Primul și cel mai evident paralelism didactic se stabilește între *mechanica fluidelor și circulația*

monetară. În fizică, un fluid curge de la o presiune ridicată spre una scăzută, debitul fiind influențat direct de secțiunea conductei și de rezistența hidraulică. În mod analog, banii funcționează ca un fluid economic. Veniturile reprezintă debitul de intrare în sistemul personal, în timp ce cheltuielile sunt pierderile sau scurgerile din rețea.

O ecuație fundamentală precum *Ecuația de continuitate* ne învață că, pentru a crește presiunea (acumularea de capital) într-un punct al circuitului, trebuie fie să mărim debitul de intrare (să diversificăm sursele de venit), fie să îngustăm secțiunea de ieșire (să reducem cheltuielile neesențiale).

Ca exemplu de abordare la clasă, când un elev înțelege că bugetul său este un sistem hidraulic închis, fenomenul de *disipare necontrolată a capitalului* – cauzat de abonamente uitate sau cumpărături impulsive – devine o problemă concretă de inginerie: *o pierdere de sarcină în rețea*. Dacă aceste pierderi cumulate depășesc debitul de alimentare, sistemul colapsează prin presiune zero. Această vizualizare elimină ambiguitatea economică și transformă disciplina bugetară într-o necesitate structurală.

Trecând de la mecanică la *termodinamică*, descoperim o analogie izbitoare între conceptul de *entropie și gestionarea averii*. Legea a doua a termodinamicii stipulează că un sistem izolat evoluează natural și ireversibil spre dezordine (entropie maximă), fiind nevoie de lucru mecanic din exterior pentru a menține ordinea. În plan financiar, entropia se traduce prin tendința naturală a banilor de a se risipi în absența unui control riguros. Un cont bancar lăsat la voia întâmplării nu se va organiza niciodată de la sine; el tinde spre haos economic. Menținerea stabilității financiare necesită un consum constant de energie din partea individului – sub formă de *planificare, monitorizare și disciplină*.

Aceasta oferă un excelent studiu de caz pedagogic: *Principiului conservării energiei* ne amintește că energia nu se creează și nu se pierde, ci doar se transformă. Banii, ca formă de energie socială stocată, urmează exact aceeași regulă: ei nu apar de nicăieri. O abordare interactivă la clasă constă în demontarea schemelor piramidale și a speculațiilor agresive care promit generarea de „energie economică perpetuă”. Elevii deduc singuri că aceste promisiuni descriu un *perpetuum mobile* care, din punct de vedere fizic și financiar, reprezintă o imposibilitate absolută.

O altă lecție vizuală vine din zona mecanicii clasice, mai exact prin analiza *inerției și a forțelor de frecare*. Prima lege a lui Newton afirmă că un corp își păstrează starea de repaus sau de mișcare rectilinie uniformă atât timp cât asupra lui nu acționează forțe exterioare. Acest principiu guvernează direct obiceiurile noastre financiare. Un consumator captiv într-un stil de viață risipitor va continua pe aceeași traiectorie distructivă din cauza inerției comportamentale. Pentru a schimba direcția și a începe să economisească, este nevoie de o forță exterioară masivă: o conștientizare bruscă, un șoc financiar sau o *educație financiară timpurie riguroasă*.

Ca activitate practică la ore, analizăm modul în care orice investiție sau tranzacție pe piață se lovește de „forțe de frecare”, transpuse în economie prin comisioane bancare, taxe, impozite și, cel mai important, prin *inflație*. Inflația acționează exact ca o forță de frecare aerodinamică sau mecanică: încetinește progresul capitalului. Elevii sunt puși să calculeze viteza reală a unui activ (randamentul net) scăzând aceste forțe. Dacă randamentul unei investiții nu depășește forța de frecare a inflației, banii se opresc în realitate și își pierd energia cinetică (puterea de cumpărare).

În final, managementul modern al riscului la bursă folosește modele matematice împrumutate direct din fizica statistică și mecanică cuantică. Mișcarea prețurilor pe piețele financiare a fost modelată istoric folosind *Mișcarea Browniană* – exact același algoritm matematic care descrie agitația termică haotică a particulelor de polen suspendate în apă. Un investitor educat prin prisma fizicii știe că evoluția pe termen scurt a unui activ financiar este guvernată de o incertitudine similară cu cea din micro-univers. Nu poți prezice cu exactitate prețul unei acțiuni de la o oră la alta, la fel cum nu poți cunoaște simultan poziția și impulsul unei particule conform principiului lui Heisenberg. Totuși, la scară macroscopică, prin acumularea unui număr mare de date (statistica sistemelor mari), haosul se transformă în tipare previzibile. Diversificarea portofoliului devine astfel o metodă de a stabili un sistem termodinamic fluctuant, asigurând o evoluție stabilă pe termen lung în ciuda micro-oscilațiilor zilnice.

În concluzie, alfabetizarea financiară privită prin lentila fizicii capătă o rigoare structurală profundă, desprinzându-se de simplele speculații de moment. Ca dascăl de fizică, rolul meu este să le demonstrez elevilor că banii nu sunt o entitate abstractă, ci o formă de energie economică guvernată de reguli de echilibru și transformare. Tinerii care deprind aceste corelații nu vor căuta miracole financiare, deoarece știu că în economie, ca și în natură, legile conservării nu pot fi păcălite. Ei vor privi propriul buget ca pe un sistem dinamic ce trebuie optimizat, protejat de forțele de frecare ale inflației și ghidat cu energie și disciplină spre o

stare de echilibru stabil și independență pe termen lung.

Bibliografie

1. Fălie, D. și Petrescu-Prahova, M. (2006) – Fizică: Mecanică clasică. Manual pentru clasa a IX-a / a X-a. București: Editura Corint.
2. Georgescu, G. și Mocanu, E. V. (2006 / reeditat 2023) – Economie. Manual pentru clasa a XI-a. București: Editura Didactică și Pedagogică.
3. Manda, D., Sandu, M. și Toplicianu, F. (2004) – Fizică. Manual pentru clasa a X-a (Filierile teoretică și tehnologică). București: Editura Didactică și Pedagogică.
4. Mantegna, R. N. și Stanley, H. E. (2000) – Introduction to Econophysics: Correlations and Complexity in Finance. Cambridge University Press.

Harta ascunsă a banilor: de ce educația financiară este, în esență, o lecție de geografie

Prof. Gabriela Trăistaru
Colegiul Național „Alexandru Lahovari” Râmnicu Vâlcea

Privită prin lentila catalogului școlar, educația financiară aparține matematicii aplicate sau științelor economice, în timp ce geografia rămâne cantonată în descrierea reliefului și a frontierelor politice. Această fragmentare didactică ascunde o realitate fundamentală: *comportamentul nostru financiar este modelat direct de coordonatele geografice în care trăim.*

Ca profesor, intersecția dintre spațiu și capital îmi oferă cel mai fertil teren pentru a-i învăța pe tineri că un cont bancar nu crește în vid, ci este alimentat sau secătuit de dinamica teritorială. Geografia nu determină doar destinațiile noastre de vacanță, ci și structura profundă a deciziilor noastre economice zilnice, de la capacitatea de economisire până la toleranța la risc.

Cea mai frapantă manifestare a acestei legături este asimetria structurală dintre Nordul și Sudul Global. Această demarcație socioeconomică, teoretizată istoric prin *Linia Brandt*, împarte planeta nu doar în emisfere de bogăție, ci în universuri complet diferite de alfabetizare financiară. În *Nordul Global* – caracterizat de economii post-industriale, piețe de capital mature și valute de rezervă – educația financiară este un instrument de optimizare a prosperității. Aici, programa școlară gravitează în jurul dobânzii compuse, al diversificării portofoliilor de acțiuni și al planificării private pentru pensie. Instrumentele financiare sunt sofisticate, accesibile și profund integrate în viața cotidiană.

În contrapondere, în *Sudul Global*, marcat istoric de export de materii prime și dependență tehnologică, educația financiară devine o strategie de supraviețuire și reziliență. Într-un context guvernat adesea de volatilitate monetară, inflație cronică și acces limitat la sistemul bancar formal, gestionarea banilor îmbracă forme radical diferite. Un tânăr din această regiune învață despre protejarea valorii muncii sale prin conversia rapidă a monedei locale în valute puternice sau în active tangibile, precum aurul sau imobilele. În mod paradoxal, deși dețin mai puține resurse, locuitorii din Sud dezvoltă o agilitate financiară empirică remarcabilă, fiind forțați să navigheze crize sistemice pe care cetățeanul mediu din Nord nu le-ar putea gestiona fără asistență specializată.

Această asimetrie macroeconomică se reflectă fidel și la scară micro-geografică, prin falia severă dintre *mediul urban și cel rural*, vizibilă chiar și în interiorul țărilor emergente. Orașele mari funcționează ca noduri hiper-conectate de capital, oferind locuri de muncă înalt calificate și o infrastructură bancară densă. În aceste spații, incluziunea financiară este un dat, iar competiția economică stimulează acumularea de cunoștințe financiare avansate. La polul opus, periferiile geografice și zonele rurale izolate devin frecvent „deșerturi bancare”. Lipsa sucursalelor, a bancomatelor și a unei conexiuni stabile la internet izolează populația de circuitele financiare moderne. În aceste comunități, economia rămâne predominant informală, bazată pe numerar, iar economisirea se face prin metode tradiționale, lipsite de randament și expuse deprecierii. Pentru

un educator, predarea aceleiași lecții despre investiții online în aceste două medii diferite reprezintă o eroare metodologică; *geografia locului impune adaptarea instrumentelor*.

Mai mult, *geografia fizică și climatică* impun costuri structurale fixe care dictează arhitectura oricărui buget familial. Locuitorii regiunilor temperate sau nordice se confruntă cu o sezonabilitate termică severă, ceea ce transformă planificarea financiară pe termen lung într-o necesitate biologică: cheltuielile pentru energie și izolare din lunile de iarnă trebuie bugetate cu mult timp înainte. În egală măsură, riscurile naturale – cum ar fi inundațiile, seismele sau fenomenele meteo extreme – au forțat anumite spații geografice să dezvolte o cultură profundă a asigurărilor și a fondurilor de urgență. Un management defectuos al riscului geografic duce inevitabil la faliment personal. Astfel, clima devine un profesor de economie brutal, dar eficient, care impune disciplina financiară ca mecanism de adaptare la mediu.

Nu în ultimul rând, *geografia culturală* determină raportul psihologic pe care o comunitate îl are cu ideea de datorie și acumulare. Există o geografie a individualismului financiar, specifică Occidentului, unde creditul este privit ca un accelerator al creșterii personale și un mijloc de acces la proprietate sau educație. În contrast, în multe culturi din spațiul asiatic sau african, domină modele colectiviste sau comunitare. Aici, rata de economisire individuală este structural mai ridicată nu din motive speculative, ci dintr-o datorie morală față de familia extinsă. În aceste regiuni, rețelele informale de sprijin reciproc înlocuiesc adesea produsele bancare de creditare, demonstrând că normele sociale ancorate teritorial sunt mai puternice decât algoritmi de scoring ai băncilor.

În concluzie, alfabetizarea financiară nu poate fi completă dacă este privită doar ca o suită de formule matematice sau reguli contabile universale. Ca dascăl, consider că adevărata maturitate financiară presupune înțelegerea modului în care geografia – de la asimetria globală Nord-Sud și până la topografia oportunităților locale – ne condiționează deciziile. Banii nu sunt neutri din punct de vedere spațial; ei curg de-a lungul canalelor create de infrastructură, politică și cultură. A-i învăța pe tineri să își gestioneze finanțele înseamnă, în primul rând, a-i ajuta să își citească corect poziția pe harta economică a lumii, transformând constrângerile geografice în strategii conștiente de stabilitate și progres.

Bibliografie

1. Georgescu, G. și Mocanu, E. V. (2006) – Economie. Manual pentru clasa a XI-a. București: Editura Didactică și Pedagogică.
2. Neguț, S., Ielenicz, M., Bălțeanu, D., Neacșu, M. C. și Bărbulescu, A. (2006) – Geografie: Probleme fundamentale ale lumii contemporane. Manual pentru clasa a XI-a. București: Editura Humanitas Educațional.
3. Banca Mondială (2021/2022) – The Global Findex Database: Financial Inclusion, Digital Payments, and Resilience in the Age of COVID-19. World Bank Group.

Bazele educației financiare în grădiniță

Prof. Ancuța Giorgiana Maria

Prof. Popescu Elena

Liceul de Arte "Victor Giuleanu"/Grădinița cu Program Prelungit Nord 2, Râmnicu Vâlcea

Utilitatea educației financiare pentru copii este extrem de importantă, deoarece reprezintă unul dintre acele domenii pe care le vor folosi întreaga viață, zi de zi. Cu toate acestea, din păcate, este și un subiect insuficient predat, iar copiii nu învață întotdeauna lucrurile de care au cu adevărat nevoie. Așa cum afirmă Gregg Murset, director executiv al platformei My Job Chart, un instrument online care îi ajută pe copii să învețe responsabilitatea, gestionarea banilor și importanța actelor de caritate, educația financiară este esențială încă de la vârste fragede.

Dacă există un subiect care influențează în mod cert dezvoltarea tuturor copiilor, acela este cel al

finanțelor personale. Cu toate acestea, deși impactul său este major, părinții și cadrele didactice nu acordă întotdeauna atenția necesară formării unor noțiuni financiare adaptate vârstei. Educația financiară este esențială pentru fiecare dintre noi. Copiii de vârstă preșcolară trebuie educați din punct de vedere financiar, iar acest lucru se poate realiza printr-o comunicare eficientă, folosind un limbaj accesibil tuturor.

Nicio vârstă nu este prea fragedă pentru a începe să înveți despre importanța banilor. Chiar și copiii mici pot înțelege noțiuni simple, precum economisirea. Pe măsură ce cresc, aceștia încep să ia decizii financiare, cum ar fi modul în care își cheltuiesc alocația sau chiar participarea la organizarea bugetului pentru vacanțele în familie.

Există numeroase modalități prin care copiii pot învăța despre bani într-un mod plăcut și eficient. De exemplu, jocurile de societate, precum Monopoly, reprezintă o metodă distractivă prin care cei mici pot descoperi concepte financiare. Organizarea unei seri săptămânale de jocuri în familie poate transforma învățarea într-o activitate relaxantă și educativă.

Educația financiară începe chiar din activitățile cotidiene, cum ar fi mersul la cumpărături. Părinții pot stabili împreună cu copiii un buget și pot transforma alegerea produselor într-un joc, în care cei mici trebuie să se încadreze în suma stabilită. Astfel, copilul poate deveni un mic „asistent financiar”, urmărind cheltuielile și învățând să ia decizii. De asemenea, implicarea în treburile casnice (aspiratul, ștersul prafului, dusul gunoiului etc.) poate fi răsplătită simbolic, oferindu-le copiilor ocazia de a înțelege valoarea muncii și modul de gestionare a banilor proprii.

Economisirea poate fi încurajată prin metode simple, precum utilizarea unei pușculițe, care poate fi chiar realizată împreună cu copilul. Banii pot fi împărțiți în două categorii: pentru cheltuieli și pentru economii, iar copilul poate decide, alături de părinți, cum să gestioneze alocația.

O altă experiență utilă este vizita la bancă și deschiderea unui cont pentru copil. Astfel, acesta poate înțelege cum economiile cresc în timp și de ce este important să ai rezerve financiare.

În același timp, copiii trebuie învățați și normele sociale legate de bani. De exemplu, este important să înțeleagă că nu este politicos să întrebăm alte persoane despre venituri sau cheltuieli.

Expunerea la reclame poate influența dorințele copiilor, determinându-i să își dorească produse noi în mod constant. De aceea, limitarea timpului petrecut în fața ecranelor poate reduce impactul publicității.

Este esențial ca cei mici să înțeleagă și concepte precum utilizarea cardului sau a creditului, pentru a nu avea impresia că banii provin automat din bancomat. Explicațiile clare și exemplele concrete îi ajută să înțeleagă mecanismele din spatele acestor instrumente financiare.

Transparența în familie este, de asemenea, importantă. Copiii ar trebui să înțeleagă că bunurile materiale nu aduc fericirea și că timpul petrecut împreună este mult mai valoros decât veniturile financiare.

Nu în ultimul rând, educația financiară trebuie să includă și componenta generozității. Copiii trebuie să învețe că există lucruri neprețuite, precum dragostea, familia și relațiile cu cei din jur.

Începând cu pași mici, educația financiară contribuie, în timp, la formarea unor adulți responsabili, capabili să își gestioneze corect resursele. De aceea, este esențial ca aceasta să înceapă încă din perioada preșcolară, ajutând copiii să devină mai încrezători și mai echilibrați din punct de vedere financiar.

Bibliografie

1. Ligia Georgescu-Goloșoiu-Educația financiară- Banii pe înțelesul copiilor (manual)-auxiliar curricular;
2. www.educatiefinanciarăpentrucopii.ro

Importanța educației financiare încă din clasa I

Prof. înv. primar Băeșu Alina-Maria
Școala Gimnazială „Anton Pann” Râmnicu Vâlcea

În contextul societății actuale, caracterizată printr-un ritm accelerat al schimbărilor economice și sociale, educația financiară devine o necesitate încă de la vârste fragede. Introducerea acesteia începând cu clasa I contribuie la formarea unor comportamente responsabile și la dezvoltarea competențelor esențiale pentru viață.

La nivelul ciclului primar, elevii se află într-o etapă importantă a dezvoltării cognitive și socio-emoționale. Aceștia manifestă curiozitate, dorință de explorare și capacitatea de a învăța prin experiențe concrete. Din această perspectivă, educația financiară trebuie abordată într-o manieră accesibilă, prin jocuri didactice, activități practice și situații inspirate din viața reală. Astfel, noțiuni precum banii, economisirea sau alegerea responsabilă pot fi înțelese și aplicate în mod eficient.

Un aspect esențial îl reprezintă formarea unor deprinderi sănătoase încă de la începutul școlarității. Elevii învață că banii nu apar întâmplător, ci sunt rezultatul muncii, dezvoltând respectul pentru efort și responsabilitatea față de resurse. În același timp, sunt introduse concepte fundamentale precum diferența dintre nevoi și dorințe, contribuind la dezvoltarea capacității de a face alegeri conștiente.

Educația financiară are și un rol formativ important, susținând dezvoltarea gândirii critice și a capacității de luare a deciziilor. Chiar și la un nivel elementar, elevii sunt puși în situația de a analiza opțiuni, de a anticipa consecințe și de a-și argumenta alegerile. Aceste competențe sunt transferabile și utile în toate domeniile vieții.

De asemenea, integrarea educației financiare în activitățile școlare contribuie la creșterea motivației pentru învățare. Temele abordate sunt apropiate de experiența cotidiană a elevilor, ceea ce face procesul educativ mai relevant și mai atractiv. Activitățile interactive, precum jocurile de rol sau simulările de cumpărături, facilitează implicarea activă și consolidarea cunoștințelor.

Un alt beneficiu important îl reprezintă prevenirea unor comportamente financiare nesănătoase pe termen lung. Formarea timpurie a unor obiceiuri precum economisirea, planificarea și utilizarea responsabilă a banilor contribuie la dezvoltarea unor adulți echilibrați din punct de vedere financiar.

În concluzie, educația financiară introdusă încă din clasa I are un rol esențial în dezvoltarea armonioasă a elevilor. Prin metode adaptate vârstei și prin valorificarea experiențelor concrete, aceasta contribuie la formarea unor competențe de bază, necesare pentru integrarea eficientă în societate. Astfel, școala își consolidează rolul de a pregăti elevii nu doar pentru performanță academică, ci și pentru viață.

Prezentăm, în cele ce urmează, un **proiect educațional**, potrivit elevilor din ciclul achizițiilor fundamentale.

PROIECT EDUCAȚIONAL

„Banii nu cresc în copaci”

1. Date generale:

Unitatea de învățământ:

Cadrul didactic:

Clasa: I–II

Aria curriculară: Om și societate

Disciplina: Educație socială / opțional – Educație financiară

Perioada:

2. Argument:

Educația financiară contribuie la dezvoltarea competențelor de viață ale elevilor, ajutându-i să înțeleagă rolul banilor și importanța gestionării acestora. La vârste mici, elevii pot dobândi deprinderi sănătoase legate de economisire, responsabilitate și luarea deciziilor.

3. Scop:

Formarea unor comportamente responsabile privind utilizarea banilor și dezvoltarea unei atitudini pozitive față de muncă.

4. Obiective generale:

dezvoltarea înțelegerii noțiunii de bani;
conștientizarea faptului că banii se obțin prin muncă;
formarea deprinderilor de economisire;
diferențierea între nevoi și dorințe.

5. Obiective specifice:

Elevii vor fi capabili:
să identifice sursele banilor;
să recunoască diferite meserii;
să clasifice nevoi și dorințe;
să utilizeze corect bani fictivi în situații simulate;
să manifeste comportamente responsabile în raport cu banii.

6. Grup țintă:

Elevi din ciclul primar, ciclul achizițiilor fundamentale (6–8 ani)

7. Durata:

4 săptămâni (4 activități)

8. Descrierea activităților:

Activitatea 1: „Banii nu cresc în copaci”

discuție dirijată despre proveniența banilor
joc de rol: „Ce meserie aleg?”
concluzie: banii se câștigă prin muncă

Activitatea 2: „Nevoi și dorințe”

prezentare de imagini
clasificare (nevoi vs. dorințe)
exerciții practice

Activitatea 3: „Economisirea”

discuții despre economisire
realizarea unei pușculițe
exemplificări concrete

Activitatea 4: „La magazin”

simulare de cumpărături
utilizarea banilor de jucărie
luarea deciziilor de cumpărare

9. Strategii didactice:

metode: conversația, explicația, jocul didactic, exercițiul, simularea
forme de organizare: frontal, individual, pe grupe
mijloace: fișe de lucru, imagini, bani fictivi, materiale reciclabile

10. Evaluare:

observarea sistematică
răspunsuri orale
fișe de evaluare
aprecierea comportamentului în activități

11. Rezultate așteptate:

dezvoltarea responsabilității financiare
formarea deprinderilor de economisire
înțelegerea valorii muncii

12. Diseminare:

prezentarea proiectului în cadrul ședințelor cu părinții
expoziție cu lucrările elevilor
inclusiunea în portofoliul clasei

Proiectul propus contribuie la dezvoltarea unor competențe esențiale pentru viață, ajutând elevii să înțeleagă încă de mici importanța banilor și modul responsabil de utilizare a acestora.

Bibliografie

1. Programa școlară pentru disciplina Educație socială, Ministerul Educației, România
2. Băban, A. (coord.) – *Consiliere educațională*, Editura Ardealul
3. Ionescu, M. – *Didactica modernă*, Editura Dacia
4. OECD – *Financial Education for Youth: The Role of Schools*
5. Banca Națională a României – materiale educaționale pentru elevi
6. *Educație financiară pe înțelesul copiilor*, ghiduri online educaționale

Cultura și educația financiară în grădinița waldorf

Prof. înv. Preșcolar Botoran Georgeta Mironela
Colegiul Energetic/Grădinița cu Program Prelungit Waldorf Râmnicu Vâlcea

În societatea contemporană, educația financiară devine o competență esențială pentru formarea viitorilor adulți responsabili și echilibrați. Deși, în mod tradițional, aceasta este asociată cu vârste mai mari, specialiștii în educație subliniază importanța dezvoltării timpurii a unor noțiuni de bază legate de valoare, schimb, responsabilitate și gestionarea resurselor. În acest context, pedagogia Waldorf oferă o abordare holistică și adaptată vârstei copilului, integrând subtil elemente de cultură și educație financiară în activitățile zilnice.

Pedagogia Waldorf, fondată de Rudolf Steiner, se bazează pe dezvoltarea armonioasă a copilului din punct de vedere fizic, emoțional și spiritual. În primii ani de viață, accentul cade pe învățarea prin imitație, joc liber și experiențe practice. Nu se urmărește transmiterea directă a unor concepte abstracte, ci cultivarea unor trăiri și obiceiuri sănătoase care vor constitui fundamentul înțelegerii ulterioare.

În acest cadru, educația financiară nu este predată explicit, ci este integrată în viața de zi cu zi a copilului, prin activități simple și semnificative.

Cultura financiară în grădinița Waldorf, în sens larg, presupune înțelegerea valorii muncii, a resurselor și a schimbului. În grădinița Waldorf, aceste concepte sunt introduse indirect prin:

Activități practice: copiii participă la gătit, grădinarit, curățenie sau lucru manual. Astfel, ei învață că produsele și bunurile necesită efort și timp pentru a fi realizate.

Ritmul zilnic și săptămânal: repetitivitatea activităților creează un sentiment de ordine și responsabilitate, esențial pentru formarea unei relații sănătoase cu resursele.

Materiale naturale și simple: utilizarea obiectelor din lemn, lână sau bumbac dezvoltă respectul pentru natură și pentru resursele limitate.

Povești și basme: multe povești ilustrează valori precum cumpătarea, generozitatea, munca și

consecințele risipei.

Educația financiară prin experiență

În locul explicațiilor teoretice, educația financiară în mediul Waldorf se bazează pe experiență directă: Jocul de rol: copiii pot simula activități precum „magazinul”, unde învață ideea de schimb și valoare.

Împărțirea resurselor: gustările sau materialele sunt distribuite echitabil, învățând copiii despre corectitudine și cooperare.

Responsabilitatea personală: fiecare copil are sarcini simple, dezvoltând respectul pentru muncă și contribuție.

Dezvoltarea valorilor esențiale

Educația financiară timpurie în pedagogia Waldorf pune accent pe formarea unor valori fundamentale:

Responsabilitatea – înțelegerea faptului că resursele sunt limitate și trebuie utilizate cu grijă

Răbdarea – conștientizarea procesului necesar pentru a obține un rezultat

Generozitatea – împărtășirea cu ceilalți

Respectul pentru muncă – aprecierea efortului depus pentru crearea bunurilor

Aceste valori stau la baza unei relații sănătoase cu banii și resursele materiale în viața adultă.

Rolul educatorului

Educatorul Waldorf are un rol esențial, fiind un model de comportament. Prin atitudinea sa față de muncă, organizare și relația cu obiectele, acesta transmite indirect copilului valori legate de responsabilitate și echilibru. Nu se folosesc recompense materiale sau pedepse, ci se încurajează motivația interioară.

Concluzie

Educația financiară în grădinița Waldorf nu se realizează prin lecții formale, ci printr-un proces organic, bazat pe experiență, imitație și trăire. Copiii învață, într-un mod natural, să aprecieze valoarea muncii, să respecte resursele și să dezvolte o atitudine responsabilă față de mediul înconjurător. Această abordare contribuie la formarea unor adulți echilibrați, capabili să gestioneze în mod conștient și etic aspectele financiare ale vieții.

Bibliografie

1. Steiner, Rudolf – „Educația copilului din perspectiva științei spirituale”
2. Carlgren, Frans – „Educația pentru libertate”
3. Ministerul Educației – ghiduri de educație timpurie
4. Resurse pedagogice Waldorf internaționale

Pușculița grupei- educație financiară

Prof. Educație Timpurie Bunescu Mihaela

Școala Gimnazială „Nicolae Bălcescu”, Sat Rotărăști, Comuna Nicolae Bălcescu, Județul Vâlcea

1. **Denumire opțional:** „Ne jucăm și învățăm!”- „*Pușculița Grupei!*”
2. **Durata desfășurării:** 1 an
3. **Grup țintă:** Preșcolari - Grupa Combinată (Mare+Mică)
4. **Nr.ore/săptămână:** 1 oră
5. **Tipul opționalului:** La nivelul mai multor domenii de activitate (domeniul științe, domeniul limbă și comunicare, domeniul estetic creativ, domeniul psiho motric, domeniul om și societate).

6. ARGUMENT

Noua abordare a educației financiare, centrată pe copil, propune teme inspirate din realitatea de zi cu zi, adaptate intereselor și nevoilor preșcolarilor. Prin acest opțional, îmi propun să introduc subiecte atractive și practice, prezentate sub forma jocului, deoarece prin joc copilul învață și se dezvoltă ca viitor adult. Alături de personajele îndrăgite din povești și desene animate, copiii vor parcurge un itinerar tematic care îi familiarizează cu noțiuni esențiale de educație financiară. Pornind de la exemple simple și apropiate de lumea lor, precum „pușculița”, și continuând cu experiențe noi, cum ar fi „vizita la bancă” sau „cumpărăturile la magazin”, cei mici vor descoperi ce sunt banii, de unde provin și cum pot fi economisiți, cheltuiți sau donați.

Astfel, învățarea devine un proces interactiv și plăcut. Activitatea opțională de educație financiară este gândită să aducă entuziasm, curiozitate și responsabilitate, fiind asemenea unei construcții trainice: la fel cum o casă are nevoie de o fundație solidă, educația financiară oferită încă din grădiniță reprezintă baza pe care școala și viața de mai târziu vor ridica ziduri puternice și un acoperiș durabil.

Consider că acest opțional îi ajută pe copii să dobândească deprinderi, abilități și cunoștințe adaptate vârstei lor, pregătindu-i pentru un viitor în care independența financiară este esențială. Totodată, ei vor înțelege valoarea generozității și faptul că adevărata bogăție nu se măsoară doar în resurse materiale, ci și în capacitatea de a împărți cu ceilalți.

7. COMPETENȚE SPECIFICE:

1. Dezvoltarea capacității de a utiliza un limbaj adecvat domeniului financiar- bancar;
2. Formarea și consolidarea deprinderilor de a utiliza mijloace și tehnici financiar-bancare;
3. Manifestarea interesului pentru obținerea, economisirea și gestionarea banilor.

DOMENIUL DE DEZVOLTARE:

- A. DEZVOLTAREA FIZICĂ, A SĂNĂTĂȚII ȘI IGIENEI PERSONALE**
- B. DEZVOLTAREA SOCIO-EMOȚIONALĂ**
- C. CAPACITĂȚI ȘI ATITUDINI ÎN ÎNVĂȚARE**
- D. DEZVOLTAREA LIMBAJULUI ȘI COMUNICĂRII**
- E. DEZVOLTAREA COGNITIVĂ ȘI CUNOAȘTEREA LUMII**

8. DIMENSIUNI ALE DEZVOLTĂRII ȘI COMPORTAMENTE:

1. Cunoștințe și deprinderi elementare matematice pentru rezolvarea de probleme și cunoașterea mediului apropiat.

- 1.1. Demonstrează familiarizarea cu conceptul de număr și cu numerația;
- 1.2. Demonstrează familiarizarea cu informații despre mărime, formă, greutate, înălțime, lungime, volum;
- 1.3. Identifică și numește formele obiectelor din mediul înconjurător;
- 1.4. Efectuează operații de seriare, grupare, clasificare, măsurare a obiectelor;
- 1.5. Rezolvă situații-problemă, pornind de la sortarea și reprezentarea unor date.

2. Caracteristici structurale și funcționale ale lumii înconjurătoare.

- 2.1. Identifică elementele caracteristice ale unor fenomene/relații din mediul apropiat;
- 2.2. Compară experiențe, acțiuni, evenimente, fenomene/relații din mediul apropiat;
- 2.3. Construieste noi experiențe, pornind de la experiențe trecute;
- 2.4. Identifică posibile răspunsuri/soluții la întrebări, situații-problemă și provocări din viața proprie și a grupului de colegi;
- 2.5. Realizează, în mod dirijat, activități simple de investigare a mediului, folosind instrumente și metode ;

9. EXEMPLE DE COMPORTAMENT:

- să înțeleagă treptat că banii se câștigă prin muncă;
- să observe și să compare prețurile de la diferite produse ;
- să cunoască și să utilizeze tehnici de negociere a unor produse;
- să observe raportul calitate-preț pentru diferite produse;
- să-și exprime ideile, gândurile și emoțiile/sentimentele;
- să utilizeze în vocabularul activ cuvinte și expresii specifice educației financiare;
- să-și formeze deprinderea de a cumpăra și vinde unele produse.
- să recunoască monedele și bancnotele românești;
- să învețe să economisească bani pentru a-și cumpăra ceea ce-și doresc;

10. ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE:

1. Convorbiri
2. Lecturi după imagini
3. Jocuri didactice
4. Picturi, desene, colaje
5. Lucrări colective
6. Memorizări
7. Prezentare Power Point.
8. Expoziții, mini-expoziții
9. Povestiri
10. Jocuri de rol
11. Concursuri
12. Voluntariat

11. CONȚINUTURI

1. *BANII ȘI IMPORTANȚA LOR ÎN VIAȚA NOASTRĂ*
2. *ECONOMISIREA BANILOR*
3. *CHELTUIREA BANILOR*
4. *DONAȚIILE*

12. TEMATICĂ ORIENTATIVĂ

Domeniul Om și societate

Banca din comuna mea – machetă ; Bancnote și monede – confecție/ aplicație; Cum ne comportăm în magazin/ bancă?- convorbire; De-a banca/ De-a vânzătorii/ cumpărătorii – joc de rol; Târgul de jucării- activitate de anteprenariat

Domeniul Limbă și comunicare

Povestea monedei – poveste cu început dat

Ce este și la ce ne folosesc...banii, banca?- joc didactic

Banul muncit – lectură după imagini

Domeniul estetic creativ

Banca din comuna mea- desen/ colaj/ machetă

Monedele vesele- modelaj

Bancnote și monede- aplicație

Pușculița – confecție

Domeniul Știință

Te rog să-mi dai o bancnotă / o menedă.....?- joc didactic

Banii românești (moneda națională) – observare

Monede și bancnote – ex. cu material individual (formare de grupe după criterii date: mărime, formă, culoare);

La ce ne folosesc banii?- lectură după imagini

VALORI ȘI ATITUDINI:

Activitatea opțională desfășurată în acest an școlar va forma și dezvolta preșcolarilor valori și atitudini care să ajute la dezvoltarea personală și, implicit, la dezvoltarea comunitară cât și la dezvoltarea unor aptitudini și

abilități în ceea ce privește gestionarea banilor noștri, utilizând diverse forme și activități de învățare. Această activitate opțională își propune să implice pe deoparte educatoarele și pe de altă parte preșcolarii.

Opționalul va consta în desfășurarea unor activități de formare și informare a copiilor, a cadrelor didactice și a părinților, cu privire la noțiunile elementare de educație financiară.

SUGESTII METODOLOGICE:

Pentru opționalul „**Pușculița clasei**” propus la nivelul preșcolar, se va avea în vedere folosirea unor strategii și metode didactice moderne, care pun preșcolarii în situații similare celor din realitate, astfel încât cunoștințele și deprinderile să fie maximal potențate (de exemplu, prin vizitarea unor bănci, magazine, sau utilizarea unor imagini din viața reală care ilustrează comportamente într-o instituție bancară, asumarea de roluri/responsabilități în cadrul jocurilor de rol propuse).

Conversația euristică, metodă care presupune dialogul activ cu preșcolarii grupei, poate fi folosită pentru analizarea unor aspecte legate de economisire sau pentru identificarea elementelor pozitive ale utilizării instrumentelor moderne de efectuare a plăților (de exemplu, pentru identificarea nevoilor și modalităților de economisire, a avantajelor/dezavantajelor diferitelor tipuri de economisire).

Crearea unor contexte dilematice simple, în care preșcolarii sunt solicitați să caute soluții care pot contribui la înțelegerea firească a necesității adoptării unor comportamente, respectiv a deținerii unor informații (de exemplu, prin formularea unor întrebări de genul: „Ce faci dacă...?”, „Cum putem economisi/dona ...?” „Cum putem câștiga bani...?”).

În cadrul strategiilor didactice poate fi utilizat jocul de rol urmărind drept finalitate: dezvoltarea capacităților cognitive, afective și volitive ale copiilor; asimilarea unor modele de relații interpersonale, manifestarea creativității (de exemplu, jocuri de rol cu tema: La bancă ; La magazin ; La restaurant...).

Se recomandă folosirea unor metode activ - participative în procesul de predare –învățare – evaluare precum: diagrama Wenn, explozia stelară, brainstormingul, piramida, diamantul, schimbă perechea, turul galeriei, jurnalul grafic în cadrul unor forme de activitate frontale sau în echipă, dezvoltându-se, în egală măsură, deprinderile de comunicare, de negociere și de soluționare a sarcinilor primite în contexte diferite (de exemplu, în cadrul temelor privind economisirea, antreprenoriatul, donarea, ș.a.)

Educația financiară reprezintă o formă distinctă de activitate educațională al cărei scop este să pregătească preșcolarii pentru a dobândi abilități de management al banilor și de luare a deciziilor care au consecințe financiare, utilizând forme și activități de învățare diversificate, cum sunt cele:

- bazate pe un demers inductiv – se prezintă copiilor probleme concrete de rezolvat sau asupra cărora trebuie să ia o decizie, încurajându-i să generalizeze pentru alte situații, pornind de la acestea;
- active – preșcolarii sunt încurajați să realizeze activități, să participe la discuții și dezbateri, și nu doar să recepteze pasiv informații;
- relevante – conceperea unor activități de învățare în jurul unor situații reale semnificative din viața familiei, a comunității;
- bazate pe colaborare – se folosesc activitățile pe grupuri și învățarea prin cooperare;
- critice – preșcolarii sunt încurajați să gândească ei înșiși, solicitându-le opiniile și punctele de vedere și ajutându-i să-și dezvolte capacitatea de argumentare.

Strategiile didactice pot include și o serie de activități nonformale și informale, precum:

- vizite la diverse bănci, magazine, muzee, care oferă preșcolarilor posibilitatea de a observa, analiza și experimenta în mod direct activități care au legătură cu domeniul financiar;
- parteneriate cu alte grădinițe în scopul realizării unor proiecte simple;
- expoziții cu lucrările preșcolarilor (machete cu diverse teme, desene, etc).

Instrumentele de evaluare trebuie să evidențieze progresul realizat de fiecare preșcolar pe parcursul anului școlar/anilor școlari, prin formarea competențelor propuse în programa școlară.

METODE DE COMUNICARE ORALĂ:

- Expozitive: descrierea, explicația, instructajul;
- Conversative: conversația și discuția liberă.

METODE DE EXPLORARE ȘI DESCOPERIRE:

- Metode de explorare directă: observarea, învățarea prin descoperire;

- Metode de explorare indirectă: demonstrația.

METODE BAZATE PE ACȚIUNI:

- Metode bazate pe acțiune reală: exercițiul, experimentul;
- Metode bazate pe acțiune fictivă: jocul exercițiu, joc didactic.

MODALITĂȚI DE EVALUARE:

Pentru opționalul **”Pușculița clasei”** sunt recomandate metode moderne de evaluare cum ar fi: explozia stelară, ciorchinele, diagrama Venn, piramida și diamantul, turul galeriei cât și probelor scrise și practice, labirinturi, desene, rezolvarea unor fișe, jocuri de perspicacitate, experimente practice, jocuri de rol, dramatizări, machete, expoziții, realizarea unui CD cu poze din timpul activității.

13. Așteptări

- Înțelegerea unor noțiuni simple despre bani și muncă, de către copii;
- Implicarea familiilor;
- Conștientizarea familiilor despre responsabilitatea ce le revine într-o educație financiară a copiilor conformă cu realitatea.

14. Rezultate măsurabile:

- expoziții, fotografii- album, concursuri, un poster al proiectului, mesaje;

15. Resurse umane

- Educatoare
- Copii
- Părinți
- Parteneri

16. Evaluare proiect

- Expoziții, poster proiect, lucrări colective, album foto, concurs desen pe unitate.

17. Valorificarea proiectului

Pe parcursul derularii proiectului vor fi popularizate activitățile în cadrul grădiniței, comunității și pe alte site-uri educaționale.

Proiectul poate continua și în anul școlar următor la solicitările copiilor, părinților, cu implicarea unui ONG sau a altor voluntari.

18. Bugetul proiectului

- Surse proprii, sponsorizări

19. BIBLIOGRAFIE

- - Programa activităților instructiv -educative în grădinița de copii, Editura V&I Integral, București, 2005
- - Educație financiară – Banii pe înțelesul copiilor, Manual publicat la Editura Explorator, 2013, Ploiești, autor Ligia Georgescu – Goloșoiu;
- - Educație financiară – Banii pe înțelesul copiilor, Caietul elevului publicat în Editura Explorator, 2013, Ploiești, autor Ligia Georgescu -Goloșoiu;
- - Educație financiară – Ghidul învățătorului + CD (programă, planificare, sugestii de activități), apărute în Editura Explorator, 2013, Ploiești, autori: Ligia Georgescu – Goloșoiu – coordonator, împreună cu prof. Corina Mohorea și prof. Stela Olteanu;

PLANIFICAREA ACTIVITĂȚILOR

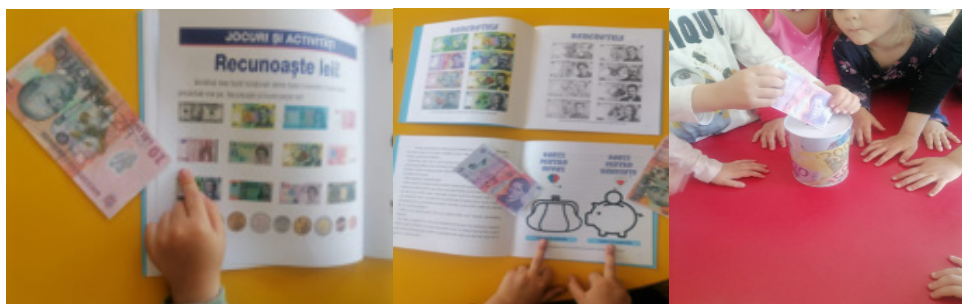
Data	Tema activității și mijlocul de realizare	Obiective	Strategii	Modalități de evaluare
M.I S 1. 12.09.2025.	„Spune pe loc!” – joc didactic (să identifice elemente financiar –bancare și rolul acestora în viața noastră: ex. monedele și bancnotele; sediul unei bănci; cardurile și bancomatele)	-să-și însușească noțiuni simple despre bani; -să conștientizeze importanța banilor;	Explicația Conversația Observația	Întrebări Imagini
S 2. 19.09.2025	„Descoperim lumea banilor!”- convorbire	-să-și însușească noțiuni simple despre bani; -să înțeleagă treptat că banii se câștigă prin muncă;	Observația Conversația Explicația Dialogul	Întrebări Imagini
S 3. 26.09.2025	„Călătoria banilor!”– lecție interactivă cu suport digital	-să înțeleagă semnificația banilor ; -să cunoască și să înțeleagă tehnici de negociere a unor produse;	Conversația Explicația Problematizarea	Fișe de evaluare
S 4. 03.10.2025	„Schimbul de bunuri”- exercițiu de memorizare-	-să memoreze versurile poeziei; -să înțeleagă mesajul etic al poeziei;	Recitarea Conversația Explicația Memorarea	Interviu Fișe de evaluare
S 5. 10.10.2025	„Aventura unei monede” – lectura educatoarei	-să-și însușească noțiuni simple despre bani; -să înțeleagă treptat că banii se câștigă prin muncă;	Vizionarea Explicarea Conversația Aplicația	Întrebări Fișe
S 6. 17.10.2025	„Monede și bancnote”- - observare	-să-și însușească noțiuni simple despre bani, economisire, scop caritabil; -să-și exprime ideile, gândurile și emoțiile/sentimentele; -să utilizeze în vocabularul activ cuvinte și expresii specifice educației financiare;	Povestirea Conversația Explicația Problematizarea	Întrebări Imagini

S 7. 24.10.2025	„Monede și bancnote” – desen	-să exprime prin desen impresii, idei în urma observării monedelor. -să sesizeze asemănările și deosebirile dintre monede ; -să-și însușească noțiuni despre valoarea monedelor.	Conversația Observarea Problematizarea Explicația	Fișe de evaluare
M.II S 8. 07.11.2025	„Pușculița clasei”- Confecție-Lucrare colectivă	-să găsească soluții de realizare a temei prin tehnici diferite -să-și însușească noțiunea de economisire	Conversația Observarea Explicația Aplicația	Expoziție
S 9. 14.11.2025	„Moneda națională a României și a altor țări” – lectură după imagini	-să comunice impresii, idei în urma observării bacnotelor; -să sesizeze asemănările și deosebirile dintre bacnote; -să-și însușească noțiuni despre valoarea bacnotelor.	Conversația Observarea Explicația Aplicația	Fise de evaluare
S 10. 21.11.2025	„Am muncit și bănuți eu am primit!” – ex cu material individual	-să manifeste interes pentru activitate ; -să înțeleagă valoarea banilor;	Recitarea Conversația Explicația Memorarea	Întrebări
S 11. 28.11.2025	„La cumpărături!”– joc de rol	-să definească ideea de a avea/ a nu avea bani si să o exprime în diverse moduri;	Explicația Conversația	Interviu
S 12. 05.12.2025	„Ce vrei să cumperi?” – joc didactic	-Să se exprime oral folosind termeni financiari;	Conversația Explicația	Mesaje
S 13. 12.12.2025	„La imprimăria BNR” – confecționăm bancnote românești;	-să găsească soluții de realizare a temei prin tehnici diferite -să recunoască monedele și bacnotele românești;	Conversația Observarea Explicația Aplicația	Expoziție
S 14. 19.12.2025	„Banul muncit -de Al. Mitru”-povestirea educatoarei	-să audieze cu atenție un text -să înțeleagă treptat că banii se câștigă prin muncă;	Conversația Povestirea Explicația	Întrebări
M.III S 15. 09.01.2026	„Răspłata faptelor!”- Poveste creată	-să identifice exemple de muncă cinstită ale unor personaje din poveștile cunoscute. -să promoveze ideea de muncă.	Conversația Explicația Exercițiul Dialogul	Interviu

S 16. 16.01.2026	„Ce se poate cumpăra cu bani?” – sortare de imagini	-să observe și să compare prețurile de la diferite produse ; -să cunoască și să utilizeze tehnici de negociere a unor produse; -să observe raportul calitate-preț pentru diferite produse;	Conversația Explicația Exercițiul Problematizarea	Fișe de evaluare
S 17. 23.01.2026	„Importanța banilor!” – convorbire liberă	-să conștientizeze importanța muncii și a banilor; -să încurajeze și să promoveze comportamente de muncă cinstită;	Explicația Conversația Dialogul	Interviu
S 18. 30.01.2026	„Banul muncit”- Alecu Pancu Memorizare	-să memoreze versurile poeziei; -să înțeleagă mesajul etic al poeziei;	Recitarea Conversația Explicația Memorarea	Întrebări
S 19. 06.02.2026	„Banca din comuna mea ” - vizită	-să găsească soluții de recunoaștere a anumitor instituții publice; -să înțeleagă importanța și responsabilitatea unui loc de muncă;	Explicația Conversația Exercițiul	Expoziție
S 20. 13.02.2026	„La bancă” - joc de rol	-să conștientizeze importanța muncii; -să înțeleagă treptat că banii se câștigă prin muncă;	Conversația Observarea Explicația	Expoziție
M.IV S 21. 27.02.2026	„Știați că... ?” Converbire despre curiozități bancare	-să asculte cu atenție lecturarea curiozităților; - să rețină informațiile citite;	Lectura Explicația Dialogul Conversația	Concurs
S 22. 06.03.2026	„Povestea unui bănuț” - poveste creată	-să audieze cu atenție un text narat;	Conversația Povestirea Explicația	Fișe de evaluare
S 23. 13.03.2026	„Bancnote și monede”	-să coloreze corect respectând conturul imaginii; -să înțeleagă treptat că banii se câștigă prin muncă;	Conversația Explicația Aplicația	Expoziție

S 24. 20.03.2026	„Banii?”- Cântec	-să memoreze versurile cântecului; -să rețină mesajul etic al cântecului ;	Explicarea Memorarea Exercițiul Interpretarea	Concurs
M V S 25. 27.03.2026	„La magazin” –aplicație practică	-să sorteze materialele necesare realizării decorațiunilor. -să folosească tehnici variate în realizarea lucrărilor	Explicația Conversația Aplicația	Mini expoziție
S 26. 03.04.2026	„Ce îmi trebuie?” - convorbire	-să conștientizeze importanța muncii;	Conversația Observarea Explicația	Expoziție
M.V S 27. 17.04.2026	„De-a lucrătorii bancari”- Întalnire cu un reprezentant al unei banci	-să conștientizeze importanța economisirii banilor; - să definească ideea de a avea/ a nu avea bani si să o exprime in diverse moduri;	Conversația Explicația Demonstrația Aplicația	Întrebări
S 28. 24.04.2026	„Primii mei bani”- Desen	-să găsească soluții de realizare a temei prin tehnici diferite;	Conversația Observarea Explicația Exercițiul	Expoziție
S 29. 01.05.2026	„La magazinul de jucării” – joc de rol	-să se transpună în diferite roluri, purtând un dialog specific temei jocului;	Conversația Explicația Observarea Demonstrația Aplicația	Întrebări
S 30. 08.05.2026	„Bancomatul”- Lucrare colectivă	-să găsească soluții de realizare a temei prin tehnici diferite; -să-și însușească deprinderi de muncă în echipă;	Conversația Explicația Aplicația	Aplicație
S 31. 15.05.2026	„Micul antreprenor – concurs”	-să găsească răspunsul potrivit la întrebări făcând apel la cunoștințele însușite;	Conversația Explicația Exercițiul	Expoziție

S 32. 22.05.2026	„Dăruind, ajutam!” – facem donații	-să se implice în acțiuni caritabile; -să intuiască aspecte legate de existența unor lucruri care nu pot fi cumpărate.	Conversația Explicația	Mesaje
S 33. 29.05.2026	Târgul copiilor – „Magazinul nostru vesel”	- înțelegerea noțiunii de schimb (bani contra produs). - exersarea rolurilor sociale (client, comerciant). - dezvoltarea comunicării și a cooperării.	Conversația Explicația	Aplicație
S 34. 05.06.2026	Cutia Generozității – „Împărțim cu ceilalți”	- dezvoltarea empatiei și a spiritului de generozitate. - înțelegerea faptului că bogăția nu înseamnă doar a primi, ci și a oferi. - crearea unui sentiment de apartenență și responsabilitate.	Conversația Explicația	Aplicație
S 35. 12.06.2026	„Pușculița mea colorată”	- însușirea noțiunii de economisire. - dezvoltarea creativității și a motivației personale. - exersarea răbdării și a planificării („strâng acum ca să am mai târziu”).		
S 36. 19.06.2026	„Călătorie cu banii”	- dezvoltarea spiritului de decizie și a gândirii critice. - învățarea prin joc și explorare.		

Educația financiară în școli: o perspectivă europeană asupra dezvoltării competențelor pentru viață

Prof. Căpățînă Maria Magdalena
Școala Gimnazială Nr. 4, Râmnicu Vâlcea

În peisajul socioeconomic actual, marcat de o volatilitate crescută și de o digitalizare accelerată a serviciilor financiare, alfabetizarea financiară a devenit o competență de bază, la fel de importantă ca alfabetizarea lingvistică sau digitală. Pentru elevii de nivel gimnazial, înțelegerea mecanismelor prin care circulă banii nu reprezintă doar un exercițiu matematic, ci o pregătire esențială pentru viața de adult, oferindu-le autonomia necesară într-o lume dominată de consum. Școala Gimnazială Nr. 4 din Râmnicu Vâlcea își propune să alinieze discursul educațional la bunele practici europene, transformând conceptele abstracte în instrumente practice de gestionare a resurselor proprii.

Uniunea Europeană subliniază faptul că educația financiară trebuie să înceapă cât mai devreme, astfel încât elevii să poată face distincția clară între nevoile esențiale și dorințele imediate. O perspectivă europeană modernă presupune trecerea de la simpla memorare a unor termeni economici la formarea unei gândiri critice, capabilă să analizeze riscurile și beneficiile oricărei decizii financiare. În acest sens, cadrul didactic devine un facilitator care îi ghidează pe elevi în înțelegerea fenomenelor complexe, precum inflația sau dobânda, raportându-le constant la realitatea cotidiană a fiecărei familii.

Pentru ca educația financiară să fie eficientă la nivelul învățământului gimnazial, procesul de predare-învățare trebuie să utilizeze metode active care să implice direct elevul în scenarii reale de viață. Utilizarea metodei proiectului le permite elevilor să experimenteze planificarea unui buget săptămânal, în timp ce simulările și jocurile de rol îi ajută să înțeleagă responsabilitățile care decurg din interacțiunea cu instituțiile bancare. Aceste activități nu doar că fixează cunoștințele teoretice, dar dezvoltă și o atitudine prudentă față de cheltuielile impulsive, promovând în schimb cultura economisirii și a investiției pe termen lung.

O componentă vitală a educației financiare actuale este reprezentată de securitatea în mediul digital, având în vedere că majoritatea tranzacțiilor contemporane au loc pe platforme online. Elevii trebuie educați să recunoască tentativele de fraudă cibernetică și să înțeleagă importanța protejării datelor cu caracter personal în spațiul virtual. Această abordare integrată asigură nu doar o protecție a resurselor financiare, ci și o conduită etică în utilizarea tehnologiei, pregătind viitorii cetățeni pentru provocările unei economii globale interconectate.

În concluzie, implementarea unui program riguros de educație financiară reprezintă un pas necesar în modernizarea actului didactic și în creșterea calității învățământului vâlcean. Prin efortul conjugat al profesorilor și prin participarea la cursuri de formare precum cele organizate de CCD Vâlcea, putem oferi generațiilor viitoare siguranța și libertatea de a lua decizii economice informate. Bunăstarea societății noastre depinde în mod direct de modul în care reușim să transformăm educația financiară într-un pilon central al formării umane în școala de astăzi.

Bibliografie

- Avram, B.** (2021). *Ghid practic de educație financiară pentru profesori și elevi*, Editura Polirom, Iași.
- Comisia Europeană** (2022). *Financial Competence Framework for Adults and Youth in the European Union*, Brussels.
- Miloș, L. R.** (2019). *Educația financiară – o necesitate a societății contemporane*, Revista de Științe Economice.
- Ministerul Educației Naționale** (2017). *Programa școlară pentru disciplina Educație socială – Educație economico-financiară*, București.
- OECD** (2020). *PISA 2021 Financial Literacy Framework*, OECD Publishing, Paris.

Educația financiară pe înțelesul elevilor de clasa I

Prof. Ceașoglu Anelice

Școala Gimnazială Nr.4. Râmnicu Vâlcea

Educația financiară reprezintă procesul prin care oamenii învață cum să gestioneze banii în mod responsabil. Chiar dacă termenul poate părea complicat, pentru elevii de clasa I acest concept poate fi explicat foarte simplu, prin exemple din viața de zi cu zi. Încă de mici, copiii intră în contact cu banii: primesc bani de buzunar, merg la magazin sau văd cum părinții cumpără diverse lucruri. De aceea, este important ca ei să înțeleagă ce sunt banii și cum trebuie folosiți.

Banii sunt obiecte (monede sau bancnote) pe care oamenii le folosesc pentru a cumpăra lucruri de care au nevoie sau pe care și le doresc. În trecut, oamenii făceau schimb de produse (de exemplu, dădeau mere pentru pâine), dar astăzi folosim bani pentru a face cumpărături mai ușor. Pentru un copil de clasa I, banii pot fi explicați ca niște „instrumente” care îl ajută să obțină lucruri precum jucării, dulciuri sau rechizite. Este important să înțeleagă că banii nu sunt nelimitați și că trebuie folosiți cu grijă.

De asemenea, copiii trebuie să înțeleagă că banii nu apar pur și simplu, ci sunt câștigați prin muncă. Părinții merg la serviciu și primesc bani pentru munca lor. În acest fel, ei pot cumpăra alimente, haine și alte lucruri necesare familiei. Pentru elevi, acest lucru poate fi explicat prin activități simple: de exemplu, pot primi o mică recompensă pentru ajutorul oferit în casă. Astfel, ei învață că banii sunt rezultatul efortului.

Un aspect esențial al educației financiare este diferența dintre „nevoi” și „dorințe”.

- Nevoile sunt lucruri fără de care nu putem trăi, cum ar fi mâncarea, apa, hainele sau locuința.
- Dorințele sunt lucruri pe care ni le dorim, dar fără de care putem trăi, cum ar fi jucăriile sau dulciurile.

Elevii trebuie să învețe că, atunci când avem bani, este important să cumpărăm mai întâi lucrurile necesare și abia apoi pe cele dorite.

Economisirea înseamnă păstrarea unei părți din bani pentru mai târziu. De exemplu, dacă un copil primește bani de buzunar, poate alege să nu îi cheltuiască pe toți imediat, ci să pună o parte într-o pușculiță. Acest obicei îi ajută pe copii să învețe răbdarea și planificarea. Dacă economisesc, vor putea cumpăra lucruri mai mari sau mai importante în viitor.

Pe lângă economisire, copiii trebuie să învețe și cum să cheltuiască banii în mod responsabil. Asta înseamnă să se gândească înainte de a cumpăra ceva și să se întrebe: „Am nevoie cu adevărat de acest lucru?” sau „Merită banii mei?”.

Prin exerciții simple, cum ar fi alegerea între două produse, elevii pot învăța să ia decizii mai bune.

Educația financiară începe în familie, unde copiii observă comportamentul părinților. Dacă părinții economisesc și cheltuiesc responsabil, copiii vor învăța aceste obiceiuri.

Școala are, de asemenea, un rol important. Prin jocuri, povești și activități practice, profesorii pot face educația financiară ușor de înțeles și chiar distractivă. Educația financiară este importantă încă din primii ani de școală. Chiar dacă elevii de clasa I sunt mici, ei pot învăța noțiuni simple despre bani, economisire și cheltuieli. Aceste cunoștințe îi vor ajuta să devină adulți responsabili, capabili să ia decizii bune în privința banilor.

Prin exemple simple și activități practice, educația financiară poate deveni o parte firească a dezvoltării copiilor, contribuind la formarea unor obiceiuri sănătoase pentru viitor.

Bibliografie

1. Bălan, C. – Educația financiară pentru copii, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2020.
2. Popescu, A. – Noțiuni de bază despre bani pentru elevi, Editura Aramis, București, 2019.
3. Ministerul Educației – Ghid de educație financiară pentru învățământul primar, 2021
4. www.edu.ro - resurse educaționale pentru elevi

Cadrul legal de predare al disciplinei educație financiară

Prof. Carmen Ciucă

Școala Gimnazială „Mihai Eminescu” Râmnicu Vâlcea

Educația financiară (în sensul ei cel mai larg) este definită pe plan internațional ca fiind „procesul prin care consumatorii de produse financiare/investitorii își îmbunătățesc nivelul de înțelegere al produselor financiare, conceptelor și riscurilor, urmând ca prin informare, instruire și /sau consultanță obiectivă, aceștia să-și poată dezvolta abilitățile și încrederea în sine necesare pentru a conștientiza riscurile și oportunitățile financiare, pentru a lua decizii informate, pentru a ști unde să caute sprijin și pentru a lua și alte măsuri eficiente de îmbunătățire a nivelului de bunăstare financiară”. Într-o societate aflată în criză economică în urma pandemiei și a războiului regional din Ucraina, disciplina educație financiară își creează cu ușurință loc în rândul disciplinelor cu adevărat aplicative în viața cotidiană. Dincolo de faptul că țara noastră a înregistrat în ultimii ani o creștere a inflației datorate unor decizii guvernamentale nu tocmai fericite, studiile sociale au demonstrat că în rândul populației nu există suficiente cunoștințe financiare, că oamenii simpli nu utilizează serviciile bancare, că sectorul acesta foarte mulți ani a fost accesibil doar celor interesați de domeniu și acest fapt este astăzi mai mult ca oricând vizibil în educația celor tineri care nu înțeleg importanța educației financiare și care nu-i acordă încrederea necesară, că este o disciplină a viitorului. Așadar pentru a schimba această perspectivă „educația financiară trebuie concepută ca o politică integrală, bazată pe colaborarea tuturor actorilor implicați: administrațiile publice, industria financiară, întreprinderile, organizațiile sindicale, asociațiile de consumatori, sistemul de învățământ și toți cetățenii, în general, în calitate de consumatori de produse financiare”. În ceea ce privește cadrul juridic actual necesitatea promovării disciplinei Educație financiară este subliniată în toate politicile publice românești și europene, de aceea Legea educației nr.1/2011 prevede la articolul 4 că educația și formarea profesională a tinerilor trebuie să cuprindă printre altele și dezvoltarea unor abilități care să ajute tânărul să ocupe în viitor un loc de muncă care să ajute la funcționarea și dezvoltarea unei economii durabile.

Momentan în planul cadru național, educația economică-financiară se studiază atât la nivel gimnazial și liceal, cât și sub forma educației formale-curriculare. Elemente ale educației financiare au fost introduse în discipline obligatorii ale trunchiului comun, precum educația economico-financiară (clasa a VIII-a), educația antreprenorială (clasa a X-a) și economie (clasa a-XI-a). De asemenea la nivel preuniversitar sunt oferite de cursuri opționale de Educație financiară reglementate prin programe cum este cea din anul 2013 pentru nivel primar și cele din anul 2010 pentru nivelul gimnazial și liceal. Începând din anul școlar 2020-2021 educația economico-financiară se studiază ca disciplină obligatorie la clasa a VIII-a.

Pentru perioada 2024-2030 va fi implementat un Plan de Acțiune care și-a propus să introducă elemente de educație financiară la toate nivelele de învățământ. Astfel pentru grădinițe Strategia Națională de Educație Financiară propune introducerea unor programe de forma “Săptămâna Educației Financiare”, o săptămână de activități practice la care preșcolarii pot participa și pot învăța lucruri utile despre conceptele financiare. O altă propunere vizează învățământul primar, gimnazial sau liceal prin implementarea unor acțiuni complementare de educație financiară. De asemenea pentru elevi au fost gândite o serie de programe pentru formarea lor și pentru a fi promovate o serie de comportamente responsabile din punct de vedere financiar. Și ca toți partenerii educaționali să beneficieze de această strategie sunt vizate și cadrele didactice care predau această disciplină și care trebuie perfecționate prin diferite programe. În sensul implementării Strategiei Naționale de Educație financiară a fost creată o platformă online, scopul ei fiind acela de a avea o secțiune cu resurse educaționale care să ajute în predare cadrul didactic. Platforma creată poartă numele edu-fin și are o secțiune intitulată Cartea albă care a fost creată cu scopul de a fi o uriașă bază de date și de asemenea ea urma să cuprindă numele tuturor instituțiilor care desfășoară activități, dar și proiecte educaționale în domeniu.

Potrivit datelor oficiale, Strategia Națională pentru Educație Financiară a fost adoptată în ședință de Guvern la data de 11 aprilie 2024, aceasta fiind un demers comun al Ministerului Educației și Cercetării, Băncii Naționale a României, Ministerului Finanțelor, Autorității de Supraveghere Financiară și al Asociației Române a Băncilor, care potrivit platformei edu-fin.ro au încheiat în iulie 2018 un acord de colaborare ce

viza elaborarea unor activități comune în domeniul educației financiare și elaborarea Strategiei Naționale de Educație Financiară. Atunci, în anul 2018, potrivit site-ului menționat mai sus, acordul a fost susținut și de instituții externe (Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică, în cadrul proiectului de Asistență Tehnică în domeniul educației financiare prin Programul de Constinență al Ministrului de Finanțe din Olanda), care urmărea să ajute România să depășească statutul de țară cu un grad scăzut de informații financiare în rândul populației- locul 123 din 143 la nivel mondial.Strategia Națională de Educație Financiară are ca țintă copiii și tineri cu vârsta sub 25 de ani, populația adultă și operatorii economici; în ceea ce privește prima categorie, Strategia implică și elementul parental prin implementarea unui program național de conștientizare și sprijin în vederea educării celor mici în spirit antreprenorial. Potrivit Strategiei Naționale, aceasta și -a propus câteva obiective, cele mai importante sunt:

- înțelegerea mecanismelor economice (de exemplu ce rol au banii, băncile sau creditele)
- înțelegerea drepturilor consumatorilor și obligațiile acestora (de exemplu informarea unui cetățean cu privire la drepturile sale ca și consumator)
- înțelegerea importanței planificării financiare (de exemplu înțeles faptul că resursele financiare nu sunt inepuizabile și că sumele de bani trebuiesc atent planificate).

Această Strategie de la momentul în care a fost elaborată sub formă de proiect și până în momentul în care a fost adoptată a încercat să acopere toate laturile procesului educațional și toți beneficiarii; grupul țintă considerat totuși cel mai important rămâne cel al tinerilor și creatorii acestei strategii consideră că această grupă de vârstă necesită atenție specială și intervenții masive pentru că acest tip de educație se face de la o vârstă mică și pe termen lung.

Necesitatea elaborării și aprobării unui plan de educație financiară este confirmată de experiența acumulată în ultimii ani în cadrul sistemului național de educație, unde programele de educație financiară fiind primite cu interes și considerate relevante de către beneficiari. Experiența României și a altor țări demonstrează că rezultatele sunt evidențiate pe termen lung, educația financiară nefiind considerată un scop în sine, ci mai degrabă un instrument de schimbare și îmbunătățire a comportamentului cetățenilor pe termen lung.

Bibliografie

1. <https://www.oecd.org/daf/fin/financial-education/National-Strategies-Financial-Education-Policy-Handbook.pdf>
2. https://www.edu.ro/sites/default/files/Strategia%20nationala%20de%20educatie%20financiara_proiect.pdf
3. <https://lege5.ro/gratuit/geztsobvgi/legea-educatiei-nationale-nr-1-2011>
4. <https://www.edupedu.ro/oficial-planul-de-actiune-pentru-strategia-nationala-de-educatie-financiara-saptamana-educatiei-financiare-in-gradinite-formare-si-resurse-pentru-profesori-si-surse-de-finantare/>
5. <https://edu-fin.ro/cartea-alba/>
6. <https://edu-fin.ro/despre-snef>
7. https://edu.ro/sites/default/files/_fi%C8%99iere/Strategii/SNEF_2024_2030.pdf

Cultură și educație financiară – o perspectivă europeană

Prof. educație timpurie: Constantin Andreea Magdalena

Școala Gimnazială „Nicolae Bălcescu” Rm. Vâlcea / G.P.P. „Nicolae Bălcescu” Rm. Vâlcea

În societatea contemporană, educația financiară reprezintă o dimensiune esențială a formării individului, fiind strâns legată de dezvoltarea unei culturi economice sănătoase. În contextul globalizării și al dinamicii economice accelerate, capacitatea de a înțelege și gestiona resursele financiare devine o competență-cheie, recunoscută la nivel european.

Conceptul de cultură financiară vizează nu doar acumularea de informații despre bani, economisire sau investiții, ci și dezvoltarea unor atitudini și comportamente responsabile. Aceasta presupune capacitatea de a lua decizii informate, de a evalua riscuri și de a planifica pe termen lung. La nivelul Uniunii Europene, educația financiară este integrată în strategiile privind educația pentru viață, fiind considerată un pilon al incluziunii sociale și al bunăstării economice.

Instituțiile europene, precum Comisia Europeană și Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE), promovează politici educaționale care încurajează introducerea educației financiare încă din învățământul preșcolar. Astfel, se urmărește formarea timpurie a unor deprinderi sănătoase, precum economisirea, responsabilitatea și înțelegerea valorii banilor.

În România, educația financiară a devenit o prioritate în ultimii ani, fiind susținută prin programe educaționale și parteneriate între instituții publice și private. În învățământul preșcolar, cadrele didactice au rolul de a introduce noțiuni de bază prin metode adaptate vârstei: jocuri didactice, povești tematice, activități practice și simulări de situații reale.

De exemplu, copiii pot învăța diferența dintre nevoi și dorințe, pot exersa schimbul de bunuri sau pot participa la activități de tip „magazin”, în care își dezvoltă abilități de decizie. Aceste experiențe contribuie la dezvoltarea gândirii critice și a responsabilității. Perspectiva europeană pune accent pe acces egal la educație financiară, indiferent de mediul social sau economic. În acest sens, sunt dezvoltate resurse educaționale deschise și programe de formare pentru cadrele didactice, astfel încât acestea să poată integra eficient aceste competențe în activitatea didactică.

Un alt aspect important îl reprezintă colaborarea dintre școală, familie și comunitate. Educația financiară nu trebuie să fie limitată la spațiul școlar, ci trebuie susținută și în mediul familial, prin exemple concrete și practici cotidiene.

În concluzie, cultura și educația financiară reprezintă elemente fundamentale pentru formarea unor cetățeni activi și responsabili. Integrarea acestora încă din educația timpurie, în acord cu direcțiile europene, contribuie la dezvoltarea unei societăți sustenabile și echilibrate din punct de vedere economic.

Bibliografie

1. OECD (2020), Financial Literacy Framework.
2. Comisia Europeană (2022), Educația financiară în Uniunea Europeană.
3. Banca Națională a României – Programe de educație financiară.
4. Ministerul Educației (România), Curriculum pentru educație timpurie.
5. Lusardi, A. (2019), Financial Literacy and Education.

Educația financiară în rândul populației

Prof. Constantin Simona

Școala Gimnazială nr.4 Râmnicu Vâlcea

În strânsă legătură cu evoluția natalității, dar și pe fondul migrației externe, efectivele totale ale populației școlare s-au redus constant în ultimii ani. Astfel, între 2007 și 2012 numărul total al elevilor înscriși în ciclul primar s-a redus cu peste 50 de mii de persoane, în ciclul gimnazial scăderea a fost de aproape 80 de mii de elevi, în timp ce în cazul învățământului secundar superior (liceal și profesional) s-a înregistrat un regres și mai pronunțat, de peste 150 de mii de elevi. În contextul în care premisele de evoluție ale principalilor indicatori demografici indică o continuare a tendințelor actuale, este de așteptat ca procesul de reducere a efectivelor populației școlare să continue și în anii următori, fapt care ridică o serie de provocări pentru actuala arhitectură a sistemului educațional și impune regândirea și ajustarea mod absolut.

Dincolo de dimensiunea demografică, analizele sistemului educațional arată acutizarea unor probleme structurale ale învățământului românesc, care generează disfuncționalități și dezechilibre menite să afecteze evoluția societății în ansamblul ei. Vorbim în special despre două dimensiuni: performanțele sistemului educațional și accesul la servicii educaționale. În primul caz, rezultatele testelor PISA³⁴, care plasează România pe ultima poziție în UE la matematică și pe penultima la citire și știință, și datele care indică faptul că peste 40% dintre elevii români sunt analfabeți funcțional sunt elocvente în acest sens. Datele PISA 2018 arată că 53% dintre elevii români au atins nivelul 2 sau mai mare la matematică (comparativ cu media OECD de 76%), ceea ce înseamnă că pot interpreta și recunoaște, fără instrucțiuni directe, modul în care o situație (simplă) poate fi reprezentată matematic (de ex. compararea distanței pe două rute alternative sau, relevantă în cadrul educației financiare, conversia prețurilor într-o monedă diferită). Trebuie menționat că performanța medie la matematică în 2018 a fost semnificativ mai mică decât în 2015 (OECD, 2019). De cealaltă parte, se impune susținerea participării școlare pentru elevii care provin din medii defavorizate, care, de multe ori, ajung fie să abandoneze școala, fie să înregistreze parcursuri educaționale deficitare. La nivel general, nivelurile cele mai reduse ale participării școlare³⁶ se înregistrează în cazul învățământului preșcolar (rata brută de cuprindere școlară – 85%) și al celui secundar de ciclul 2 (84%), pe fondul unor factori ce țin de context familial și situație socio-economică.

România înregistrează grave probleme în ceea ce privește cunoștințele și competențele în domeniul educației financiare, atât dacă ne referim la populația generală, cât și la elevi și studenți. Vorbim, astfel, de două paliere majore în analiza situației privind gradul de alfabetizare financiară a populației. Pe de-o parte, vorbim despre nivelul redus de alfabetizare financiară a populației generale, iar pe de altă parte ne referim la situația specifică reprezentată de includerea educației financiare în oferta sistemului de educație.

Deficiențele în cunoașterea și operarea cu noțiuni și instrumente financiare se mențin la cote ridicate chiar dacă în ultimii ani au fost înregistrate unele progrese atât la nivelul sistemului educațional, cât și a programelor de informare destinate populației generale. La nivelul învățământului preuniversitar, educația financiară a fost introdusă ca disciplină opțională, iar suplimentar o serie de elemente specifice au fost incluse în programele unor discipline de trunchi comun sau de specialitate.

Studiile realizate în ultimii ani plasează România pe ultima poziție între statele membre ale UE în ceea ce privește ponderea populației adulte ce deține cunoștințe în domeniul financiar (European Commission, 2023).

Mai mult decât atât, unele studii arată că nivelul general de cunoștințe al populației adulte din România este mai apropiat de profilul unor state slab dezvoltate economic din Asia sau Africa decât de media statelor UE.

Unul dintre primele studii în domeniul educației financiare derulat în România, Financial Literacy Survey, derulat de către Institutul de Economie Mondială în anul 2010, a arătat, pe lângă slaba cunoaștere și utilizare a instrumentelor financiare, și nevoia de responsabilizare a cetăților în ceea ce privește administrarea propriilor resurse (Institutul de Economice Mondială, 2010). Studiul a subliniat legătura puternică dintre venituri și capacitatea de administrare a banilor, arătând că există o puternică asociere între resurse și cunoștințele în

domeniul educației financiare. Astfel, analfabetismul financiar este asociat cu standard redus.

Un alt studiu, realizat din 2011 de către Asociația Română a Băncilor a evidențiat faptul că produsele bancare erau puțin cunoscute de către populație și că, în situația în care persoanele intenționează să apeleze la un credit, jumătate dintre cei interesați aleg în mod arbitrar instituția financiară la care vor apela, fără măcar a e viață și cu subdezvoltare la nivel local realiza o minimă prospectare a pieței în căutarea ofertei celei mai avantajoase (Asociația Română a Băncilor, 2010).

O cercetare realizată în anul 2022 pe un eșantion reprezentativ pentru populația adultă din România concluzionează că maxim 10% din populația României poate fi considerată alfabetizată din punct de vedere financiar și că nivelul de cunoaștere în acest domeniu este determinat de o serie de factori socio-demografici, între care cei mai importanți sunt veniturile, educația și vârsta (Nițoi, Clichici, Zeldea, Pochea și Ciocârlan, 2022).

Concluziile studiului subliniază necesitatea accelerării implementării de politici publice destinate creșterii gradului de alfabetizare financiară, precum și nevoia de armonizare a acestor măsuri la specificul diferitelor categorii socio-economice cărora le sunt adresate.

Bibliografie

1. <https://www.oecd.org/pisa>
2. <https://www.edupedu.ro/analfabetismul-functional-din-romania-depaseste-50-si-aceasta-nu-este-cea-mai-mare-problema-asistemului-educational-din-romania-cercetatorul-dacian-dolean/>
3. Ministerul Educației (2022). Raport privind starea învățământului preuniversitar din România 2021-2022. [https://www.edupedu.ro/analfabetismul-functional-din-romania-depaseste-50-si-aceasta-nu-este-cea-mai-mare-problema-asistemului-educational-din-romania-cercetatorul-dacian-Institutul de Economie Mondială, 2010\).](https://www.edupedu.ro/analfabetismul-functional-din-romania-depaseste-50-si-aceasta-nu-este-cea-mai-mare-problema-asistemului-educational-din-romania-cercetatorul-dacian-Institutul-de-Economie-Mondiala-2010)

Cultură și educație financiară – o perspectivă europeană

Înv. Cornăcel Georgiana
Școala Gimnazială Nr. 13, Râmnicu Vâlcea

Educația financiară reprezintă o dimensiune esențială a formării individului în societatea contemporană, contribuind la dezvoltarea competențelor necesare pentru gestionarea eficientă a resurselor și pentru adoptarea unor decizii economice responsabile. În contextul integrării europene și al globalizării, cultura financiară devine un element central al cetățeniei active. Prezentul eseu își propune să analizeze rolul educației financiare în spațiul european, să evidențieze direcțiile de politică educațională și să argumenteze importanța implicării cadrului didactic în formarea competențelor financiare, din perspectiva unui profesor doctorand.

Cuvinte-cheie: educație financiară, cultură financiară, competențe-cheie, cetățenie europeană, curriculum, didactică

Societatea contemporană se caracterizează printr-o dinamică economică accelerată, diversificarea produselor financiare și creșterea responsabilității individuale în gestionarea resurselor. În acest context, educația financiară nu mai poate fi considerată un domeniu marginal, ci devine o componentă fundamentală a educației pentru viață. La nivel european, dezvoltarea competențelor financiare este susținută prin politici educaționale coerente, fiind integrată în cadrul competențelor-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții. Cu toate acestea, studiile recente evidențiază existența unor disparități semnificative între statele membre, precum și un nivel insuficient al alfabetizării financiare în rândul populației. În România, aceste provocări sunt amplificate de lipsa unei tradiții consolidate în domeniul educației financiare, ceea ce impune necesitatea unor intervenții sistematice la nivel curricular și didactic.

Cultura financiară reprezintă un construct complex, care integrează cunoștințe, abilități, atitudini și

comportamente asociate gestionării resurselor financiare. Aceasta nu se limitează la înțelegerea unor concepte economice de bază, ci implică și capacitatea de aplicare a acestora în situații concrete de viață. Educația financiară, în acest sens, constituie procesul prin care indivizii dobândesc competențele necesare pentru a lua decizii informate, pentru a evalua riscurile și oportunitățile și pentru a-și planifica viitorul financiar. Din perspectivă europeană, educația financiară este corelată cu dezvoltarea competențelor de cetățenie, contribuind la incluziunea socială și la reducerea vulnerabilităților economice. Astfel, un cetățean educat financiar este mai bine pregătit să participe activ la viața economică și să contribuie la stabilitatea societății.

Uniunea Europeană, în colaborare cu organizații internaționale precum OECD, promovează dezvoltarea educației financiare prin strategii și cadre de competențe adaptate diverselor categorii de vârstă.

Un exemplu relevant îl constituie cadrul european al competențelor financiare pentru adulți, care oferă orientări pentru integrarea educației financiare în sistemele naționale. De asemenea, sunt încurajate inițiativele care vizează:

- introducerea educației financiare în curriculumul școlar;
- dezvoltarea de resurse educaționale deschise;
- formarea continuă a cadrelor didactice;
- parteneriate între instituții educaționale și sectorul financiar.

Statele europene adoptă modele variate de implementare. În unele cazuri, educația financiară este integrată transversal în discipline precum matematica sau educația socială, în timp ce în altele este abordată ca disciplină distinctă. Indiferent de model, tendința generală este de a promova învățarea aplicată și contextualizată.

În România, educația financiară a cunoscut o dezvoltare graduală în ultimii ani, fiind introdusă în curriculumul național prin discipline opționale sau module integrate. Cu toate acestea, implementarea rămâne neuniformă, iar impactul asupra elevilor este încă limitat.

Printre principalele provocări se numără:

- insuficienta pregătire a cadrelor didactice în domeniul financiar;
- lipsa resurselor didactice adecvate;
- abordarea predominant teoretică a conținuturilor;
- absența unei strategii naționale coerente și sustenabile.

În acest context, este necesară o abordare sistemică, care să includă atât reforme curriculare, cât și programe de formare pentru profesori.

Din perspectiva formării doctorale, educația financiară poate fi abordată ca un domeniu interdisciplinar, situat la intersecția pedagogiei, economiei și psihologiei educației. Această perspectivă permite o înțelegere aprofundată a proceselor de învățare și a factorilor care influențează comportamentul financiar. Cadrul didactic are un rol esențial în medierea învățării, fiind responsabil de crearea unor contexte educaționale relevante și stimulative. În opinia mea, eficiența educației financiare depinde în mare măsură de utilizarea unor strategii didactice active, precum:

- învățarea bazată pe probleme;
- *studiile de caz inspirate din viața reală*;
- *simulările economice*;
- *proiectele interdisciplinare*.

De asemenea, integrarea tehnologiilor digitale oferă oportunități semnificative pentru diversificarea metodelor de predare și pentru creșterea implicării elevilor. În calitate de profesor doctorand, consider că este necesară o reflecție continuă asupra practicilor didactice, precum și o deschidere către inovare și cercetare în domeniul educației financiare. Educația financiară are implicații profunde asupra dezvoltării individului, contribuind la formarea unor comportamente responsabile și la creșterea autonomiei personale. Indivizii educați financiar sunt mai capabili să gestioneze situațiile de criză, să evite supraîndatorarea și să planifice pe termen lung. La nivel societal, educația financiară contribuie la stabilitatea economică, la reducerea inegalităților și la promovarea incluziunii sociale. În plus, aceasta sprijină dezvoltarea unei economii sustenabile, bazate pe decizii informate și responsabile.

În concluzie, cultura și educația financiară reprezintă componente esențiale ale formării cetățeanului european modern. Integrarea acestora în sistemul educațional trebuie să constituie o prioritate, atât la nivel național, cât și european. Din perspectiva unui profesor doctorand, este evident că succesul acestui demers depinde de calitatea actului didactic, de relevanța conținuturilor și de capacitatea de adaptare la nevoile elevilor.

Printr-o abordare interdisciplinară și inovatoare, educația financiară poate deveni un instrument eficient pentru dezvoltarea personală și socială.

Bibliografie

1. OECD (2020). *OECD/INFE 2020 International Survey of Adult Financial Literacy*.
2. European Commission (2022). *Financial competence framework for adults in the EU*.
3. Lusardi, A. (2019). *Financial literacy and financial education*.
4. Banca Națională a României. *Strategii și rapoarte privind educația financiară*.
5. Ministerul Educației (România). *Curriculum național și documente de politică educațională*.

Metode pedagogice de predare atractivă a educației financiare în școli

Prof. Elena Roxana CROITORU
Colegiul Economic, Ramnicu Valcea, România

Prezentul articol analizează metodele pedagogice inovatoare utilizate în predarea atractivă a educației financiare în mediul școlar, cu accent pe relevanța acestora în contextul european actual. Pornind de la premisa că alfabetizarea financiară reprezintă o competență-cheie în societatea contemporană, studiul explorează un spectru larg de abordări didactice — de la gamificare și simulări economice, la proiecte interdisciplinare și utilizarea tehnologiilor digitale — și demonstrează eficiența lor în creșterea gradului de implicare și înțelegere a elevilor. Cercetarea evidențiază necesitatea formării continue a cadrelor didactice și propune un cadru metodologic integrat, adaptat nevoilor elevilor din ciclul primar, gimnazial și liceal. Concluziile subliniază că o educație financiară de calitate, predată prin metode interactive și relevante pentru viața reală, contribuie decisiv la formarea unor cetățeni europeni responsabili și autonomi din punct de vedere financiar.

1. INTRODUCERE

Educația financiară a dobândit, în ultimele decenii, un statut privilegiat în agenda europeană a reformei educaționale. Rapoartele OCDE (2020) și ale Comisiei Europene (2022) atestă cu consistență că nivelul de alfabetizare financiară al tinerilor europeni rămâne preocupant de scăzut, cu efecte directe asupra calității deciziilor economice pe termen lung. În România, această realitate este amplificată de absența unei discipline de sine stătătoare consacrate educației financiare în curriculum-ul național, situație care plasează întreaga responsabilitate pe umerii cadrelor didactice dispuse să integreze conținuturi economice în ariile curriculare existente.

Paradoxul central al educației financiare școlare rezidă în decalajul dintre importanța recunoscută a acesteia și atractivitatea scăzută a modurilor tradiționale de predare. Elevii percep frecvent noțiunile financiare ca abstracte, lipsite de relevanță imediată și greu de înțeles, ceea ce generează dezinteres și o rată redusă de retenție a informației. Această provocare legitimează explorarea sistematică a metodelor pedagogice alternative, capabile să transforme educația financiară dintr-o obligație formală într-o experiență de învățare autentică și motivantă.

Prezentul articol își propune să contribuie la dezbaterea academică și practică în domeniu prin: (a) sistematizarea principalelor metode pedagogice cu potențial de aplicare în predarea atractivă a educației financiare; (b) analiza fundamentelor psihopedagogice care justifică eficiența acestor metode; (c) formularea unui cadru metodologic integrat, aplicabil în contextul școlii românești, cu deschidere spre dimensiunea europeană a educației financiare.

2. FUNDAMENTELE TEORETICE ALE EDUCAȚIEI FINANCIARE ÎN CONTEXT EUROPEAN

2.1. Educația financiară — definiție și relevanță curriculară

Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică definește educația financiară drept „*procesul prin care consumatorii/investitorii financiari îmbunătățesc înțelegerea produselor, conceptelor și riscurilor financiare și, prin intermediul informării, instruirii și/sau consilierii obiective, dezvoltă abilitățile și încrederea necesare pentru a fi mai conștienți de riscurile și oportunitățile financiare*” (OECD, 2005, p. 13). Această definiție operațională evidențiază trei dimensiuni esențiale: cognitivă (cunoaștere), afectivă (atitudini) și comportamentală (decizii).

La nivel european, Planul de acțiune pentru Uniunea Piețelor de Capital (2020) include explicit promovarea educației financiare printre prioritățile strategice, recunoscând că un cetățean financiar educat este fundamentul unei economii de piață funcționale și echitabile. În acest cadru, școala devine vectorul principal de democratizare a accesului la cunoașterea financiară, transcendând barierele socioeconomice care determină inegalități în educația informală.

2.2. Teorii ale învățării aplicabile în educația financiară

Eficiența metodelor pedagogice în predarea educației financiare se fundamentează pe teorii solide ale învățării. Constructivismul lui Piaget și Vygotsky susține că elevii construiesc cunoașterea financiară în mod activ, prin experiențe concrete și interacțiune socială, nu prin receptare pasivă de informații. Zona proximei dezvoltări — conceptul vygotskian care descrie distanța dintre ceea ce elevul poate realiza independent și ceea ce poate atinge cu sprijin calificat — legitimează metodele colaborative și utilizarea eșafodajului didactic în predarea conceptelor financiare complexe.

Teoria învățării experiențiale a lui Kolb (1984) oferă un model ciclic deosebit de relevant: experiența concretă → observarea reflexivă → conceptualizarea abstractă → experimentarea activă. Aplicat în educația financiară, acest model sugerează că elevii trebuie să experimenteze situații financiare simulate sau reale, să le analizeze critic, să extragă principii aplicabile și să le testeze în contexte noi. Simulările economice, mini-întreprinderile și proiectele de bugetare reprezintă implementări directe ale acestui ciclu.

Nu în ultimul rând, teoria autodeterminării (Deci și Ryan, 2000) subliniază că motivația intrinsecă, alimentată de autonomie, competență și relaționare, este decisivă pentru durabilitatea achizițiilor cognitive. Metodele pedagogice care oferă elevilor control asupra propriilor decizii financiare fictive, care le permit să experimenteze succesul și care valorifică dimensiunea socială a învățării sunt, prin urmare, superioare abordărilor directive tradiționale.

3. METODE PEDAGOGICE INOVATOARE ÎN EDUCAȚIA FINANCIARĂ

3.1. Gamificarea — transformarea învățării în joc strategic

Gamificarea reprezintă aplicarea elementelor caracteristice jocurilor (puncte, insigne, clasamente, niveluri, recompense) în contexte non-ludice, cu scopul de a crește motivația și implicarea participanților (Deterding et al., 2011). În educația financiară, gamificarea valorifică tendința naturală a elevilor spre competiție și progres, transformând concepte aride, precum dobânda compusă, diversificarea portofoliului sau managementul riscului, în provocări captivante.

Aplicații precum simulatoarele de buget personal, platformele de tip quiz financiar interactiv sau jocurile economice de tip board-game digital oferă contexte simulate în care elevii iau decizii financiare cu consecințe virtuale, dar cu implicații cognitive reale. Studii empirice (Prensky, 2007; Dichev și Dicheva, 2017) demonstrează că gamificarea crește rata de retenție cu până la 40% față de metodele tradiționale de predare, un argument solid în favoarea integrării ei sistematice în orele dedicate educației financiare.

Cadrul didactic care utilizează gamificarea trebuie să asigure, totuși, că mecanismele de joc servesc obiectivele de învățare și nu devin scopuri în sine. Designul instrucțional trebuie să garanteze că progresul în joc reflectă înțelegerea autentică a conceptelor financiare, nu simpla memorare sau ghicire.

3.2. Simulările economice și mini-întreprinderile

Simulările economice plasează elevii în roluri de consumatori, antreprenori, manageri financiari sau investitori, solicitându-le să ia decizii realiste în contexte controlate. Programul Junior Achievement, prezent în peste 100 de țări, inclusiv în România, implementează cu succes modelul mini-întreprinderii, în care elevii

înființează și administrează o companie pe parcursul unui an școlar, gestionând capital real (sau simbolic), producând bunuri sau servicii, ținând evidențe contabile simplificate și prezentând rezultatele la târguri de profil.

Cercetările longitudinale realizate de Junior Achievement Worldwide (2019) relevă că absolvenții programelor bazate pe simulare economică demonstrează, la maturitate, o rată semnificativ mai mare de economisire, o mai bună înțelegere a instrumentelor financiare și un nivel mai ridicat de responsabilitate fiscală față de populația generală. Aceste rezultate confirmă că experiența directă, chiar și în formă simulată, are un impact formativ de durată.

3.3. Învățarea bazată pe proiecte (Învățarea prin proiecte)

Învățarea bazată pe proiecte (IBP) implică elevii în investigarea unor probleme autentice sau simulate autentice, cu relevanță pentru viața reală, producând artefacte sau soluții care demonstrează cunoașterea dobândită (Boss și Krauss, 2014). În educația financiară, această metodă se poate materializa în proiecte precum: elaborarea unui buget familial pe 12 luni, analiza comparativă a ofertelor bancare pentru un credit de nevoi personale, proiectarea unui plan de economii pentru un obiectiv specific sau dezvoltarea unui ghid de educație financiară adresat colegilor mai mici.

Valoarea pedagogică a învățării bazate pe proiecte rezidă în caracterul său integrativ: elevii nu numai că dobândesc cunoștințe financiare, dar exersează simultan gândirea critică, comunicarea, colaborarea și utilizarea responsabilă a tehnologiei, competențele secolului XXI identificate de documentele-cadru ale Comisiei Europene ca esențiale pentru cetățenia activă în era digitală.

3.4. Utilizarea tehnologiilor digitale și a resurselor educaționale deschise

Integrarea tehnologiilor digitale în predarea educației financiare deschide noi orizonturi didactice, cu condiția ca utilizarea lor să fie pedagogic fundamentată, nu pur tehnicistă. Aplicațiile de bugetare personală în variante educaționale simplificate, foile de calcul interactive, platformele de simulare bursieră și resursele educaționale deschise disponibile pe platformele OCDE, Băncii Mondiale sau Băncii Naționale a României oferă un ecosistem digital bogat pentru explorarea conceptelor financiare.

Clasa inversată (clasa răsturnată) reprezintă o paradigmă didactică deosebit de eficientă în combinație cu resursele digitale: elevii accesează acasă conținuturi teoretice (videoclipuri, infografice, prezentări interactive), iar timpul petrecut în clasă este dedicat exclusiv aplicațiilor practice, discuțiilor critice și rezolvării de probleme autentice. Această abordare maximizează valoarea interacțiunii față în față și plasează elevul în centrul procesului de învățare.

3.5. Învățarea prin cooperare și dezbateră structurată

Metodele cooperative, gândește-discută-prezintă, mozaicul, învățarea prin cooperare, studiul de caz în echipă, valorifică dimensiunea socială a învățării și reproduc în mediul școlar dinamica deciziei financiare colective specifică realității adulte. Dezbaterile structurate pe teme financiare controversate (de exemplu: „Ar trebui statul să garanteze împrumuturile studențești?”, „Criptomonedele reprezintă o investiție responsabilă?”) dezvoltă gândirea argumentativă, capacitatea de analiză a riscurilor și competența de a evalua critic surse de informație financiară.

Rolul facilitator al cadrului didactic în metodele cooperative devine esențial: profesorul nu mai este sursa primară de cunoaștere, ci arhitectul mediului de învățare, cel care proiectează sarcinile, monitorizează procesul grupului și furnizează feedback formativ orientat spre înțelegerea profundă a conceptelor financiare.

3.6. Conexiunile interdisciplinare - matematică, geografie, educație civică

Educația financiară nu poate fi enclavizată într-o singură arie curriculară fără a-și pierde din bogăția și relevanța sa. Abordările interdisciplinare care conectează educația financiară cu matematica (calcul procentual, statistică, probabilități), geografia (economia mondială, schimburi valutare, inegalități economice globale), istoria (crize economice, evoluția sistemelor monetare) și educația civică (drepturi ale consumatorilor, fiscalitate, protecția socială) creează o rețea de semnificații care consolidează înțelegerea și transferul cunoașterii.

Proiectele integrate, implementate prin colaborarea mai multor cadre didactice din arii curriculare diferite, reprezintă cea mai ambițioasă formă de abordare interdisciplinară, solicitând un nivel ridicat de coordonare instituțională, dar oferind elevilor o experiență de învățare cu adevărat holistică și pregătitoare pentru complexitatea realității economice.

4. FORMAREA CADRELOR DIDACTICE — CONDIȚIE A SUCCESULUI METODOLOGIC

Implementarea cu succes a metodelor pedagogice inovatoare în predarea educației financiare este condiționată de competența și motivația cadrelor didactice. Studiile Eurydice (2012) și rapoartele OCDE/INFE (2015) identifică formarea inadecvată a profesorilor ca principala barieră în calea generalizării educației financiare de calitate în școlile europene.

Formarea continuă a cadrelor didactice în domeniul educației financiare trebuie să vizeze două dimensiuni complementare: (a) competența de conținut, înțelegerea solidă a conceptelor și instrumentelor financiare relevante pentru nivelul predat; și (b) competența metodologică, capacitatea de a proiecta și facilita experiențe de învățare active, relevante și diferențiate. Cursurile de formare care neglijează oricare dintre aceste dimensiuni produc cadre didactice fie insuficient pregătite conceptual, fie incapabile să transpună cunoașterea în practici pedagogice atractive.

La nivel european, inițiative precum rețeaua pentru educație financiară a consumatorilor europeni, rețeaua INFE a OCDE sau programele Erasmus+ dedicate educației financiare oferă platforme valoroase de formare și schimb de bune practici. Integrarea acestor resurse în oferta de formare continuă a inspectoratelor școlare și a centrelor județene de resurse și asistență educațională (CJRAE/CCD) reprezintă o prioritate strategică pentru modernizarea practicilor didactice în domeniu.

5. CADRUL METODOLOGIC INTEGRAT — PROPUNERE APLICATIVĂ

Sintetizând analizele prezentate, propunem un cadru metodologic integrat pentru predarea atractivă a educației financiare, structurat pe trei paliere de complexitate corespunzătoare ciclurilor de învățământ:

- a) **Ciclul primar (clasele I-IV):** accent pe jocuri didactice concrete (magazinul clasei, banca de mere), povești cu tematică financiară, activități de sortare și numărare a banilor, proiecte de economisire colectivă. Obiectivul principal: familiarizarea cu conceptele primare (bani, prețuri, economisire, cheltuire).
- b) **Ciclul gimnazial (clasele V-VIII):** simulări de bugetare familială, proiecte de învățare prin proiecte pe tema planificării financiare, studii de caz pe tema creditelor și economisirii, dezbateri pe teme de consum responsabil, introducerea în utilizarea instrumentelor digitale de gestiune financiară.
- c) **Ciclul liceal (clasele IX-XII):** mini-întreprinderi, simulări bursiere, analize de instrumente financiare complexe (acțiuni, obligațiuni, fonduri de investiții), proiecte antreprenoriale interdisciplinare, evaluări prin portofoliu financiar.

Transversal tuturor nivelurilor, cadrul propus integrează: evaluarea formativă continuă (în locul testelor sumative tradiționale), diferențierea instruirii în funcție de profilul de învățare al elevilor, parteneriatul cu instituții financiare și cu comunitatea locală, și valorificarea experiențelor financiare autentice ale elevilor ca punct de plecare al demersului didactic.

6. STUDII DE CAZ ȘI BUNE PRACTICI EUROPENE

Finlanda, lider recunoscut în educația financiară europeană, a integrat competențele financiare în curriculum-ul național ca abilitate transversală, prezentă în matematică și studii sociale. Abordarea finlandeză se caracterizează prin relevanță contextuală, conectarea directă a conceptelor financiare la situații de viață reală ale elevilor și prin evaluare bazată pe competențe, nu pe reproducere de informații.

Marea Britanie a implementat programul național pentru bani și pensii, care furnizează cadrelor didactice resurse gratuite, lecții structurate pe niveluri de vârstă și instrumente de evaluare standardizate. Evaluările de impact ale programului (2021) relevă o creștere semnificativă a încrederii elevilor în gestionarea propriilor finanțe după parcurgerea modulelor dedicate.

În România, inițiative precum programul „Banii în școală” al Băncii Naționale a României sau proiectele finanțate prin fonduri structurale europene dedicate alfabetizării financiare demonstrează că există potențial real pentru implementarea la scară a educației financiare de calitate, cu condiția asigurării resurselor metodologice adecvate și a formării continue a cadrelor didactice implicate.

7. CONCLUZII

Educația financiară atractivă nu este un lux pedagogic, ci o necesitate civică în societatea europeană contemporană. Metodele analizate în prezentul studiu, gamificarea, simulările economice, învățarea bazată pe proiecte, utilizarea responsabilă a tehnologiilor digitale, abordările cooperative și conexiunile interdisciplinare, reprezintă un arsenal didactic bogat și fundamentat teoretic, capabil să transforme percepția elevilor asupra educației financiare dintr-o materie abstractă și inaccesibilă într-o competență de viață valoroasă și dobândibilă.

Implementarea cu succes a acestor metode reclamă, în mod indispensabil, investiția în formarea continuă a cadrelor didactice, elaborarea unor resurse curriculare de calitate adaptate contextului românesc și crearea unor parteneriate solide între școală, familie, instituții financiare și autorități publice. Cadrul metodologic integrat propus oferă un punct de plecare operațional pentru cadrele didactice care doresc să revitalizeze predarea educației financiare, adaptând bunele practici europene la specificul local.

Cercetările viitoare ar trebui să evalueze longitudinal impactul metodelor inovatoare de predare a educației financiare asupra comportamentelor economice reale ale tinerilor, oferind baza empirică necesară pentru fundamentarea politicilor curriculare la nivel național și european. Această abordare bazată pe evidențe este singura capabilă să garanteze că investiția în educația financiară școlară se traduce, pe termen lung, în cetățeni europeni mai autonomi, mai responsabili și mai bine pregătiți pentru provocările economiei secolului XXI.

Bibliografie

1. Boss, S., & Krauss, J. (2014). *Reinventing project-based learning: Your field guide to real-world projects in the digital age* (2nd ed.). International Society for Technology in Education.
2. Deci, E. L., & Ryan, R. M. (2000). The «what» and «why» of goal pursuits: Human needs and the self-determination of behavior. *Psychological Inquiry*, 11(4), 227–268.
3. Deterding, S., Dixon, D., Khaled, R., & Nacke, L. (2011). From game design elements to gamefulness: Defining «gamification». *Proceedings of the 15th International Academic MindTrek Conference*, 9–15.
4. Dichev, C., & Dicheva, D. (2017). Gamifying education: What is known, what is believed and what remains uncertain: A critical review. *International Journal of Educational Technology in Higher Education*, 14(1), 1–36.
5. European Commission. (2022). *Capital Markets Union: Commission proposes measures to boost retail investment in Europe*. Publications Office of the European Union.
6. Eurydice. (2012). *Citizenship education in Europe*. Education, Audiovisual and Culture Executive Agency.
7. Junior Achievement Worldwide. (2019). *The impact of Junior Achievement programs on young people's financial behaviors and outcomes*. JA Worldwide Research Report.
8. Kolb, D. A. (1984). *Experiential learning: Experience as the source of learning and development*. Prentice-Hall.
9. OECD. (2005). *Improving financial literacy: Analysis of issues and policies*. OECD Publishing.
10. OECD. (2020). *PISA 2018 results (Volume IV): Are students smart about money?* OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/48ebd1ba-en>
11. OECD/INFE. (2015). *National strategies for financial education: OECD/INFE policy handbook*. OECD Publishing.
12. Prensky, M. (2007). *Digital game-based learning*. Paragon House.
13. Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in society: The development of higher psychological processes*. Harvard University Press.
- 14.
15. Articol primit pentru publicare: 28.04.2025 |
16. © CCD Vâlcea | Cultură și educație financiară, o perspectivă europeană | ISSN 2501-5192 | ISSN-L 2501-5192

Educația financiară în învățământul preșcolar

Prof. învă. preșcolar Deaconu Elena
GPP Berislăvești, Jud. Vâlcea

Domeniul financiar este frecvent omis din educația copiilor. Bani fac parte din viața noastră. Cu ajutorul lor ne satisfacem nevoile de bază și dorințele materiale. Perspectiva copiilor legată de bani ține strict de educația primită în acest domeniu. De aceea, este fundamental să includem astfel de informații în viața lor, pentru a preveni eventuale greșeli în ceea ce privește managementul banilor.

Cea mai bună cale de a-l face pe copil să înțeleagă din ce în ce mai bine valoarea banilor este să vorbim cu el despre aceasta în mod natural, în viața de zi cu zi. În plus, 80% din procesul educațional înseamnă comportament. Învățarea se poate face la început mai subtil și mai mult prin joacă, iar pe măsură ce copilul crește, mult mai concret și prin intermediul situațiilor reale în care sunt implicați banii.

Cu siguranță că discuția despre bani și explicarea conceptelor financiare la vârste fragede nu sunt deloc lucruri ușoare, însă sunt necesare dacă ne dorim să avem copii educați financiar care fac alegeri financiare inteligente.

Scopul este să le dezvoltăm copiilor un coeficient de inteligență financiară. Să îi ajutăm să-și dezvolte autonomia gestionării înțelepte a finanțelor, indiferent dacă sunt valori mici sau mari.

Atitudinea transparentă și existența conversațiilor naturale continue despre aspectele financiare între membrii familiei sunt esențiale în procesul educației financiare.

Educația financiară este un proces de durată, pe parcursul întregii vieți, ce îmbină diverse comportamente și atitudini.

Educația financiară începe în familie încă de când este micuț, copilul primește bani de la bunic să își cumpere ceva dulce. Bani sunt o parte esențială a vieții noastre, motiv pentru care este important să le oferim câte o lecție de educație financiară ori de câte ori avem ocazia. Nu există un loc mai bun pentru a discuta despre bani cu copiii decât acasă, astfel încât aceștia să poată pune întrebări - și să facă greșeli - într-un spațiu sigur. La urma urmei, nimeni nu este mai interesat de viitorul financiar al copiilor decât părinții lor!

Iată cum putem introduce educația financiară în rutina copilului:

- Să învățăm monedele. La această vârstă, putem să-l ajutăm pe copil să cunoască monedele. Putem juca un joc în care trebuie să le sorteze, pe fiecare categorie.
- Jocul de-a magazinul. Îi putem oferi copilului câteva monede, cu care poate cumpăra diferite lucruri (ex: un măr costă 50 de bani). Tu vei fi vânzătorul, iar cel mic cumpărătorul. Astfel, el va învăța valoarea banilor și faptul că aceștia nu sunt înfaniți.
- Îl ajutăm să-și facă un buget. Realizăm împreună un buget, unde copilul poate să-și treacă cheltuielile și economiile.
- Îl învățăm să economisească. Copii își doresc foarte multe lucruri, iar un mod bun de a-l învăța cum să-și gestioneze banii, este să economisească pentru a-și cumpăra ceea ce își dorește.

Educația financiară e fundamentală în drumul copilului spre devenirea unui adult responsabil.

Bibliografie

1. <https://copilcreativ.ro/educatia-financiara-a-copiilor-importanta-si-beneficiile-acesteia/>
2. https://www.qbebe.ro/psihologie/educatie_si_disciplina/educatia-financiara-timpurie-ce-efecte-poate-avea-asupra-copilului-tau-la-maturitate
3. <https://kenacademy.org/educatia-financiara-corecta-ce-le-spunem-copiilor-despre-bani/>

De la joc la educație antreprenorială

Prof. Diaconu Iulia
Colegiul Economic Râmnicu Vâlcea

Pentru copii, banii sunt niște obiecte, fără să conștientizeze valoarea lor. Tocmai de aceea sarcina părinților și a cadrelor didactice este de a-l învăța pe copil, încă de la cele mai mici vârste, despre ce înseamnă banii, prin modalități potrivite vârstei lor.

Copilul trebuie învățat că banul se câștigă prin muncă, și că nu vine de la sine fără nici un efort.

Astfel, ca profesor, am încercat să desfășor cu copiii din clasele gimnaziale și liceale, activități care să le dezvolte spiritul antreprenorial, care să le stimuleze inițiativa, perseverența, încrederea în forțele proprii și comunicarea cu cei din jur.

În cadrul jocului intitulat “Candy barul cu Surprize”, copiii au realizat fursecuri, prăjituri și bomboane fiecare într-un mod cât mai creativ și original. Acestea au fost expuse pe o masuță frumos amenajată sub forma unui candy bar, iar la expoziția cu vânzare au fost invitați părinții, rudele și prietenii, care au cumpărat dulciurile copiilor cu sume simbolice, în funcție de posibilități.

Plecând de la ideea că nici o lecție privind educația financiară nu este completă fără generozitate, împreună cu elevii, ne-am gândit, ca să folosim banii în scopuri caritabile, mai exact să cumpărăm jucării și dulciuri unor copii cu mai puține posibilități.

În felul acesta copiii au conștientizat valoarea banilor și modul în care aceștia circulă.

Astfel de jocuri îmbogățesc viața sufletească, umplu atmosfera clasei de bucurie, dau un colorit viu afectivității didactice, fiind un veritabil exercițiu pentru copii de a exersa comunicarea, a-și activa vocabularul, a dobândi abilități matematice și experiență în realizarea și vânzarea unor produse.

Chiar dacă poate părea dificil, copiii trebuie învățați de mici valoarea banului, importanța lui, în sensul că el ne facilitează anumite lucruri și faptul că banul trebuie obținut în urma desfășurării unor activități.

În acest sens, alt joc ușor de aplicat în activitățile din școală este :”Știu să fac cumpărături”. Este o activitate integrată (activitate matematică, educație pentru om și societate). În acest joc se utilizează banii specimen. Sarcina jocului:-recunoașterea și folosirea banilor în jocul lor (bancnote de 1, 5 și 10 lei); rezolvarea unor probleme în care intervin operațiile de calcul în concentrul 1-1000.

Regulile aplicate:

Copiii se vor grupa la 3 mese: ”Magazinul de jucării”, ”Supermarketul”, ”Farmacia”. Fiecare grup îi corespunde o bancnotă. Cu cele de 1 leu vor cumpăra jucării, cu cele de 5 lei vor cumpăra rețete de la farmacie și cu cele de 10 lei vor cumpăra produse de la supermarket. Copiii vor primi liste de cumpărături cu sarcini de rezolvat (fise)-specifice grupului din cele 3 aranjate în sala de clasă:

- “Scrieți în cerculeț cât costă fiecare produs.”(recunoașterea bancnotei și adunarea lor)
- “Ce sumă vă este necesară la cumpărături?”(adunarea prețurilor produselor de pe listă)
- “Cât aveți în pușculiță?”(recunoașterea bancnotei aferente pușculiței)

Cel mai des utilizate vor fi bancnotele de 10 lei.

După rezolvarea fișelor vor merge la cumpărături și se vor juca cu bancnotele specimen. Vor respecta regulile de comportament civilizat în magazin (salutul, așteptarea rândului, etc)

Educația financiară la orele de istorie: fundamente teoretice, perspective interdisciplinare și aplicații didactice

Prof. Maria Aurelia Diaconu

Colegiul Național "Alexandru Lahovari" Râmnicu Vâlcea

Prezentul articol propune o analiză a posibilităților de integrare a educației financiare în cadrul orelor de istorie, pornind de la convergența epistemologică dintre cele două domenii. Istoria economică, înțeleasă ca disciplină de graniță, oferă un cadru fertil pentru dezvoltarea competențelor financiare ale elevilor prin raportare la contexte istorice concrete: formarea sistemelor monetare, mecanismele comerțului preindustrial, crize financiare cu impact civilizațional, originile băncilor moderne și evoluția conceptelor de proprietate și taxare. Articolul identifică conexiunile curriculare, propune strategii didactice interdisciplinare și oferă exemple de activități integrate susținute de o bibliografie academică relevantă.

Cuvinte-cheie: educație financiară, didactica istoriei, interdisciplinaritate, competențe economice, istorie economică, pedagogie aplicată.

1. Introducere: de ce educația financiară aparține și istoriei?

Educația financiară reprezintă, în peisajul pedagogic contemporan, una dintre competențele-cheie asociate formării cetățeanului activ și responsabil. Studiile recente demonstrează că nivelul de alfabetizare financiară al populației are consecințe directe asupra comportamentului de economisire, investiție și gestionare a riscului¹. Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) a inclus educația financiară printre prioritățile politicilor publice globale încă din 2005². În România, aceasta a dobândit statut curricular formal relativ recent³, ceea ce face cu atât mai importantă explorarea posibilităților de integrare în discipline existente.

Istoria, privită tradițional ca disciplină umanistă cu caracter narativ-interpretativ, deține în realitate un potențial considerabil pentru cultivarea gândirii economice. Fenomenele financiare nu s-au desfășurat în vacuum: ele au modelat și au fost modelate de contexte politice, sociale și culturale concrete. A înțelege istoria monedei, a creditului, a fiscalității sau a marilor falimente economice din trecut înseamnă, implicit, a dobândi instrumente analitice aplicabile în prezent. Complementaritatea expertizei financiare cu cea pedagogică constituie tocmai terenul de germinație al acestui demers.

2. Fundamente teoretice

2.1. Istoria economică ca punte interdisciplinară

Fernand Braudel a demonstrat că economicul constituie infrastructura profundă a civilizațiilor umane, inaccesibilă celor care privesc istoria exclusiv prin lentila politică sau militară⁴. Max Weber, la rândul său,

1 Lusardi, A., & Mitchell, O. S. (2014). The Economic Importance of Financial Literacy: Theory and Evidence. *Journal of Economic Literature*, 52(1), 5–44.

2 OCDE (2005). *Recommendation on Principles and Good Practices for Financial Education and Awareness*. Paris: OECD Publishing.

3 Ministerul Educației din România (2021). *Curriculum pentru educație financiară – clasele V–VIII*. București: MEC.

4 Braudel, F. (1985). *Civilizație materială, economie și capitalism*, sec. XV–XVIII (vol. I–III). București: Meridiane.

a evidențiat conexiunile intime dintre etică, cultură și comportament economic⁵. Carlo Maria Cipolla a popularizat istoria economică prin studii accesibile asupra monedei și comerțului medievale⁶. Aceste tradiții istoriografice sugerează că preocuparea pentru fenomenul economic nu este exterioară istoriei – ea îi este constitutivă.

În programa școlară românească actuală, temele cu potențial de conexiune cu educația financiară sunt numeroase: de la primele forme de schimb și apariția monedei în lumea antică, la sistemele fiscale din Evul Mediu, la companiile coloniale și primele burse de valori din epoca modernă, la marile crize economice ale secolului XX. Cheia constă în abordarea acestora nu doar descriptiv, ci prin analiza mecanismelor, consecințelor și lecțiilor aplicabile.

2.2. Cadrul pedagogic: competențe și taxonomii

Din perspectivă pedagogică, integrarea educației financiare în orele de istorie răspunde imperativului formativ al secolului XXI: trecerea de la acumularea de cunoștințe la formarea de competențe transferabile⁷. Taxonomia lui Bloom, revizuită, plasează înțelegerea în context și aplicarea la niveluri superioare față de simpla memorare⁸. O lecție despre criza economică din 1929 care depășește simpla cronologie și îi invită pe elevi să analizeze comportamente financiare (speculația, îndatorarea, panica bancară) activează simultan competențe istorice și financiare.

Perspectiva socioconstructivistă a lui Vygotsky subliniază că învățarea autentică se produce în zona proximei dezvoltări, prin raportare la contexte semnificative⁹. Istoria oferă tocmai astfel de contexte: elevul nu primește regula financiară în abstract, ci o descoperă în firul evenimentelor. Dewey a avertizat că educația veritabilă nu este o pregătire pentru viață, ci viața însăși¹⁰ – or a înțelege cum a falimentat o bancă florentină în 1345 sau cum a funcționat sistemul datoriei publice în Anglia secolului al XVIII-lea înseamnă a înțelege ceva viu, nu o schemă abstractă.

3. Teme istorice cu potențial de educație financiară

3.1. Apariția monedei și economiile antice

Trecerea de la economia de schimb la cea monetară – documentată în Mesopotamia, Lydia și Grecia antică – ilustrează concepte financiare fundamentale: valoarea intrinsecă vs. valoarea nominală, standardizarea, încrederea instituțională în monedă¹¹. Elevii pot fi provocați să reflecteze: de ce acceptăm o bucată de metal (sau astăzi, un număr digital) drept valoare? Ce se întâmplă când această convenție se prăbușește? Răspunsurile conduc firesc spre noțiuni de inflație, deflație și criză monetară.

3.2. Comerțul medieval și primele instrumente financiare

Studiul sistemului de gilde, al marilor case comerciale italiene (Medici, Bardi) și al apariției cambiei (letter of exchange) deschide discuții despre credit, dobândă și risc. Falimentul casei Bardi în 1345 – cauzat parțial de împrumuturile neperformante acordate coroanei engleze – este un caz de studiu remarcabil pentru consecințele îndatorării excesive, relevant și astăzi. Elevii pot analiza nu doar evenimentul istoric, ci mecanismul financiar subiacent, dobândind astfel competențe de gândire critică financiară.

5 Weber, M. (2003 [1905]). *Etica protestantă și spiritul capitalismului*. București: Humanitas.

6 Cipolla, C. M. (1993). *Before the Industrial Revolution: European Society and Economy, 1000–1700* (ed. a 3-a). New York: Norton.

7 Apostol, M. (2018). *Didactica istoriei în școala românească contemporană*. Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană.

8 Bloom, B. S. (ed.) (1956). *Taxonomy of Educational Objectives*. New York: Longman.

9 Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. Cambridge: Harvard University Press.

10 Dewey, J. (1916). *Democracy and Education*. New York: Macmillan.

11 Paine, T. (2017). *Istoria economică mondială: o perspectivă milenară*. București: Litera.

3.3. Epocile modernă și contemporană: burse, bănci centrale, crize

Înființarea Băncii Angliei (1694), bula speculativă a Companiei Mărilor Sudului (1720), criza din 1929, criza financiară globală din 2008 – toate acestea sunt teme prezente sau implicit abordate în programa de istoria universală. Fiecare dintre ele poate fi exploatată didactic pentru a ilustra concepte precum: bulă speculativă, risc sistemic, politică monetară, protecționism, austeritate. Abordarea comparativă între crizele istorice și cele recente stimulează atât gândirea istorică, cât și competența financiară.

4. Strategii și instrumente didactice integrate

4.1. Studiul de caz financiar-istoric

Studiul de caz este recomandat atât în didactica istoriei, cât și în educația financiară. Un studiu de caz poate combina documentarea istorică cu analiza financiară. Exemplu propus: „Criza din 1929 și Great Depression” – elevii analizează surse primare (fotografii, articole de presă, statistici economice), reconstruiesc mecanismele financiare (supraproducție, speculație bursieră, prăbușirea creditului) și le compară cu criza din 2008. Această activitate dezvoltă simultan competențe de interpretare a surselor (specifice istoriei) și de înțelegere a riscului sistemic (specifice educației financiare).”

4.2. Simularea și jocul de rol economic-istoric

Elevii pot fi invitați să „joc” rolul de negustori medievali, bancheri florentini sau investitori pe Wall Street în 1929. Aceste simulări, fundamentate pe date istorice reale, îi pun în situația de a lua decizii financiare cu consecințe simulate. Cercetările în psihologia economică confirmă că experiența simulată a pierderii financiare produce modificări comportamentale mai durabile decât simpla predare frontală a regulilor.

4.3. Analiza surselor iconografice și statistice

Hărțile traseelor comerciale, statisticile fiscale medievale, graficele bursiere sau caricaturile economice din presa interbelică sunt surse istorice care solicită, în egală măsură, competențe de interpretare istorică și de înțelegere a fenomenelor economice. Integrarea lor în lecție transformă clasa de istorie într-un spațiu de formare a gândirii critice financiare.

4.4. Proiectul de cercetare interdisciplinar

Proiectele de cercetare care solicită elevilor să investigheze istoria economică a propriei comunități locale – evoluția prețurilor, istoricul unor instituții bancare regionale, memoriile orale despre perioade de criză – combină metoda istorică (arhive, interviuri, fotografii) cu analiza economică. Evaluarea unor astfel de proiecte poate viza explicit competențe interdisciplinare¹², eliminând artificialul separației disciplinare.

5. Implicații curriculare și provocări de implementare

Studiile internaționale atrag atenția că simplul transfer de informații financiare nu produce comportamente financiare sănătoase¹³. Sunt necesare abordări care ancorează conținuturile în experiențe relevante, contexte culturale și reflecție critică. Cadrul european de referință pentru competențele democratice accentuează că formarea gândirii critice este inseparabilă de educația civică și financiară¹⁴. Ora de istorie, prin accesul privilegiat la diversitate culturală și perspectivă temporală lungă, este un spațiu ideal pentru această formare.

Principalele provocări identificate sunt: (a) supraîncărcarea programei de istorie, care lasă puțin spațiu pentru aprofundarea dimensiunii economice; (b) formarea insuficientă a profesorilor de istorie în domeniul educației financiare; (c) absența unui ghid metodologic comun dedicat acestei intersecții; (d) riscul

12 Stoica, A. (2003). Evaluarea progresului școlar: de la teorie la practică. București: Humanitas Educațional.

13 Banca Mondială (2013). Financial Capability Surveys around the World. Washington D.C.: World Bank.

14 Consiliul Europei (2018). Reference Framework of Competences for Democratic Culture (vol. I–III). Strasbourg: Council of Europe Publishing.

superficialității – a aborda teme financiare fără înțelegerea mecanismelor lor reale. Soluțiile propuse vizează: formare continuă interdisciplinară, materiale suport de tip ghid didactic integrat, colaborare între profesori de discipline diferite și valorificarea expertizei practicienilor din mediul financiar în context educațional.

Nu în ultimul rând, dimensiunea psihosocială a atitudinilor față de bani și risc¹⁵ este mai ușor de abordat în lecțiile de istorie – unde contextualizarea culturală este firească – decât în cursurile strict tehnice de finanțe. Istoria ne arată că atitudinile față de proprietate, datorie și câștig sunt construcții sociale cu rădăcini adânci, nu comportamente universale sau „naturale”.

6. Concluzii

Educația financiară și predarea istoriei nu sunt domenii antagonice, ci parteneri naturali în formarea unui cetățean informat și responsabil. Lecțiile de istorie care explorează mecanismele economice ale trecutului nu sunt mai puțin „istorice” – sunt, dimpotrivă, mai profunde, mai relevante și mai formatoare. Expertiza duală – financiară și pedagogică – a profesorului constituie avantajul esențial în implementarea acestui demers, permițând depășirea superficialităților și atingerea obiectivelor formative de ordin superior.”

Perspectiva deschisă de acest articol invită la reflecție critică și la dialog interdisciplinar. Îmbogățirea orei de istorie cu dimensiunea financiară nu diluează specificul disciplinei – o amplifică și o ancorează în prezent, răspunzând totodată uneia dintre cele mai pregnante nevoi ale educației contemporane.

Bibliografie

1. Apostol, M. (2018). *Didactica istoriei în școala românească contemporană*. Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană.
2. Banca Mondială (2013). *Financial Capability Surveys around the World*. Washington D.C.: World Bank.
3. Bloom, B. S. (ed.) (1956). *Taxonomy of Educational Objectives*. New York: Longman.
4. Braudel, F. (1985). *Civilizație materială, economie și capitalism, sec. XV–XVIII* (vol. I–III). București: Meridiane.
5. Cipolla, C. M. (1993). *Before the Industrial Revolution: European Society and Economy, 1000–1700* (ed. a 3-a). New York: Norton.
6. Consiliul Europei (2018). *Reference Framework of Competences for Democratic Culture* (vol. I–III). Strasbourg: Council of Europe Publishing.
7. Dewey, J. (1916). *Democracy and Education*. New York: Macmillan.
8. Liiceanu, A., & Neculau, A. (coord.) (2006). *Psihologia câmpului social: reprezentările sociale*. Iași: Polirom.
9. Lusardi, A., & Mitchell, O. S. (2014). The Economic Importance of Financial Literacy: Theory and Evidence. *Journal of Economic Literature*, 52(1), 5–44.
10. Ministerul Educației din România (2021). *Curriculum pentru educație financiară – clasele V–VIII*. București: MEC.
11. OCDE (2005). *Recommendation on Principles and Good Practices for Financial Education and Awareness*. Paris: OECD Publishing.
12. Paine, T. (2017). *Istoria economică mondială: o perspectivă milenară*. București: Litera.
13. Stoica, A. (2003). *Evaluarea progresului școlar: de la teorie la practică*. București: Humanitas Educațional.
14. Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. Cambridge: Harvard University Press.
15. Weber, M. (2003 [1905]). *Etica protestantă și spiritul capitalismului*. București: Humanitas.

15 Liiceanu, A., & Neculau, A. (coord.) (2006). *Psihologia câmpului social: reprezentările sociale*. Iași: Polirom.

Educația financiară pe înțelesul copiilor

Prof. Educație Timpurie Dinică Elena Ramona

Școala Profesională Colonie-G.P.N. Colonie, Râmnicu Vâlcea

În societatea contemporană, educația financiară devine o competență esențială pentru dezvoltarea armonioasă a individului. Într-o lume dominată de consum, tehnologie și schimbări economice rapide, copiii trebuie să învețe încă de la vârste fragede cum să gestioneze banii, să ia decizii responsabile și să înțeleagă valoarea resurselor. Educația financiară nu se referă doar la economisire, ci și la formarea unor obiceiuri sănătoase, a responsabilității și a gândirii critice.

Educația financiară timpurie contribuie la dezvoltarea unor competențe esențiale precum planificarea, responsabilitatea și autonomia. Studiile arată că obiceiurile financiare se formează încă din copilărie, iar lipsa educației în acest domeniu poate duce, în viața adultă, la dificultăți în gestionarea banilor, datorii sau decizii financiare neinspirate.

Copiii care învață de mici despre bani înțeleg diferența dintre nevoi și dorințe, devin mai responsabili în cheltuieli, dezvoltă capacitatea de a economisi și sunt mai pregătiți pentru viața adultă. De asemenea, educația financiară contribuie la reducerea riscului de excluziune socială și la formarea unor cetățeni activi și responsabili.

Pentru ca educația financiară să fie eficientă, conceptele trebuie adaptate nivelului de înțelegere al copiilor. Printre cele mai importante noțiuni se numără: banii- Copiii trebuie să înțeleagă că banii sunt un mijloc de schimb și că aceștia se obțin prin muncă. Este important să li se explice că banii nu sunt nelimitați, economisirea- Economisirea reprezintă păstrarea unei părți din bani pentru utilizări viitoare. Aceasta poate fi învățată prin exemple simple, precum strângerea banilor pentru o jucărie dorită, cheltuielile- Copiii trebuie să învețe cum să își gestioneze banii și să prioritizeze cheltuielile. Este util să li se explice diferența dintre lucruri necesare (mâncare, haine) și dorințe (jucării, dulciuri), bugetul- Un buget simplu poate fi introdus chiar și la copii, explicându-le cum să împartă banii primiți (de exemplu: economii, cheltuieli, donații).

Educația financiară trebuie să fie interactivă, practică și adaptată vârstei copilului. Printre cele mai eficiente metode se numără: Jocul- Jocurile educative sunt o metodă excelentă de învățare. Prin simulări (magazin, cumpărături), copiii pot înțelege cum funcționează banii, Exemplul personal- Copiii învață cel mai bine prin imitare. Părinții și profesorii trebuie să ofere exemple pozitive de gestionare a banilor, Activități practice- Oferirea unei sume mici de bani (alocație) îi ajută pe copii să exerseze gestionarea acestora, Povestiri și materiale educative- Cărțile și poveștile cu tematică financiară facilitează înțelegerea conceptelor abstracte, Implicarea în decizii- Copiii pot fi implicați în decizii simple, cum ar fi alegerea produselor la cumpărături, pentru a învăța despre valoare și preț.

Educația financiară este un proces comun, în care familia și școala joacă un rol esențial. Familia este primul mediu în care copilul intră în contact cu noțiunile financiare. Discuțiile despre bani, economisire și responsabilitate sunt fundamentale., Instituțiile de învățământ contribuie la dezvoltarea competențelor financiare prin introducerea unor discipline sau activități specifice. Integrarea educației financiare în curriculum ajută la formarea unor elevi informați și pregătiți pentru viață.

Educația financiară aduce numeroase beneficii pe termen lung:

- dezvoltarea independenței financiare;
- reducerea riscului de îndatorare;
- creșterea capacității de luare a deciziilor;
- formarea unui comportament responsabil;
- adaptarea mai ușoară la cerințele societății moderne.

În plus, copiii educați financiar devin adulți mai organizați, mai disciplinați și mai conștienți de importanța resurselor.

Educația financiară reprezintă o componentă esențială a formării copiilor pentru viața de adult. Într-o societate în continuă schimbare, capacitatea de a gestiona banii devine la fel de importantă ca orice altă competență de bază. Prin metode adecvate și implicarea activă a familiei și școlii, copiii pot dobândi

cunoștințele și abilitățile necesare pentru a lua decizii financiare corecte. Investiția în educația financiară a copiilor este, în esență, o investiție în viitorul societății.

Bibliografie

1. Lusardi, A., & Mitchell, O. S. (2014). *The Economic Importance of Financial Literacy: Theory and Evidence*. Journal of Economic Literature.
2. OECD (2017). *Financial Education for Youth: The Role of Schools*. Paris.
3. Mandell, L. (2008). *Financial Literacy of High School Students*. University of Washington.
4. Banca Națională a României (BNR) – materiale educaționale pentru copii.
5. Ministerul Educației – programe privind educația financiară în școli.

Formarea comportamentelor financiare la vârsta preșcolară prin joc

Prof. Dobrescu Elena Claudia

Școala Gimnazială Nr. 13/G.P.P. Ostroveni 3, Râmnicu Vâlcea

Educația financiară, integrată în activitățile desfășurate la vârsta preșcolară, contribuie la formarea unor comportamente responsabile în raport cu utilizarea resurselor. Prin intermediul jocului, copiii dobândesc noțiuni de bază privind valoarea banilor, economisirea și luarea deciziilor. Abordarea ludică facilitează învățarea prin experiență directă și susține dezvoltarea unor deprinderi esențiale pentru viața cotidiană.

1. Introducere

În contextul actual al societății bazate pe consum și decizie economică, educația financiară devine o componentă esențială a educației timpurii. Formarea timpurie a unor comportamente responsabile în raport cu resursele contribuie la dezvoltarea autonomiei și a spiritului practic al copilului.

La vârsta preșcolară, procesul educațional este centrat pe activități ludice, jocul reprezentând principala formă de organizare a învățării. În acest cadru, conceptele financiare pot fi introduse într-o manieră accesibilă, prin experiențe concrete și situații simulate, adaptate nivelului de înțelegere al copiilor.

2. Importanța formării comportamentelor financiare la preșcolari

Formarea comportamentelor financiare la vârsta preșcolară vizează dezvoltarea unor deprinderi simple, dar esențiale pentru viața de zi cu zi. Copiii pot învăța, prin experiențe directe, să facă diferența între nevoi și dorințe, să recunoască simbolic banii și să înțeleagă relația dintre bani și bunuri.

Aceste achiziții contribuie la dezvoltarea capacității de alegere, la asumarea unor decizii simple și la manifestarea unor atitudini responsabile față de resurse.

3. Rolul jocului în educația financiară

Jocul constituie principalul mijloc de învățare la vârsta preșcolară, oferind cadrul necesar explorării și înțelegerii realității. Prin jocuri de rol și activități simulate, copiii au posibilitatea de a experimenta situații din viața cotidiană, dezvoltându-și gândirea logică, capacitatea de decizie și abilitățile sociale.

Activitățile de tip „magazin” creează contexte autentice de exersare a comportamentelor financiare, în care copiii învață să aleagă și să utilizeze resursele într-un mod adecvat.

4. Activitate practică: „Magazinul copiilor”

Grupa: mică

Tipul activității: joc de rol

Scop: Formarea comportamentelor financiare de bază prin intermediul jocului.

Obiective:

- recunoașterea banilor (simbolic);
- realizarea unor schimburi simple;
- exprimarea preferințelor în alegerea produselor.

Desfășurarea activității:

Se amenajează în sala de grupă un colț tematic „magazin”, dotat cu produse și bani de jucărie. Copiii își asumă roluri (vânzător, cumpărător) și interacționează în cadrul jocului. Cumpărătorii selectează produsele dorite și efectuează plata, iar vânzătorii oferă produsele și restul corespunzător.

Educatoarea ghidează activitatea prin întrebări și intervenții discrete, orientând copiii spre realizarea unor alegeri conștiente.

Regulile jocului:

Copiii respectă rolurile asumate, utilizează corect banii de jucărie și așteaptă rândul. Produsele sunt oferite doar după efectuarea „plății”.

Complicarea jocului:

Se pot introduce situații precum lipsa banilor suficienți sau alegerea între mai multe produse, pentru a stimula luarea deciziilor.

Resurse:

- bani de jucărie;
- produse (alimente, jucării);
- coșuri/pungi.

Evaluare:

Evaluarea se realizează prin observarea comportamentului copiilor: implicarea în joc și utilizarea corectă a banilor.

5. Concluzii

Formarea comportamentelor financiare la vârsta preșcolară trebuie realizată prin metode adaptate particularităților de vârstă. Jocul facilitează înțelegerea conceptelor abstracte prin experiențe concrete și contribuie la dezvoltarea unor deprinderi esențiale pentru viața de adult.

Bibliografie

1. Curriculum pentru educația timpurie, Ministerul Educației
2. Resurse educaționale online în domeniul educației financiare

Educația financiară în școli

*Prof. Înv. Primar Dogaru Nicuța Aura
Colegiul Național de Informatică „Matei Basarab”, Râmnicu Vâlcea*

Introducere

Educația financiară reprezintă procesul prin care elevii dobândesc cunoștințe și abilități necesare pentru a gestiona eficient banii și resursele personale. Într-o lume tot mai complexă din punct de vedere economic, unde deciziile financiare influențează calitatea vieții, introducerea educației financiare în școli devine o necesitate, nu doar o opțiune.

Importanța educației financiare

Lipsa cunoștințelor financiare poate duce la decizii greșite, cum ar fi îndatorarea excesivă sau gestionarea inefficientă a veniturilor. Prin educație financiară, elevii învață:

- să își administreze bugetul personal;

- să economisească și să investească;
- să înțeleagă concepte precum dobânda, creditul sau inflația;
- să ia decizii responsabile privind cheltuielile.

Aceste competențe contribuie la formarea unor adulți independenți financiar și responsabili.

Rolul școlii în formarea competențelor financiare

Școala are un rol esențial în dezvoltarea competențelor de viață ale elevilor. Introducerea educației financiare în curriculum poate fi realizată:

- ca disciplină separată;
- integrată în materii precum matematica, economia sau educația civică;
- prin activități extracurriculare (proiecte, jocuri de rol, simulări).

Metodele interactive, cum ar fi jocurile educaționale sau studiile de caz, facilitează înțelegerea conceptelor abstracte.

Beneficiile educației financiare

Implementarea educației financiare în școli aduce multiple beneficii:

- crește nivelul de alfabetizare financiară al populației;
- reduce riscul de sărăcie și excluziune socială;
- încurajează spiritul antreprenorial;
- contribuie la dezvoltarea unei economii stabile.

Elevii devin mai conștienți de valoarea banilor și de consecințele deciziilor financiare.

Provocări și soluții

Printre dificultățile întâmpinate se numără lipsa profesorilor specializați sau a materialelor didactice adecvate. Soluțiile pot include:

- formarea cadrelor didactice;
- colaborarea cu instituții financiare;
- utilizarea resurselor digitale (platforme educaționale, aplicații interactive).

Concluzie

Educația financiară este o componentă esențială a educației moderne. Introducerea ei în școli contribuie la formarea unor cetățeni responsabili, capabili să ia decizii informate și să își gestioneze eficient resursele. Investiția în educația financiară a elevilor reprezintă, de fapt, o investiție în viitorul societății.

Cultură și educație financiară în școala primară, o perspectivă europeană

Prof. Inv. Primar Dumitrescu Maria Mirela
Școala Gimnazială „Anton Pann”, Râmnicu Vâlcea

Într-o societate modernă, caracterizată de schimbări economice rapide și de o complexitate crescută a piețelor financiare, educația financiară devine o competență esențială pentru fiecare individ. În acest context, introducerea noțiunilor de cultură și educație financiară încă din ciclul primar reprezintă o investiție pe termen lung în dezvoltarea unor cetățeni responsabili, capabili să ia decizii informate. La nivel european, acest subiect a câștigat o importanță tot mai mare, fiind integrat în politicile educaționale și în strategiile de dezvoltare durabilă.

Conceptul de educație financiară și importanța sa timpurie

Educația financiară poate fi definită ca procesul prin care indivizii dobândesc cunoștințe, abilități și atitudini necesare pentru a gestiona eficient resursele financiare personale. Aceasta include noțiuni precum economisirea, bugetarea, consumul responsabil, înțelegerea valorii banilor și evitarea riscurilor financiare.

Introducerea acestor concepte în școala primară este esențială, deoarece copiii își formează încă de la vârste fragede obiceiuri și comportamente care vor influența modul în care vor interacționa cu banii în viața adultă. Studiile arată că elevii care sunt expuși devreme la educație financiară dezvoltă o mai bună capacitate de planificare, sunt mai responsabili și au o atitudine mai echilibrată față de consum.

Un argument esențial pentru introducerea educației financiare încă din copilărie este formarea responsabilității. Atunci când un copil învață să-și administreze o sumă mică de bani, el exersează, de fapt, luarea deciziilor. Acele decizii, aparent minore, devin antrenamente pentru alegeri mai complexe în viața adultă. Este diferența dintre a reacționa impulsiv și a acționa calculat.

În plus, educația financiară timpurie contribuie la reducerea inegalităților sociale. Persoanele care înțeleg cum funcționează banii au mai multe șanse să evite capcanele financiare și să valorifice oportunitățile. Astfel, educația devine un instrument de mobilitate socială, nu doar un set de informații.

Nu trebuie ignorat nici rolul familiei și al școlii. Dacă școala oferă cadrul teoretic, familia oferă laboratorul practic. Un copil care vede cum se face un buget, cum se economisește sau cum se ia o decizie de cumpărare va interioriza aceste comportamente mult mai eficient decât prin simple explicații.

Educația financiară în context european

La nivelul Uniunii Europene, educația financiară este considerată o prioritate strategică. Organisme precum Comisia Europeană și Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) promovează programe menite să crească nivelul de alfabetizare financiară în rândul populației.

În multe state europene, educația financiară este deja integrată în curriculumul școlar, fie ca disciplină de sine stătătoare, fie ca parte a altor materii, precum matematica, educația civică sau studiile sociale. De exemplu:

- În țări precum Finlanda și Estonia, educația financiară este abordată interdisciplinar, punând accent pe aplicabilitate practică.
- În Marea Britanie, elevii învață despre bani și gestionarea acestora încă din ciclul primar.
- În Germania, educația economică și financiară este integrată în disciplinele sociale și economice.

Aceste modele demonstrează că există o preocupare constantă pentru formarea unor cetățeni informați și capabili să facă față provocărilor economice contemporane.

Situația în România

În România, educația financiară a început să fie introdusă treptat în învățământul primar, în special prin discipline opționale sau prin parteneriate cu instituții financiare. De exemplu, programe precum „Școala de bani” sau „Educație financiară” susținute de bănci și organizații non-guvernamentale contribuie la

familiarizarea elevilor cu noțiuni de bază.

Cu toate acestea, există încă provocări semnificative, precum lipsa unei curricule unitare, pregătirea insuficientă a cadrelor didactice în acest domeniu și resursele educaționale limitate. Integrarea sistematică a educației financiare în programa școlară ar putea contribui la reducerea acestor deficiențe.

Metode și strategii de predare în școala primară

Predarea educației financiare la nivel primar trebuie să fie adaptată vârstei și nivelului de înțelegere al elevilor. Metodele interactive și experiențiale sunt cele mai eficiente, deoarece facilitează învățarea prin joc și explorare.

Printre strategiile utilizate se numără:

- Jocurile de rol (de exemplu, simularea unui magazin sau a unei bănci)
- Proiectele practice (realizarea unui buget personal simplu)
- Povestirile și exemplele din viața reală
- Activitățile interdisciplinare (integrarea în matematică sau limba română)

Aceste metode contribuie la dezvoltarea gândirii critice și la formarea unor comportamente financiare sănătoase.

Beneficiile educației financiare timpurii

Implementarea educației financiare în școala primară aduce multiple beneficii, atât la nivel individual, cât și social. Printre acestea se numără:

- Dezvoltarea responsabilității financiare
- Reducerea riscului de îndatorare excesivă în viitor
- Creșterea capacității de economisire
- Formarea unei atitudini echilibrate față de consum
- Contribuția la stabilitatea economică generală

Pe termen lung, o populație educată financiar este mai bine pregătită să facă față crizelor economice și să contribuie la dezvoltarea durabilă a societății.

În viitor, este esențială dezvoltarea unor strategii coerente la nivel european, care să încurajeze schimbul de bune practici și să sprijine integrarea educației financiare în toate sistemele educaționale. Digitalizarea și utilizarea tehnologiilor moderne pot juca, de asemenea, un rol important în facilitarea accesului la resurse educaționale de calitate.

Educația financiară în școala primară reprezintă o componentă esențială a formării viitorilor cetățeni. Din perspectiva europeană, aceasta este recunoscută ca o prioritate și este susținută prin diverse inițiative și politici educaționale. În România, deși pașii făcuți sunt importanți, este necesară o abordare mai sistematică și integrată.

Investiția în educația financiară timpurie nu este doar o responsabilitate a sistemului educațional, ci și o necesitate pentru dezvoltarea unei societăți echilibrate și prospere. Prin formarea unor obiceiuri sănătoase încă din copilărie, putem contribui la construirea unui viitor mai stabil și mai responsabil din punct de vedere economic.

Bibliografie

1. Junior Achievement România – programe precum „Educație economică și financiară” pentru ciclul primar.
2. Tată bogat, tată sărac pentru adolescenți – Robert T. Kiyosaki.
3. Banii pe înțelesul copiilor – Larisa Petrini.
4. Banca Națională a României – materiale educaționale pentru copii (ex: broșuri și lecții despre bani).
5. Ministerul Educației – programe școlare și opționale de educație financiară pentru învățământul primar.
6. Visa – Practical Money Skills (resurse educaționale pentru copii).

Educația financiară la clasa a II-a din perspectiva europeană

Prof.înv.primar Dumitrescu Corina Elena
Școala Gimnazială Nr.4 Râmnicu Vâlcea, Vâlcea

Introducerea conceptelor economice de la vârste fragede nu este doar o opțiune didactică, ci o necesitate în contextul european actual. La clasa a II-a, educația financiară transformă noțiunile abstracte despre bani în comportamente responsabile, punând bazele unei culturi a economisirii și a consumului conștient.

Conform recomandărilor Comisiei Europene, alfabetizarea financiară trebuie să înceapă în perioada în care copiii își formează primele deprinderi de calcul și autonomie personală. La clasa a II-a, elevul trece de la recunoașterea vizuală a monedelor la înțelegerea valorii schimbului. Perspectiva europeană pune accent pe „nevoie versus dorință”, un concept esențial pentru prevenirea consumerismului excesiv.

Într-o Europă tot mai digitalizată, unde plățile se fac „invizibil” cu telefonul sau cardul, copiii de 7-8 ani riscă să piardă contactul cu realitatea valorii banilor. Perspectiva europeană, promovată prin rețeaua *Child and Youth Finance International*, susține că alfabetizarea financiară nu este doar despre economie, ci despre cetățenie activă. La clasa a II-a, acest demers transformă elevul dintr-un simplu observator al consumului părinților într-un mic decident responsabil.

Conform recomandărilor OCDE și ale Consiliului Europei, la finalul clasei a II-a, un elev ar trebui să dețină competențe de bază structurate pe trei paliere:

- cognitiv: Recunoașterea monedelor și bancnotelor euro/ron și înțelegerea faptului că banii se obțin prin efort (muncă);
- atitudinal: Dezvoltarea răbdării (satisfacția amânată) – capacitatea de a economisi acum pentru un obiect mai valoros în viitor;
- pragmatic: Realizarea unor schimburi comerciale simple și verificarea restului.

O abordare modernă, de succes în țări precum Finlanda sau Estonia, presupune integrarea conceptelor financiare în materiile existente:

- Matematică: Problemele cu „trebuie să aflăm restul” devin scenarii reale de cumpărături.
- Comunicare în limba română: Lectura unor povești precum „Punguța cu doi bani” sau „Greierile și furnica” oferă pretexte pentru discuții despre acumulare, risipă și prevedere.
- Dezvoltare personală: Explorarea diferenței dintre „nevoi de bază” (hrană, haine) și „dorințe” (jucării noi, dulciuri).

O metodă utilizată la nivel european (modelul Save-Spend-Share) poate fi aplicată cu succes la clasa a II-a. Elevii sunt încurajați să împartă o sumă simbolică în trei categorii:

- Economisire (Save): Pentru un obiect scump dorit pe termen lung.
- Cheltuieli curente (Spend): Pentru nevoi imediate (o gumă de șters, un fruct).
- Donație (Share): Pentru a ajuta un coleg sau un adăpost de animale, cultivând astfel componenta etică a culturii financiare.

Consider că efortul cadrului didactic trebuie susținut acasă. Perspectiva europeană încurajează părinții să ofere o mică „alocație” săptămânală, transformând-o într-un instrument pedagogic de gestionare a micro-bugetului personal sub supraveghere.

Educația financiară la clasa a II-a reprezintă „alfabetizarea pentru viață”. Prin metode ludice și o programă adaptată, putem crește o generație de europeni care nu doar consumă, ci înțeleg mecanismele din spatele resurselor, fiind capabili să evite capcanele datoriei și ale risipei de mai târziu.

Bibliografie

1. Anghel, L. (2022). *Educație financiară: Manual pentru clasa a II-a*. București: Editura CD PRESS.
2. Comisia Europeană (2023). *Financial competence framework for children and youth in the EU*. Luxemburg: Publications Office of the European Union.

3. Gurău, E. (2021). *Educația financiară în învățământul primar – ghid metodologic*. Iași: Editura Polirom.
4. Lusardi, A. (2019). *Financial Literacy and the Need for Financial Education: Evidence and Implications*. Swiss Journal of Economics and Statistics.
5. Ministerul Educației (2014). *Programa școlară pentru disciplina opțională Educație financiară*. OMEN nr. 4887/2014.
6. OCDE (2020). *PISA 2021 Financial Literacy Framework*. Paris: OECD Publishing.
7. Săvescu, C. (2021). *Banii pe înțelesul copiilor*. Cluj-Napoca: Editura Școala Ardeleană.
8. Vâlcea, CCD (2024). *Revista: Cultură și educație financiară, o perspectivă europeană*, Nr. 3.

Educația financiară în clasele primare

*Prof. înv. primar Gheorghe Gabriela Alexandra
Școala Gimnazială Titești*

Educația financiară nu este un lux și nu aparține exclusiv competențelor de liceu. Într-un mediu social în care copiii întâlnesc zilnic mesaje comerciale, modele de consum și situații legate de bani, dezvoltarea timpurie a abilităților financiare devine o componentă a educației pentru viață. În clasele primare, educația financiară ar trebui introdusă ca un set de competențe practice—nevoie vs. dorință, bugetarea simplă, economisirea pentru un obiectiv, luarea deciziilor și recunoașterea manipulării prin oferte comerciale—nu ca o predare tehnică despre dobânzi sau investiții.

De la alfabetizare economică la competențe de viață

În ultimele decenii, banii au devenit omniprezenți în viața de zi cu zi, iar copiii intră devreme în contact cu ideea de cumpărare, preț, reduceri, economii și, tot mai des, cu plata digitală. De cele mai multe ori, copiii își formează primele concepții despre bani din experiențe personale și din observația comportamentului financiar al adulților. În lipsa unei intervenții educaționale, aceste reprezentări pot deveni incomplete sau distorsionate, conducând la dificultăți precum:

- **decizii impulsive** (cumpăr imediat pentru că „îmi doresc acum”);
- **confundarea necesității cu preferința** (orice dorință devine „trebuie”);
- **economisire fără direcție** (strâng bani „din nimic” sau renunț fără plan);
- **vulnerabilitate la influență comercială** (promisiuni, reduceri exagerate, „oferta se termină azi”).

De aceea, educația financiară în școala primară nu trebuie privită ca un subiect îngust, ci ca o formă de **alfabetizare timpurie** și de **educație civică**: copilul învață să-și gestioneze resursele, să ia decizii responsabile și să înțeleagă consecințele alegerilor.

De ce este oportun să începem din primar

Cea mai importantă întrebare nu este „când să predăm finanțe?”, ci „când se formează obiceiurile?”. În primii ani de școală, elevii dezvoltă modele cognitive și emoționale care influențează modul în care interpretează recompensa, întârzierea beneficiului și regulile. În acest interval:

- copilul poate înțelege **reguli simple** și le poate aplica în contexte noi;
- poate învăța prin **jocuri de rol**, simulări și sarcini concrete;
- poate practica **proceduri** (ex. „verific înainte să cumpăr”);
- poate construi relații între acțiuni și rezultate (ex. „dacă folosesc toată suma, nu mai rămâne pentru altceva”).

A începe mai devreme permite formarea competențelor înainte ca elevii să fie puternic expuși la presiuni din zona publicității, influencerilor și a tentațiilor de consum. Cu alte cuvinte, educația financiară timpurie funcționează ca prevenție.

Ce conține educația financiară la nivel primar

În clasele primare, educația financiară trebuie să fie adecvată vârstei, adică să pună accent pe noțiuni și comportamente care pot fi exersate. Recomandarea de bază este să evităm explicațiile tehnice și să construim

o înțelegere funcțională.

a) **Nevoie vs. dorință**

Aceasta este una dintre cele mai puternice lecții, fiind ușor de aplicat în viața zilnică. Elevii pot diferenția:

- **nevoi:** rechizite, îmbrăcăminte adecvată, hrană, servicii de bază;
- **dorințe:** jucării suplimentare, obiecte decorative, „văd și îmi doresc”.

b) **Bugetarea simplă**

„Buget” în primar înseamnă: **suma disponibilă limitează opțiunile**. Copilul învață că deciziile sunt realiste doar dacă țin cont de resurse.

c) **Economisirea cu scop**

Economisirea nu trebuie prezentată ca renunțare, ci ca strategie: copilul poate economisi pentru:

- o carte,
- un joc,
- o experiență,
- un proiect al clasei.

În acest mod, economisirea devine legată de sens și motivație, nu de lipsă.

d) **Decizia informată înainte de cumpărare**

Un cadru foarte util pentru învățământul primar este o procedură de tip „verific înainte”:

1. Ce vreau? (nevoie sau dorință)
2. Cât costă?
3. Am suficient în bugetul meu?
4. Ce aleg între alternative?

e) **Înțelegerea limitată, dar reală, a riscului de manipulare**

Chiar dacă nu discutăm de „fraude” în termeni juridici, elevii pot fi ajutați să recunoască semnale de tipul: „prea ieftin ca să fie adevărat”, „oferta cere grabă”, „se promite mult fără explicații”.

Beneficii educaționale și sociale

Introducerea educației financiare în primar produce efecte care se văd în timp, la nivel de competențe și la nivel comportamental.

• **Autonomie decizională**

Elevii învață să judece opțiunile, nu să aștepte permisiunea permanentă. Autonomia decizională se construiește prin exerciții cu limite clare (buget simulat).

• **Reglare emoțională și autocontrol**

Economisirea și planificarea solicită toleranță la frustrare: „nu acum, dar după”. Această abilitate are implicații dincolo de bani, în gestionarea recompensei și a răbdării.

• **Reducerea riscurilor viitoare**

Pe măsură ce cresc, elevii vor întâlni:

- oferte promoționale agresive,
- tentații de consum,
- presiuni sociale („trebuie să am și eu”).

O bază educațională timpurie nu garantează imunitatea, dar reduce vulnerabilitățile și crește capacitatea de discernământ.

Educația financiară în clasele primare este necesară deoarece răspunde unei realități sociale: copiii trăiesc deja într-un mediu în care banii influențează decizii, relații și identitate. Școala are responsabilitatea de a transforma expunerea informativă într-o învățare structurată, bazată pe competențe.

Bibliografie

1. BECKER, G.S., Comportamentul uman. O abordare economică., București: Editura All, 1994.

Educația financiară în ciclul primar: cum o facem utilă și potrivită pentru fiecare clasă

Prof. înv. primar Gheorghe Elena Cristina
Liceul de Turism și Servicii Publice „Neagoe Basarab”, Călimănești

Educația financiară în școala primară nu înseamnă să „predăm bani” ca subiect separat, ci să dezvoltăm, treptat, competențe de viață: *a înțelege valoarea lucrurilor, a lua decizii cu impact, a diferenția necesar de dorință, a planifica economisirea și a folosi banii cu responsabilitate*. La vârste mici, cheia este aceeași: învățarea prin contexte reale/simulate, cu activități scurte, jocuri și discuții ghidate. Mai jos, voi prezenta câteva direcții de acțiune în vederea formării unor competențe ce au în vedere comportamentul unui consumator responsabil din punct de vedere financiar.

Principii generale

A. Conceptul înaintea detaliului

La învățământul primar, elevii nu au nevoie de terminologie bancară sau calcule complicate. Au nevoie de:

- *înțelegerea banilor ca instrument (schimb, cumpărare),*
- *relația între alegere și consecință („dacă cheltui tot, rămâi fără”),*
- *rutine comportamentale (notezi, planifici, alegi justificat).*

B. Învățare prin acțiune

Cele mai bune activități sunt:

- jocuri de rol („magazinul clasei”),
- simulări cu „bugete” folosind jetoane/monede didactice,
- povestiri cu decizii („ce alegi și de ce?”),
- proiecte mici de economisire cu scop.

C. Limbaj adaptat vârstei

Învățarea financiară se face prin întrebări simple:

- „De ce alegi asta?”
- „Este nevoie sau dorință?”
- „Ajunge bugetul?”
- „Ce se întâmplă dacă cheltuim tot acum?”

D. Fără direcții moralizatoare și fără comparații

E important să evităm mesaje de tip „cei care nu au...” sau „banii sunt murdari/buni”. Accentul este pe **alegeri și responsabilitate**, nu pe statut.

Teme pentru abordarea educației financiare la școlarul mic. Ce putem aborda într-o lecție de conștientizare a consumului responsabil în piață.

1. *Ce sunt banii și la ce folosesc?*
2. *Nevoie versus dorință*
3. *Buget și limită (în termeni simpli: „nu poți lua tot”)*
4. *Economisire pentru un scop*
5. *Consum responsabil și grijă pentru resurse (durabilitate, reutilizare, grijă față de obiecte)*

Exemple de activități

A. Clasa Pregătitoare (6 – 7 ani)

Subiectul lecției: „Banii ca simbol și reguli de bază”

Obiective

- recunoașterea banilor ca simboluri (jetoane/monede didactice),
- înțelegerea rolului de „plătesc–primesc”,
- introducerea ideilor de **nevoie versus dorință** prin exemple foarte simple.

Activități

1. Joc de rol: „Magazinul jucăriilor”

Clasa are un „magazin” cu jetoane (bani).

Fiecare elev primește 3–5 jetoane și alege un produs.

Profesorul întreabă: „Ce ai ales? Cu ce ai plătit? Ce ai primit?”

2. Sortare: „Nevoie sau dorință?” (cu imagini)

Carduri cu imagini: apă, creion, măr, suc, jucărie.

Elevii pun cardurile pe două cercuri desenate: „Trebuie” / „Îmi place”.

Discuție: „De ce crezi că e la ‘trebuie’?”

3. Borcanul „pentru mai târziu” (activitate de tip proiect)

Borcănel de clasă cu un scop: „pentru excursie” / „pentru cărți” (simbolic).

Elevii „depun” jetoane pe parcursul săptămânii (câștigate prin sarcini de clasă).

Accent: economisirea înseamnă „pun puțin, dar nu la întâmplare”.

4. Poveste interactivă

Poveste scurtă cu o problemă: personajul are 2 monede și vede 2 lucruri.

Copiii propun ce să aleagă și de ce (fără corect/greșit, doar justificări).

B. Clasa I:

Subiectul lecției: „Alegere, limită și reguli simple”

Obiective

- înțelegerea ideii de sumă limitată (buget mic),
- diferențierea mai clară între nevoie/dorință,
- început de plan de economisire („îmi doresc, dar strâng treptat”).

Activități

1. Joc: „Bugetul de 10”

Fiecare elev primește un set de jetoane care totalizează „10”.

Profesorul afișează 6–8 produse cu „prețuri” (scrise pe etichete).

Sarcina: alege 1–2 produse astfel încât să rămână bani „pentru altceva” (sau să pot cumpăra un accesoriu necesar).

2. Fișă: „Ce pot cumpăra?”

Se dau două liste (A și B): „ai 10 jetoane”.

Elevii bifează variantele posibile și explică oral: „Nu ajunge pentru...”.

3. Reutilizez și am grijă

Atelier: „Reparăm și reutilizăm” (ex. etichete, dosare, împachetări).

Întrebări: „De ce e util să refolosim? Cât timp poate dura un obiect?”

C. Clasa a II-a:

Subiectul lecției: „Buget, justificare și economisire cu scop”

Obiective

- elevii pot justifica o alegere („aleg X pentru că...”),
- pot descrie o strategie simplă de economisire,
- pot discuta consecințele unei decizii impulsive.

Activități

1. Magazinul clasei cu roluri

Unii elevi sunt „clienți”, alții „vânzători”.

Vânzătorii au un meniu cu prețuri (foarte simple).

Clientul trebuie să răspundă: „Este nevoie sau dorință?” pentru alegerea făcută.

2. „Plicurile deciziei”: Nevoie / Dorință

Învățătorul oferă cartonașe cu scenarii: „Mai ai nevoie de creioane?” / „Vrei un abțibild nou”.

Elevii plasează cartonașul în plicul potrivit și spun o propoziție: „Îl aleg pentru că...”.

3. Joc de consecințe: „Ai cheltuit tot”

Se dau două scenarii: „Ai 8 jetoane. Cheltuiești tot pe ceva distractiv” vs. „Cheltuiești 3 și păstrezi restul”.

Elevii discută: „Ce nu mai poți cumpăra?” „Ce poți face în loc?”

Educația financiară în ciclul primar trebuie înțeleasă ca un demers formativ al cărui scop este dezvoltarea unor competențe transferabile, aliniate direct direcțiilor din politicile europene: înțelegerea relației dintre bani și alegeri, planificarea și utilizarea resurselor în condiții de constrângere, precum și luarea deciziilor responsabile în viața de zi cu zi.

Prin strategii didactice adaptate vârstei—învățare prin joc de rol, simulări cu bugete didactice, reflecție ghidată și repetarea conceptelor în contexte variate—școala contribuie la internalizarea unor repere precum nevoie versus dorință, prioritizarea și economisirea orientată către un scop, adică exact componentele urmărite de abordările europene în direcția alfabetizării financiare. În acest fel, competențele financiare devin funcționale și sustenabile, consolidând reziliența elevilor și susținând participarea lor activă, informată, într-o economie de bunuri și servicii.

Bibliografie

1. OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development). (2018). *OECD/INFE Guidelines on Financial Education*. Paris: OECD Publishing.
2. European Commission. (2014). *Packaged Retail and Insurance-based Products (PRIIPs) / Financial capability initiatives* (documente și rapoarte conexe privind competențele financiare). Publications Office of the European Union.
3. European Commission / INFE–OECD alignment materials (diverse rapoarte privind „financial literacy / financial capability” și integrarea în politici educaționale).

Gestionarea banilor într-o europă diversă - rolul educației financiare

Prof. Glomnicu Corina

Școala Gimnazială Nr. 4, Râmnicu Vâlcea

În societatea contemporană, gestionarea eficientă a resurselor financiare a devenit o necesitate, nu doar o abilitate opțională. În acest context, cultura și educația financiară joacă un rol esențial în formarea unor cetățeni responsabili și independenți economic. Consider că dezvoltarea educației financiare la nivel european este indispensabilă pentru stabilitatea economică și bunăstarea populației, în special în condițiile diversității economice dintre statele membre.

În primul rând, educația financiară contribuie direct la îmbunătățirea calității vieții indivizilor. Persoanele care înțeleg concepte de bază precum economisirea, investițiile sau gestionarea creditelor sunt mai capabile să ia decizii responsabile. De exemplu, un individ informat va evita împrumuturile dezavantajoase și va planifica pe termen lung, reducând riscul de supraîndatorare. În multe state europene, lipsa acestor cunoștințe a condus la dificultăți financiare pentru o parte semnificativă a populației.

În al doilea rând, există diferențe semnificative între nivelurile de educație financiară din Europa. Țările din vestul și nordul continentului au implementat de mult timp programe educaționale eficiente, în timp ce în estul Europei, inclusiv în România, aceste inițiative sunt încă în dezvoltare. Această discrepanță contribuie la inegalități economice și sociale, demonstrând necesitatea unor politici europene coerente și unitare în domeniul educației financiare.

Un alt argument important este rolul instituțiilor europene și internaționale în promovarea culturii financiare. Prin programe educaționale, campanii de informare și integrarea acestor noțiuni în curricula școlară, Uniunea Europeană încurajează formarea unor cetățeni mai bine pregătiți. Aceste inițiative sunt esențiale, mai ales în contextul digitalizării, care aduce noi provocări, precum utilizarea serviciilor bancare online sau investițiile în criptomonede.

Pe de altă parte, există și obstacole în dezvoltarea educației financiare, cum ar fi lipsa interesului din partea populației sau accesul limitat la resurse educaționale în anumite regiuni. Totuși, aceste dificultăți pot fi depășite prin politici publice eficiente și prin implicarea activă a instituțiilor de învățământ.

În concluzie, educația financiară reprezintă un pilon fundamental pentru dezvoltarea unei societăți echilibrate și prospere. În Europa, consolidarea acesteia ar trebui să fie o prioritate, având în vedere impactul său asupra stabilității economice și asupra nivelului de trai al cetățenilor. Doar prin educație și informare continuă se poate construi o cultură financiară solidă, capabilă să răspundă provocărilor economice actuale.

Cultură și educație financiară – o perspectivă europeană

*Prof. Iacob Claudia Ramona
Liceul George Țârnea Băbeni*

În contextul unei economii globalizate și al unei societăți profund digitalizate, cultura financiară devine o competență esențială pentru cetățenii europeni. Nu mai este suficient ca indivizii să aibă cunoștințe de bază despre bani; aceștia trebuie să înțeleagă mecanismele economice, să ia decizii informate și să se adapteze unui mediu financiar în continuă schimbare. Din această perspectivă, educația financiară capătă un rol strategic în politicile publice europene, fiind considerată un pilon al incluziunii sociale, al stabilității economice și al dezvoltării durabile.

Cultura financiară se referă la ansamblul de cunoștințe, abilități și atitudini care permit unei persoane să gestioneze eficient resursele financiare. Aceasta include înțelegerea conceptelor de bază, precum economisirea, investiția, creditul, dobânda sau inflația, dar și capacitatea de a analiza riscuri, de a planifica bugete și de a lua decizii responsabile. În Europa, nivelul culturii financiare variază semnificativ între statele membre, iar aceste diferențe pot influența atât bunăstarea individuală, cât și stabilitatea sistemelor economice.

Uniunea Europeană recunoaște importanța educației financiare și susține dezvoltarea acesteia prin diverse inițiative și programe. Strategiile europene promovează integrarea educației financiare în sistemele de învățământ, începând cu nivelul primar și continuând pe tot parcursul vieții. Accentul se pune pe formarea unor competențe practice, relevante pentru viața de zi cu zi, precum gestionarea bugetului personal, utilizarea responsabilă a serviciilor bancare sau înțelegerea produselor financiare.

Un element important al perspectivei europene este abordarea educației financiare ca parte a educației pentru cetățenie. Astfel, cetățenii nu sunt doar consumatori de produse financiare, ci și participanți activi în economie, capabili să contribuie la dezvoltarea comunităților lor. În acest sens, educația financiară este corelată cu alte domenii, precum educația digitală, educația pentru dezvoltare durabilă sau educația antreprenorială.

În multe state europene, educația financiară este integrată în curriculumul școlar, fie ca disciplină distinctă, fie ca parte a altor materii, precum matematica, economia sau educația civică. De exemplu, elevii sunt învățați să elaboreze bugete, să compare oferte financiare sau să înțeleagă implicațiile împrumuturilor. Metodele de predare sunt interactive și orientate spre aplicabilitate, folosind studii de caz, simulări sau proiecte practice. Acest tip de abordare contribuie la dezvoltarea gândirii critice și a responsabilității financiare.

Pe lângă sistemul formal de educație, Uniunea Europeană sprijină și inițiativele de educație non-formală și informală. Campaniile de informare, platformele online, aplicațiile digitale și programele de formare pentru adulți joacă un rol esențial în creșterea nivelului de alfabetizare financiară. Aceste instrumente sunt deosebit de importante pentru grupurile vulnerabile, cum ar fi persoanele cu venituri reduse, tinerii sau vârstnicii, care sunt mai expuși riscurilor financiare.

Un alt aspect relevant este legătura dintre educația financiară și incluziunea financiară. În Europa, există încă persoane care nu au acces la servicii bancare de bază sau care nu utilizează instrumente financiare moderne. Educația financiară contribuie la reducerea acestor inegalități, facilitând accesul la produse și servicii financiare sigure și adaptate nevoilor individuale. Astfel, cetățenii devin mai bine pregătiți să participe la viața economică și să își îmbunătățească nivelul de trai.

În contextul digitalizării accelerate, cultura financiară trebuie să includă și competențe digitale. Utilizarea aplicațiilor bancare, plățile online, criptomonede sau securitatea cibernetică sunt teme tot mai relevante pentru cetățenii europeni. Educația financiară modernă trebuie să răspundă acestor provocări, oferind

informații actualizate și dezvoltând capacitatea de adaptare la noile tehnologii.

Cu toate progresele realizate, există încă provocări semnificative. Diferențele între statele membre, lipsa resurselor educaționale, formarea insuficientă a cadrelor didactice sau nivelul scăzut de interes al unor categorii de populație pot limita eficiența programelor de educație financiară. De aceea, este necesară o colaborare strânsă între instituțiile europene, guvernele naționale, sectorul privat și organizațiile non-guvernamentale.

În concluzie, cultura și educația financiară reprezintă elemente fundamentale pentru dezvoltarea unei societăți europene echilibrate și prospere. Prin promovarea competențelor financiare, Uniunea Europeană contribuie la formarea unor cetățeni responsabili, capabili să ia decizii informate și să facă față provocărilor economice contemporane. Investiția în educația financiară nu este doar o necesitate, ci o condiție esențială pentru viitorul Europei.

Educația consumatorului în școală necesară pentru un stil de viață sănătos, echilibrat și durabil

Prof. Ioana Lidia Paula
Liceul Sanitar "Antim Ivireanu" Râmnicu Vâlcea

Educația consumatorului responsabil este integrată și în instituțiile de învățământ, iar ea nu poate fi atribuită unei singure discipline, ci se regăsește în mai multe domenii de studiu din programa școlară.

Obiectivul este de a informa și educa elevii în ceea ce privește consumul alimentelor sănătoase, de a-i învăța cum să aleagă produse și servicii de calitate și cum să se ferească de practicile comerciale înșelătoare, cum să refolosească sau să recicleze, cum să evite consumul inutil de energie electrică și apă, cum să reducă cheltuielile, risipa alimentară etc. În același timp, elevii în calitate de consumatori de bunuri și servicii află cum își pot apăra drepturile și cum pot lua atitudine când aceste drepturi le-au fost încălcate. Astfel, li se oferă instrumentele necesare pentru a duce un stil de viață echilibrat, cu o alimentație sănătoasă și cu o implicare puternică, în calitate de cumpărător, în etapele procesului decizional.

Începând cu pubertatea, tinerii devin tot mai preocupați de aspectul fizic și de imaginea cu care se prezintă lumii. De pildă, fetele, pentru a-și creiona propria identitate încep să folosească produse cosmetice de machiaj, prin urmare e bine să știe cum să le aleagă corect, pentru evitarea unor probleme ulterioare, mai ales că odată cumpărate acestea nu mai pot fi restituite agentului economic. Totodată, adolescenții vor să adopte stiluri vestimentare moderne și vor face mai multe încercări în a-și defini stilul. Pentru specialiștii în marketing ei pot deveni o țintă ușoară, de aceea e nevoie să fie atenți la practicile înșelătoare și agresive, de tipul: false oferte gratuite, publicitate-capcană, reclame publicate de influenceri pe platformele sociale, false recenzii etc.

Din punct de vedere al organizării bugetului, educația consumatorului previne comportamentele financiare riscante. La capitolul cheltuieli, mulți părinți cedează atunci când copiii le cer să le cumpere telefoane scumpe și haine de firmă, iar în anumite cazuri apelează inclusiv la împrumuturi pentru a le satisface dorința. Comunicarea comercială pare să aibă o mai mare influență asupra tinerilor, ei vor să achiziționeze produse inovatoare, originale, distinctive, iar decizia de cumpărare este rezultatul interacțiunii mai multor factori (de natură sociologică, psihologică etc.). Ei au nevoie de educație pentru a înțelege diferența dintre o nevoie reală și una imaginară, pentru a se proteja în consum și pentru a recunoaște practicile comerciale loiale și neloiale.

De exemplu, reclamele din domeniul junk food reprezintă o capcană. Se știe că o mare parte dintre adolescenți preferă produsele de tip **fast-food** și băuturile carbogazoase, de aceea mulți dintre ei sunt predispuși la obezitate. În ciuda multiplelor afecțiuni pe care le pot genera aceste produse, pe termen lung, ele continuă să fie promovate și consumate. Chiar dacă legea nu permite comercializarea alimentelor de tip fast-food în școli și în apropierea acestora, elevii le pot cumpăra din alte locuri. În plus, tot ceea ce interzis devine mai tentant, de aceea orele de educație alimentară în școli le-ar putea corecta obiceiurile nesănătoase și i-ar putea familiariza cu principiile de bază ale unei nutriții corecte și de calitate. Pentru ca sănătatea lor să nu aibă de suferit și pentru a fi pe deplin informați cu privire la ingredientele produselor pe care le consumă, primul gest pe care ar trebui să-l facă constă în citirea etichetelor.

Însă informația nu este suficientă, tocmai de aceea educarea consumatorului în școli, de la o vârstă fragedă, devine extrem de importantă în conștientizarea drepturilor și a responsabilităților, în susținerea un consum durabil și responsabil și în adoptarea unui comportament de consum sănătos, dar și prietenos cu mediul. Așadar, consumatorul educat învață să fie selectiv, își dezvoltă capacitatea de decizie, își gestionează mai bine bugetul și știe să se protejeze în scopul îmbunătățirii calității vieții.

„Educația financiară în școli” banii pe înțelesul tuturor

*Profesor Ionică Iuliana Anișoara
Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Băbeni – Vâlcea*

Elevii cu cerințe educative speciale (CES) necesită o abordare didactică diferențiată, centrată pe nevoile individuale, ritmul propriu de învățare și stilurile cognitive specifice. În acest context, educația financiară devine nu doar o componentă utilă a curriculumului, ci și o abilitate de viață esențială, care contribuie la dezvoltarea autonomiei personale și sociale.

Integrarea conceptelor financiare de bază în activitățile educaționale destinate elevilor cu CES presupune simplificarea conținuturilor, utilizarea exemplurilor concrete și ancorarea în experiențe cotidiene. Astfel, procesul de învățare devine accesibil, relevant și aplicabil în viața reală.

1. Ce înseamnă educația financiară?

Educația financiară reprezintă ansamblul de cunoștințe, abilități și atitudini care permit unei persoane să gestioneze eficient resursele financiare. În cazul elevilor cu CES, aceste noțiuni trebuie prezentate într-o manieră simplificată și graduală.

Principalele componente ale educației financiare includ:

- înțelegerea modului în care se obțin banii (muncă, recompensă, economii);
- dezvoltarea capacității de economisire;
- formarea unor comportamente responsabile de consum;
- recunoașterea valorii banilor și a utilității acestora.

Abordarea acestor concepte trebuie realizată prin metode interactive, vizuale și practice, care să faciliteze înțelegerea și retenția informațiilor.

2. Importanța educației financiare

Educația financiară are un rol esențial în formarea competențelor de viață independentă. Pentru elevii cu CES, aceasta contribuie la:

- dezvoltarea autonomiei personale;
- creșterea încrederii în sine;
- formarea unor obiceiuri sănătoase de gestionare a banilor;
- prevenirea comportamentelor impulsive de consum;
- reducerea riscului de vulnerabilitate socială și economică.

Prin învățarea unor noțiuni simple, precum planificarea cheltuielilor sau economisirea, elevii dobândesc instrumente practice care îi ajută să ia decizii responsabile în viața de zi cu zi.

3. Educația financiară în context european

La nivel european, educația financiară este recunoscută ca o prioritate în dezvoltarea competențelor-cheie pentru viață. Numeroase state membre au integrat noțiuni financiare în curriculumul școlar, inclusiv în programele destinate educației incluzive.

Printre direcțiile promovate se numără:

- introducerea conceptului de buget personal;
 - familiarizarea elevilor cu instituțiile bancare;
 - dezvoltarea comportamentelor de economisire;
 - utilizarea instrumentelor digitale simple pentru gestionarea banilor.

Aceste inițiative urmăresc crearea unei societăți mai informate și mai responsabile din punct de vedere financiar, în care fiecare individ, indiferent de particularitățile sale, are acces la educație de calitate.

4. Modalități de adaptare pentru elevii cu CES

Pentru eficientizarea procesului de predare-învățare, este necesară utilizarea unor strategii didactice adaptate:

- folosirea suporturilor vizuale (imagini, pictograme, jetoane);
- realizarea de exerciții practice (simularea cumpărăturilor);
- utilizarea jocurilor de rol;
- fragmentarea informației în pași mici;
- repetiția și consolidarea prin exemple concrete;
- utilizarea unui limbaj simplu și clar.

Exemple din viața cotidiană:

- gestionarea unei sume mici de bani (ex: 10 lei);
- alegerea produselor în funcție de buget;
- economisirea pentru un obiect dorit;
- compararea prețurilor înainte de achiziție.

Aceste activități contribuie la transferul cunoștințelor în situații reale și la dezvoltarea independenței funcționale.

5. Concluzii

Educația financiară reprezintă o componentă fundamentală a educației pentru viață, cu un impact semnificativ asupra dezvoltării personale și sociale a elevilor cu CES. Printr-o abordare adaptată, bazată pe accesibilitate și aplicabilitate, aceste noțiuni pot fi înțelese și utilizate eficient.

Formarea timpurie a competențelor financiare contribuie la integrarea socială, la creșterea autonomiei și la îmbunătățirea calității vieții. Astfel, educația financiară devine un instrument esențial în sprijinul educației incluzive.

Bibliografie

1. Banca Națională a României – Programe de educație financiară
2. Comisia Europeană – Educație financiară și competențe pentru viață
3. OECD (Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică) – Financial Education Framework
4. Ministerul Educației – Curriculum pentru educație incluzivă
5. Materiale didactice adaptate pentru elevii cu CES

Influența factorilor geografici asupra comportamentului financiar al populației în Europa

Prof. Lalu Jany,

Colegiul Național "Mircea cel Bătrân", Râmnicu Vâlcea

Introducere

În societatea contemporană, comportamentul financiar al indivizilor nu este determinat exclusiv de nivelul veniturilor sau de educația economică, ci și de contextul geografic în care aceștia trăiesc. Diferențele regionale privind dezvoltarea economică, accesul la resurse, infrastructura și nivelul de urbanizare influențează în mod direct modul în care oamenii își gestionează finanțele.

Această lucrare își propune să analizeze relația dintre geografie și educația financiară, evidențiind modul în care spațiul geografic modelează obiceiurile de consum, economisire și investiție în context european.

Geografia economică și comportamentul financiar

Geografia economică studiază distribuția activităților economice și a resurselor la nivel global, regional și local. Aceasta oferă un cadru esențial pentru înțelegerea comportamentului financiar, deoarece:

- regiunile dezvoltate oferă oportunități mai mari de venit și economisire;
- zonele rurale sau periferice pot avea acces limitat la servicii financiare;
- infrastructura influențează accesul la piețe și locuri de muncă.

Astfel, locul în care trăiește un individ poate determina tipul deciziilor financiare pe care le ia.

Disparități regionale în Europa și impactul asupra finanțelor personale

Europa este caracterizată de diferențe semnificative între regiuni. Vestul și Nordul Europei se remarcă printr-un nivel ridicat de dezvoltare economică, în timp ce unele regiuni din Est și Sud prezintă decalaje importante.

Aceste diferențe se reflectă în:

- nivelul veniturilor și al salariilor;
- costul vieții;
- accesul la educație și servicii bancare;
- gradul de economisire.

De exemplu, un locuitor dintr-un oraș precum Viena sau Amsterdam are, în general, un venit mai mare, dar și costuri mai ridicate, comparativ cu un locuitor dintr-un oraș din Europa de Est. În schimb, în zonele mai puțin dezvoltate, cheltuielile sunt mai mici, dar și oportunitățile economice sunt limitate.

Urbanizarea și comportamentul de consum

Urbanizarea reprezintă un factor geografic esențial care influențează comportamentul financiar. În mediul urban:

- accesul la produse și servicii este mai diversificat;
- consumul este mai ridicat;
- există mai multe oportunități de angajare.

În mediul rural, comportamentul financiar este adesea mai conservator, caracterizat prin:

- tendință crescută de economisire;
- consum redus;
- dependență de resurse locale.

Aceste diferențe evidențiază rolul mediului geografic în formarea obiceiurilor financiare.

Costul vieții – o perspectivă geografică

Costul vieții variază semnificativ în funcție de regiune și influențează direct deciziile financiare ale populației. Elementele principale ale costului vieții includ:

- locuința;
- transportul;
- alimentația;
- serviciile.

În orașele mari din Europa, costul locuințelor este ridicat, ceea ce determină alocarea unei părți semnificative din venituri pentru chirie sau credite. În schimb, în orașele mici sau în mediul rural, costurile sunt mai reduse,

dar și veniturile sunt, de regulă, mai mici.

Astfel, educația financiară trebuie adaptată contextului geografic pentru a fi relevantă și eficientă.

Accesul la servicii financiare și incluziunea financiară

Un alt aspect important este accesul la servicii financiare, care variază în funcție de poziția geografică. În zonele urbane, populația beneficiază de:

- rețele bancare dezvoltate;
- acces la servicii digitale;
- diversitate de produse financiare.

În schimb, în zonele rurale sau izolate, accesul poate fi limitat, ceea ce conduce la excluziune financiară. Aceasta afectează capacitatea indivizilor de a economisi, investi sau accesa credite.

În acest context, educația financiară joacă un rol esențial în reducerea acestor decalaje.

Mobilitatea populației și deciziile financiare

Migrația, atât internă, cât și internațională, este influențată de factori geografici și economici. Alegerea de a migra este adesea determinată de:

- diferențele salariale între regiuni;
- oportunitățile de angajare;
- nivelul de trai.

Această mobilitate are implicații financiare importante, precum:

- creșterea veniturilor;
- schimbarea comportamentului de consum;
- necesitatea adaptării la un nou sistem economic.

Prin urmare, înțelegerea dimensiunii geografice a mobilității este esențială în educația financiară.

Rolul educației în adaptarea la contextul geografic

Educația financiară trebuie să țină cont de diversitatea geografică pentru a fi eficientă. Elevii trebuie să înțeleagă:

- cum influențează spațiul geografic oportunitățile economice;
- cum să-și adapteze bugetul în funcție de costul vieții;
- cum să ia decizii financiare în funcție de mediul în care trăiesc.

Integrarea acestor aspecte în predarea geografiei contribuie la formarea unor competențe aplicabile în viața reală.

Concluzii

Comportamentul financiar al populației este strâns legat de contextul geografic, fiind influențat de factori precum nivelul de dezvoltare regională, urbanizarea, costul vieții și accesul la servicii. În Europa, disparitățile teritoriale generează diferențe semnificative în modul în care indivizii își gestionează resursele financiare.

Integrarea educației financiare în geografie oferă o perspectivă complexă și realistă asupra acestor fenomene, contribuind la formarea unor cetățeni capabili să ia decizii informate și responsabile.

Astfel, abordarea interdisciplinară dintre geografie și educația financiară reprezintă o direcție esențială pentru educația modernă.

Bibliografie

1. Neguț S., *Geografie economică mondială*, Editura Meteor Press, București, 2002
2. Ianoș I., *Sisteme teritoriale. O abordare geografică*, Editura Tehnică, București, 2000
3. Siminică M., Lădaru Georgiana-Raluca, Câmpeanu C., *Evaluarea nivelului de educație financiară din România*, Editura Economică, București, 2024

Geografia în contextul educației financiare: o perspectivă europeană

Prof. Lalu Mihaela Victoria
Liceul Tehnologic "Ferdinand I" Râmnicu Vâlcea

Introducere

Într-o lume globalizată, caracterizată prin interdependențe economice, mobilitate crescută a capitalurilor și integrare regională, educația financiară devine o competență esențială pentru cetățeni. În același timp, geografia, ca disciplină care analizează relațiile dintre spațiu, societate și economie, oferă un cadru relevant pentru înțelegerea mecanismelor financiare în context teritorial. Lucrarea de față își propune să analizeze rolul geografiei în dezvoltarea educației financiare, dintr-o perspectivă europeană, evidențiind modul în care dimensiunea spațială influențează comportamentele economice și deciziile financiare.

Intersecția dintre geografie și educația financiară

Geografia economică studiază distribuția resurselor, activităților economice și fluxurilor financiare la diferite scări spațiale. Această abordare permite înțelegerea modului în care factorii geografici – precum poziția geografică, accesul la resurse, infrastructura sau nivelul de dezvoltare regională – influențează oportunitățile economice și financiare ale indivizilor și comunităților.

Educația financiară, pe de altă parte, vizează dezvoltarea competențelor necesare pentru gestionarea eficientă a resurselor financiare, luarea deciziilor informate și înțelegerea riscurilor economice. Integrarea acestora în cadrul geografiei contribuie la contextualizarea cunoștințelor financiare, oferind elevilor o perspectivă aplicată asupra realităților economice.

Astfel, analiza diferențelor regionale de dezvoltare, a nivelului de trai sau a accesului la servicii financiare devine un instrument didactic valoros pentru dezvoltarea gândirii critice și a competențelor financiare.

Dimensiunea europeană a educației financiare

În Uniunea Europeană, educația financiară este recunoscută ca o prioritate strategică, fiind promovată prin politici și inițiative menite să crească nivelul de alfabetizare financiară al populației. Diferențele economice dintre statele membre și chiar între regiunile aceluiași stat evidențiază importanța unei abordări integrate, care să includă și dimensiunea geografică. De exemplu, statele din Europa de Vest, cu economii dezvoltate, prezintă un nivel mai ridicat de incluziune financiară, în timp ce în Europa Centrală și de Est persistă disparități în accesul la servicii bancare și în nivelul de educație financiară. Aceste diferențe pot fi analizate prin prisma factorilor geografici, precum urbanizarea, accesibilitatea infrastructurii sau distribuția populației. În acest context, geografia devine un instrument esențial pentru înțelegerea acestor disparități și pentru formularea unor strategii educaționale adaptate specificului regional.

Rolul geografiei în formarea competențelor financiare

Integrarea educației financiare în predarea geografiei contribuie la dezvoltarea unor competențe transversale, precum:

- **Analiza critică a informațiilor economice:** Elevii pot interpreta date statistice privind PIB-ul, șomajul sau inflația în diferite regiuni europene.
- **Înțelegerea globalizării:** Studiarea fluxurilor comerciale și financiare ajută la conștientizarea interdependențelor economice.
- **Luarea deciziilor informate:** Analiza costurilor de trai în diferite orașe sau țări poate ghida decizii legate de educație, muncă sau migrație.

De exemplu, compararea nivelului de trai între capitale europene sau analiza distribuției investițiilor străine directe oferă contexte reale pentru aplicarea conceptelor financiare.

Studiul disparităților regionale în Europa

Un element central al geografiei economice europene îl reprezintă analiza disparităților regionale. Acestea se manifestă prin diferențe în dezvoltarea economică, nivelul veniturilor, accesul la educație și servicii financiare.

Regiunile mai dezvoltate, precum cele din nord-vestul Europei, beneficiază de infrastructură modernă, acces facil la servicii financiare și un nivel ridicat de educație financiară. În contrast, regiunile periferice sau rurale se confruntă adesea cu excluziune financiară și oportunități economice limitate.

Prin studierea acestor aspecte, elevii pot înțelege cum contextul geografic influențează comportamentele financiare și pot dezvolta empatie și responsabilitate socială.

Globalizarea și impactul asupra comportamentului financiar

Globalizarea a intensificat conexiunile economice dintre state, facilitând circulația capitalurilor, bunurilor și serviciilor. Acest fenomen are implicații directe asupra educației financiare, deoarece indivizii trebuie să înțeleagă concepte precum cursul valutar, investițiile internaționale sau riscurile financiare globale.

Geografia oferă cadrul necesar pentru analiza acestor procese la scară globală și regională. De exemplu, fluctuațiile economice dintr-o regiune pot avea efecte în lanț asupra altor regiuni, influențând piețele financiare și stabilitatea economică.

În acest sens, educația geografică contribuie la formarea unei perspective globale asupra finanțelor, esențială în societatea contemporană.

Metode didactice integrate

Pentru a valorifica potențialul geografiei în educația financiară, este necesară utilizarea unor metode didactice interactive și aplicate, precum:

- Studiile de caz privind economii naționale sau regionale;
- Analiza hărților tematice (de exemplu, hărți ale dezvoltării economice sau ale incluziunii financiare);
- Proiecte interdisciplinare care implică economia, matematica și geografia;
- Simulări de bugete familiale în diferite contexte geografice.

Aceste metode contribuie la dezvoltarea competențelor practice și la creșterea interesului elevilor pentru subiecte economice și financiare.

Provocări și perspective

Integrarea educației financiare în geografie se confruntă cu anumite provocări, precum lipsa resurselor didactice adecvate, formarea insuficientă a cadrelor didactice sau rigiditatea curriculumului. Cu toate acestea, tendințele actuale din educația europeană încurajează abordările interdisciplinare și dezvoltarea competențelor pentru viață.

În viitor, se preconizează o accentuare a rolului educației financiare în școli, iar geografia poate deveni un pilon important în acest proces, prin oferirea unui context realist și aplicat.

Concluzii

Geografia și educația financiară sunt domenii complementare, care, integrate, pot contribui semnificativ la formarea unor cetățeni responsabili și bine informați. Perspectiva europeană evidențiază importanța adaptării educației la realitățile economice și geografice, precum și necesitatea reducerii disparităților regionale.

Prin valorificarea dimensiunii spațiale a fenomenelor economice, geografia oferă un cadru coerent pentru înțelegerea finanțelor într-un mod aplicat și relevant. Astfel, integrarea educației financiare în predarea geografiei reprezintă o direcție promițătoare pentru modernizarea educației și pentru pregătirea elevilor în vederea provocărilor economice ale secolului XXI.

Bibliografie

1. Neguț S., *Geografie economică mondială*, Editura Meteor Press, București, 2002
2. Ianoș I., *Sisteme teritoriale. O abordare geografică*, Editura Tehnică, București, 2000
3. Siminică M., Lădaru Georgiana-Raluca, Câmpeanu C., *Evaluarea nivelului de educație financiară din România*, Editura Economică, București, 2024

Învățarea prin joc a noțiunilor financiare la preșcolari

*Prof. educ. timp. Manda Marilena,
Școala „I. Gh. Duca”/ G.P.P. Traian, Râmnicu Vâlcea*

În contextul societății contemporane, caracterizată prin dinamism economic și complexitate socială, educația financiară devine o componentă esențială a formării individului. Dezvoltarea competențelor financiare încă din copilărie contribuie la formarea unor comportamente responsabile și la pregătirea pentru viața de adult. În acest sens, educația timpurie joacă un rol fundamental, oferind cadrul necesar pentru introducerea noțiunilor de bază legate de bani, economisire și consum.

La vârsta preșcolară, copiii nu pot înțelege concepte financiare abstracte, însă pot asimila noțiuni simple prin intermediul experiențelor concrete și al jocului. Astfel, învățarea prin joc devine metoda principală prin care educația financiară poate fi integrată în activitățile din grădiniță, într-un mod accesibil și atractiv.

Educația financiară timpurie contribuie la formarea unor deprinderi și atitudini esențiale, precum responsabilitatea, planificarea și capacitatea de a lua decizii. Copiii învață să facă diferența între nevoi și dorințe, să înțeleagă valoarea obiectelor și să aprecieze importanța economisirii.

Într-o perspectivă europeană, educația financiară este considerată o competență-cheie pentru viață, fiind integrată în programele educaționale încă din etapele timpurii. Aceasta contribuie la dezvoltarea unei culturi financiare solide, necesare pentru adaptarea la cerințele societății moderne.

Jocul reprezintă forma principală de activitate la vârsta preșcolară și constituie un instrument eficient de învățare. Prin intermediul jocului, copiii explorează, experimentează și descoperă lumea înconjurătoare.

În educația financiară, jocul permite simularea unor situații reale, oferind copiilor posibilitatea de a înțelege concepte precum cumpărarea, vânzarea sau economisirea. De exemplu, jocurile de rol, precum „De-a magazinul”, le oferă copiilor ocazia de a utiliza simbolic banii, de a face schimburi și de a înțelege relațiile economice de bază.

În cadrul activităților educaționale, educatorul poate utiliza diverse metode pentru a introduce noțiuni financiare. Jocurile didactice, activitățile practice și povestirile tematice reprezintă instrumente eficiente în acest sens.

Jocurile de rol sunt deosebit de utile, deoarece implică copiii în situații concrete. De exemplu, organizarea unui „magazin” în clasă permite copiilor să experimenteze procesul de cumpărare și vânzare, utilizând jetoane sau bani simbolici.

De asemenea, activitățile practice, precum realizarea unei „pușculițe”, contribuie la înțelegerea conceptului de economisire. Copiii pot învăța să „strângă bani” pentru un scop, dezvoltând astfel răbdarea și capacitatea de planificare.

Poveștile cu tematică financiară pot fi utilizate pentru a transmite valori și mesaje educative, contribuind la dezvoltarea vocabularului și a gândirii.

Din experiența desfășurată la grupa mică, se observă că activitățile cu tematică financiară sunt primite cu entuziasm de către copii. De exemplu, în cadrul unui joc de rol „De-a magazinul”, copiii au fost implicați activ în procesul de alegere și „achiziționare” a produselor, utilizând bani simbolici.

Această activitate a contribuit la dezvoltarea limbajului, a gândirii logice și a capacității de luare a deciziilor. Copiii au învățat să aleagă, să compare și să interacționeze cu ceilalți, dezvoltându-și competențele sociale.

De asemenea, realizarea unei pușculițe în cadrul unui atelier creativ a avut un impact pozitiv asupra înțelegerii conceptului de economisire. Copiii au fost motivați să participe și au manifestat interes pentru activitate.

Educatorul are un rol esențial în introducerea și consolidarea noțiunilor financiare. Acesta trebuie să creeze situații de învățare atractive, adaptate nivelului de înțelegere al copiilor și să utilizeze metode interactive.

De asemenea, familia are un rol important în formarea comportamentului financiar al copilului. Colaborarea dintre grădiniță și familie contribuie la consolidarea cunoștințelor și la aplicarea acestora în viața

de zi cu zi.

Învățarea prin joc a noțiunilor financiare aduce numeroase beneficii. Copiii își dezvoltă gândirea logică, capacitatea de luare a deciziilor și abilitățile sociale. În același timp, aceștia dobândesc o atitudine pozitivă față de învățare și își dezvoltă încrederea în sine.

Educația financiară timpurie contribuie la formarea unor comportamente responsabile și la dezvoltarea unei culturi financiare, esențiale pentru viața adultă.

Un obiectiv important al educației financiare timpurii este formarea autonomiei copilului în raport cu alegerile și deciziile simple din viața de zi cu zi. Chiar dacă la vârsta preșcolară noțiunile financiare sunt prezentate într-o formă elementară, acestea contribuie la dezvoltarea capacității copilului de a face alegeri conștiente și de a înțelege consecințele acestora. Atunci când copilul participă la activități care implică schimburi simbolice, economisire sau gestionarea unor resurse, el începe să înțeleagă valoarea lucrurilor și importanța responsabilității.

În cadrul activităților educative, autonomia poate fi stimulată prin oferirea de sarcini simple, precum alegerea produselor într-un joc de rol, stabilirea unui scop pentru economisire sau luarea unor decizii în cadrul unor activități practice. Aceste experiențe îi oferă copilului sentimentul responsabilității și contribuie la formarea unei atitudini echilibrate față de bani și resurse. Pe termen lung, astfel de experiențe constituie baza unui comportament financiar responsabil.

Învățarea prin joc a noțiunilor financiare la preșcolari reprezintă o abordare eficientă și adaptată particularităților de vârstă. Prin utilizarea metodelor interactive și a activităților practice, educatorul poate facilita înțelegerea conceptelor financiare și poate contribui la dezvoltarea unor competențe esențiale.

Astfel, educația financiară devine parte integrantă a procesului educațional, contribuind la formarea unei generații responsabile și pregătite pentru provocările societății moderne.

Bibliografie

1. Cristea, S., *Fundamentele pedagogiei*, Editura Didactică și Pedagogică, 2017, București.
2. Cucoș, C., *Pedagogie*, Editura Polirom, 2014, Iași.
3. Pânișoară, I.-O., *Ghidul profesorului modern*, Editura Polirom, 2017, Iași.
4. OECD, *Financial Education for Youth*, OECD Publishing, 2014, Paris.
5. Zlate, M., *Psihologia copilului*, Editura Polirom, 2009, Iași.

Consilierea financiară la elevii claselor primare

*Profesor logoped Mărgărita Antoanela
CJRAE Vâlcea*

În contextul societății actuale, caracterizată prin schimbări economice rapide și diversificarea opțiunilor de consum, educația financiară devine o necesitate fundamentală încă de la vârste fragede. Formarea unor comportamente responsabile față de bani nu trebuie amânată până la adolescență sau maturitate, ci trebuie inițiată încă din ciclul primar, când elevii sunt receptivi și deschiși către învățare. În acest proces, consilierul școlar ocupă un rol esențial, contribuind la dezvoltarea unor deprinderi de viață care vor influența pozitiv parcursul viitor al elevilor.

Consilierea financiară nu presupune doar transmiterea unor informații teoretice despre bani, ci mai ales formarea unor atitudini și comportamente sănătoase, precum responsabilitatea, autocontrolul și capacitatea de planificare. Prin intervenții adaptate nivelului de vârstă și particularităților individuale ale copiilor, consilierul școlar poate facilita înțelegerea unor concepte economice de bază și poate contribui la dezvoltarea unei relații echilibrate cu resursele materiale.

Consilierul școlar este un specialist în domeniul dezvoltării personale și al orientării educaționale, având competențe în sprijinirea elevilor pentru a face față provocărilor cotidiene. În ceea ce privește educația

financiară, acesta acționează ca mediator între informație și experiența de viață a copilului, adaptând conținuturile la nivelul de înțelegere al elevilor mici.

Un aspect important al activității consilierului îl reprezintă crearea unui mediu sigur și stimulat, în care elevii să poată discuta liber despre dorințele și nevoile lor. De exemplu, consilierul poate ghida elevii să facă diferența între ceea ce își doresc și ceea ce au cu adevărat nevoie, ajutându-i să conștientizeze impactul alegerilor lor.

De asemenea, consilierul școlar colaborează cu cadrele didactice și cu părinții pentru a asigura coerența mesajelor transmise. Educația financiară devine astfel un efort comun, în care școala și familia contribuie la dezvoltarea unor comportamente responsabile.

Copilăria reprezintă o perioadă crucială pentru formarea obiceiurilor și valorilor. Studiile arată că atitudinile față de bani se dezvoltă încă din primii ani de viață, fiind influențate de mediul familial și educațional. Introducerea timpurie a noțiunilor financiare contribuie la dezvoltarea unor competențe esențiale, precum gestionarea resurselor, luarea deciziilor și asumarea responsabilității.

Elevii mici pot învăța, într-un mod simplu și accesibil, concepte precum:

-rolul banilor în satisfacerea nevoilor; importanța economisirii; planificarea unor cheltuieli simple; consecințele alegerilor financiare.

Aceste cunoștințe, deși aparent elementare, stau la baza unui comportament financiar sănătos pe termen lung. În plus, educația financiară contribuie la dezvoltarea unor trăsături de caracter precum perseverența, disciplina și răbdarea.

Pentru a fi eficientă, consilierea financiară trebuie să fie adaptată particularităților de vârstă ale elevilor mici. În acest sens, consilierul școlar utilizează metode interactive și experiențiale, care facilitează învățarea prin implicare directă.

Una dintre cele mai utilizate metode este jocul de rol. Prin simularea unor situații reale, precum cumpărarea unor produse dintr-un magazin, elevii învață să ia decizii și să gestioneze resurse limitate. Acest tip de activitate dezvoltă gândirea critică și capacitatea de rezolvare a problemelor.

Poveștile educative reprezintă o altă strategie eficientă. Personajele și situațiile prezentate pot ilustra comportamente financiare pozitive sau negative, oferind elevilor modele de urmat. Discuțiile ulterioare permit consolidarea mesajelor și reflectarea asupra propriilor comportamente.

Activitățile practice, precum realizarea unei pușculițe sau stabilirea unui obiectiv de economisire, contribuie la transformarea conceptelor abstracte în experiențe concrete. Elevii învață astfel că economisirea presupune efort și consecvență.

De asemenea, consilierul școlar poate organiza ateliere tematice, în care elevii să participe la activități de grup, să își exprime opiniile și să colaboreze pentru rezolvarea unor sarcini. Aceste activități stimulează dezvoltarea abilităților sociale și a spiritului de echipă.

Succesul consilierii financiare depinde în mare măsură de implicarea familiei. Părinții reprezintă principalele modele pentru copii, iar comportamentele acestora influențează semnificativ atitudinile elevilor față de bani. Consilierul școlar poate oferi părinților recomandări privind modul în care pot sprijini educația financiară acasă, precum:

- implicarea copiilor în decizii simple de cumpărare; oferirea unei sume de bani pentru gestionare (bani de buzunar); încurajarea economisirii pentru atingerea unor obiective.

În același timp, colaborarea cu cadrele didactice permite integrarea educației financiare în activitățile curriculare. De exemplu, la orele de matematică se pot introduce exerciții legate de calcularea cheltuielilor, iar la orele de educație civică se pot discuta teme precum responsabilitatea și consumul.

Consilierea financiară aduce numeroase beneficii, atât pe termen scurt, cât și pe termen lung. Elevii care dobândesc competențe financiare de la vârste mici sunt mai bine pregătiți să facă față provocărilor vieții adulte.

Printre principalele beneficii se numără:

- ✓ dezvoltarea capacității de planificare și organizare;
- ✓ îmbunătățirea abilităților de luare a deciziilor;
- ✓ creșterea nivelului de responsabilitate;
- ✓ formarea unei atitudini echilibrate față de consum;
- ✓ prevenirea comportamentelor impulsive.

În plus, educația financiară contribuie la reducerea riscului de îndatorare excesivă și la dezvoltarea unei

relații sănătoase cu banii.

Bibliografie

1. Băban, Adriana (2009). *Consiliere educațională*. Cluj-Napoca: Editura ASCR.
2. Jinga, Ioan; Istrate, Elena (2008). *Manual de pedagogie*. București: Editura ALL.
3. Ministerul Educației (România) (2019). *Educație socială – programă școlară pentru învățământul primar*. București.

Jocuri de educație financiară pentru copii

Prof. Vărzaru Alina-Maria

Școala Gimnazială Șușani, Județul Vâlcea

Prof. Mateescu Corina-Elena

Școala Gimnazială „Anton Pann”, Râmnicu Vâlcea

Game of life. În jocul Game of Life tu îți alegi calea pe măsură ce navighezi prin momentele importante ale vieții: educație, carieră, căsătorie. Te deplasezi pe tabla de joc, mergi la facultate, îți întemeiezi o familie, mergi în vacanță și te confrunți cu întorsături neașteptate care pot schimba cursul jocului. Jucătorul care are cei mai mulți bani la finalul jocului câștigă!

Payday. Îți administrezi banii cu chibzuință și ai posibilitatea să aduni bani prin înțelegerile încheiate. Charge Large.

Acquire. Fiecare jucător investeste strategic în afaceri, încercând să își păstreze majoritatea acțiunilor de la bursă. Jocul este o întrecere între jucători pentru a dobândi cea mai mare avere.

Stock Exchange Game.

Money Bags.

Buy It Right.

Act Your Wage.

Cashflow. Este un joc conceput de Robert Kiyosaki, investitor, om de afaceri și dezvoltator, pentru a servi ca un instrument de învățare a strategiilor financiare.

Jocul Banilor. Este primul joc românesc de educație financiară pentru copii. Copiii vor învăța de unde vin și unde se duc banii, cum să-și stabilească și să-și atingă obiectivele și să își realizeze un buget personal.

Banii – cărți de joc educative.

„Super Kid”. Este un joc dezvoltat de Adrian Asoltanie, prin intermediul căruia copilul deprinde valori precum: responsabilitatea, valoarea timpului și a banilor, importanța lucrului bine făcut, răbdarea și perseverența.

Jocuri video/online:

Investory – Bucluc pe planeta jucăriilor.

KIDS – O afacere de succes. Este prima aplicație de educație financiară destinată copiilor cu vârstă între 7-10 ani omologată de Ministerul Educației Naționale.

Thrive ‘n’ shine.

VISA Financial Football

Adunați mărunțișul într-un borcan transparent. Văzând cum crește volumul din borcan, copilul va înțelege mai bine ideea de acumulare/economisire. Puteți decora borcanul împreună cu cel mic. Banii pot merge către un obiectiv pe care l-ați stabilit împreună.

Operații matematice simple legate de bani, de exemplu, 2 monede de 50 bani = o bancnotă de 1 leu.

Jocuri de rol client-vânzător. Pregătiți și un cadru adecvat (bani, casă de marcat, produse, etc.).

Decorați/creați o pușculiță. Prin confecționarea unei pușculițe cu materiale pe care le avem în casă,

îi învățăm pe copii să recicleze, dar și să pună bani deoparte în pușculița făcută cu mâinile lor. Noi am confecționat o pușculiță unicorn.

Scump-ieftin – un joc cu obiectele de prin casă. În general, copiii cred că lucrurile mari sunt mai scumpe. Este o bună ocazie să înțeleagă, atât cât se poate, că nu proporția contează.

Desenăm un cerc. El reprezintă bugetul lunar. Îl împărțim în mai multe felii. Fiecărei felii îi revine o categorie (voi decideți cum le împărțiți): facturi, alimente, sănătate, dorințe, etc. Pentru dorințe avem o singură felie, deci dorințele tuturor membrilor familiei sunt incluse aici. Dorințele reprezintă doar o felie, nu cercul întreg, deci trebuie să stabilim ce ne dorim cel mai mult (să prioritizăm).

Copiii își pot realiza proprii lor bani. Pot scrie pe ei valoarea, le pot atribui personajele, culoarea, etc. Apoi, încercați să faceți legătura între banii reali și cei confecționați de copil. Le va fi mult mai ușor să rețină valoarea banilor reali, să facă legătura între banii reali și cei desenați.

Întocmirea listei de cumpărături este un exemplu simplu de planificare. Verificăm ce ne lipsește și întocmim lista împreună. În magazin copilul bifează ce cumpărăm, alegem împreună produsul cel mai potrivit (în funcție de etichetă, preț, gramaj, etc.), copilul așază produsul în coș, învață ce înseamnă un produs la promoție, cum alegem produsele pe care le cumpărăm (care sunt criteriile), așază produsele pe bandă și, în cele din urmă, plătește la casă. Tot acest proces îl ajută să înțeleagă mai bine cum funcționează lucrurile atunci când cheltuim, îi oferă o primă viziune despre planificare și îi dă și o doză de responsabilitate.

Standul cu limonadă/brioșe/biscuiți – copilul prepară bunătăți pe care le poate vinde apropiaților.

Organizarea unor târguri cu vânzare – copiii pot alege să-și împartă în 2 categorii lucrurile pe care nu le mai folosesc, unele să le doneze, iar altele să le vândă. Pot face un garage sale împreună cu alți prieteni ori, cu ajutorul vostru, își pot vinde lucrurile online. Avantajele unor astfel de acțiuni sunt multiple: facem ordine în casă, dăruim, câștigăm bani și învățăm niște lecții valoroase.

Copilul poate produce și vinde diverse obiecte: obiecte croșetate, bijuterii, măștișoare, tablouri, decorațiuni, articole vestimentare pictate/personalizate, etc. Aici lecția antreprenorială este mai complexă. Putem discuta cu copiii despre: materiile prime folosite, cuim alegem furnizorii, care este valoarea investiției, cum stabilim un preț de vânzare corect, care este profitul obținut.

Bibliografie

1. www.flaviahiriscau.ro
2. Revista Nr.2., „Educația financiară pe înțelesul tuturor”-coordonator Ligia Georgescu Goloșoiu;
3. Gary S. BECKER, Comportamentul uman. O abordare economică, Editura All, București, 1994 ;

Educația financiară în grădiniță

Prof. Mihai Mihaela- Diana

Seminarul Teologic Ortodox „Sfântul Nicolae”

Grădinița Cu Program Prelungit „Toți Sfinții”- Râmnicu Vâlcea

Educația financiară reprezintă procesul prin care copiii dobândesc cunoștințe, atitudini și comportamente responsabile legate de bani, economisire, consum și luarea deciziilor. La vârsta preșcolară, formarea unor deprinderi simple privind valoarea banilor și importanța alegerilor responsabile contribuie la dezvoltarea autonomiei și a gândirii practice.

În grădiniță, educația financiară nu presupune noțiuni economice complexe, ci activități adaptate vârstei: recunoașterea monedelor și bancnotelor, diferențierea dintre dorințe și nevoi, înțelegerea schimbului de bunuri și a economisirii. Copiii învață prin joc, observație și exemple concrete. Astfel, se formează responsabilitatea, răbdarea și capacitatea de a lua decizii simple.

Printre obiectivele principale se numără: familiarizarea copiilor cu noțiunea de bani; dezvoltarea capacității de a face alegeri între mai multe opțiuni; înțelegerea importanței economisirii; formarea respectului

față de muncă și față de resurse; cultivarea spiritului de cooperare și responsabilitate.

Exemple de activități la clasă:

1. Joc de rol – «De-a magazinul»

Copiii amenajează un magazin în sala de grupă, folosind produse de jucărie, etichete de preț și bani fictivi. Unii copii sunt vânzători, alții cumpărători. Activitatea dezvoltă vocabularul, capacitatea de alegere și înțelegerea schimbului comercial.

2. Pușculița grupei

Educatoarea poate organiza o activitate simbolică de economisire, în care copiii adaugă jetoane sau monede de plastic într-o pușculiță comună pentru un scop stabilit împreună (de exemplu, cumpărarea unei cărți pentru grupă). Această activitate evidențiază importanța răbdării și a planificării.

3. Poveste didactică – «Bănuțul harnic»

Prin intermediul unei povești, copiii descoperă cum banii se obțin prin muncă și cum pot fi folosiți cu grijă. Discuțiile ulterioare ajută la consolidarea mesajului educativ.

4. Activitate practică – clasificarea nevoilor și dorințelor

Copiii primesc imagini cu alimente, jucării, haine, dulciuri sau rechizite și le grupează în două categorii: «am nevoie» și «îmi doresc». Activitatea dezvoltă gândirea critică și autocontrolul.

5. Invitat special – întâlnire cu un părinte

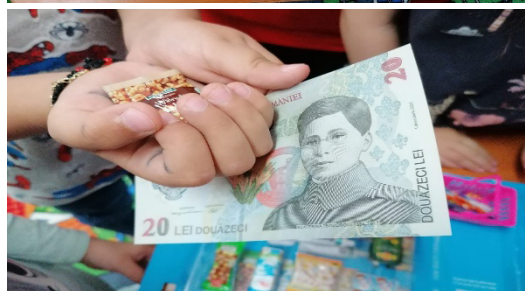
Un părinte poate veni la grădiniță pentru a explica, pe înțelesul copiilor, ce înseamnă munca și cum se obțin resursele necesare familiei.

Succesul educației financiare depinde de colaborarea dintre grădiniță și familie. Educatoarea creează contexte de învățare prin joc și exemple practice, iar părinții consolidează aceste deprinderi acasă prin implicarea copiilor în activități simple: alegerea cumpărăturilor, economisirea banilor de buzunar sau discuții despre valoarea obiectelor.

Educația financiară la preșcolari reprezintă o investiție în formarea unor adulți responsabili și echilibrați. Prin activități simple, atractive și adaptate nivelului de înțelegere al copiilor, grădinița contribuie la dezvoltarea unor comportamente sănătoase legate de bani, muncă și consum responsabil.

Bibliografie

1. Bocoș, M. – Instruirea interactivă, Editura Polirom, Iași, 2013.
2. Cucuș, C. – Pedagogie, Editura Polirom, Iași, 2014.
3. MEN – Curriculum pentru educație timpurie, București, 2019.
4. OECD – Financial Education for Youth: The Role of Schools, Paris, 2014.
5. Roșca, A. – Educația economică timpurie, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2018

Formarea culturii financiare la vârste mici-abordări și practici europene

Prof. Ed. Timpurie-Mihai Elena
G.P.N.Lăunele de Jos, Com. Dănicei

Introducere

În societatea contemporană, caracterizată de schimbări economice rapide și de o interconectare globală tot mai accentuată, educația financiară devine o competență esențială pentru toți cetățenii. La nivel european, există o preocupare constantă pentru dezvoltarea unei culturi financiare solide încă de la vârste fragede. În acest context, învățământul preșcolar joacă un rol fundamental, deoarece reprezintă prima etapă organizată în care copiii pot fi familiarizați, într-o manieră adaptată, cu noțiuni de bază legate de bani, economisire, consum și responsabilitate.

Conceptul de cultură financiară

Cultura financiară poate fi definită ca ansamblul de cunoștințe, abilități, atitudini și comportamente care permit unei persoane să ia decizii financiare informate și responsabile. Aceasta nu se limitează doar la înțelegerea banilor, ci include și capacitatea de a planifica, de a economisi, de a evalua riscuri și de a face alegeri conștiente.

În spațiul european, cultura financiară este privită ca o componentă esențială a educației pentru viață. Instituțiile europene încurajează integrarea acesteia în sistemele educaționale naționale, subliniind faptul că formarea unor obiceiuri sănătoase începe încă din copilărie. Astfel, educația financiară nu este rezervată doar adulților, ci trebuie să fie un proces continuu, început cât mai devreme.

Educația financiară în context European

La nivel european, educația financiară este susținută prin diverse strategii și programe care vizează creșterea gradului de alfabetizare financiară în rândul populației. Accentul este pus pe incluziune, responsabilitate și dezvoltarea competențelor practice.

În multe țări europene, educația financiară este integrată în curriculum încă din învățământul preșcolar și primar. De exemplu, copiii sunt încurajați să înțeleagă valoarea banilor prin jocuri, povești și activități practice. Se pune accent pe învățarea experiențială, prin simulări de cumpărături, gestionarea unor „bugete” simbolice sau activități de economisire.

Această abordare are la bază ideea că deprinderile formate în copilărie influențează comportamentul financiar de mai târziu. Prin urmare, educația financiară timpurie contribuie la formarea unor adulți responsabili, capabili să gestioneze eficient resursele proprii.

Rolul învățământului preșcolar în educația financiară

Grădinița reprezintă un mediu ideal pentru introducerea conceptelor financiare de bază, întrucât în această etapă copiii sunt extrem de receptivi și învață prin joc și experiență directă. Educatorii pot valorifica curiozitatea naturală a copiilor pentru a le dezvolta înțelegerea asupra unor noțiuni simple precum: bani, schimb, nevoi și dorințe, economisire.

Educația financiară la nivel preșcolar nu presupune concepte complexe, ci mai degrabă familiarizarea cu idei simple, adaptate nivelului de dezvoltare al copiilor. Printre obiectivele principale se numără:

- recunoașterea banilor și a rolului acestora;
- înțelegerea diferenței dintre „a avea nevoie” și „a dori”;
- dezvoltarea comportamentului de economisire;
- cultivarea responsabilității în utilizarea resurselor.

Metode și strategii didactice

Pentru a fi eficientă, educația financiară în învățământul preșcolar trebuie să utilizeze metode interactive și atractive. Printre cele mai frecvente strategii se numără:

1. **Jocul de rol** – copiii pot simula situații de cumpărare și vânzare, folosind bani de jucărie. Astfel, ei învață despre schimburi și valoare.
2. **Poveștile educative** – basmele și povestirile pot integra teme financiare, precum economisirea sau gestionarea resurselor.
3. **Activitățile practice** – realizarea unei „pușculițe” sau organizarea unui „magazin” în clasă ajută la consolidarea cunoștințelor.
4. **Învățarea prin experiență** – implicarea copiilor în activități cotidiene (de exemplu, alegerea produselor necesare pentru o gustare) contribuie la dezvoltarea gândirii critice.

Aceste metode stimulează nu doar învățarea cognitivă, ci și dezvoltarea socio-emoțională, deoarece copiii învață să coopereze, să ia decizii și să își asume responsabilitatea.

Beneficiile educației financiare timpurii

Introducerea educației financiare în învățământul preșcolar aduce numeroase beneficii pe termen lung:

- dezvoltarea gândirii logice și a capacității de rezolvare a problemelor;
- formarea unor obiceiuri sănătoase legate de economisire și consum;
- creșterea încrederii în sine în luarea deciziilor;
- prevenirea comportamentelor financiare riscante în viața adultă.

În plus, copiii care dobândesc noțiuni financiare de bază sunt mai bine pregătiți să înțeleagă lumea din jurul lor și să devină cetățeni activi și responsabili.

Provocări și limite

Deși importanța educației financiare este recunoscută la nivel european, implementarea acesteia în învățământul preșcolar se confruntă cu anumite provocări. Printre acestea se numără:

- lipsa unor programe standardizate adaptate vârstei preșcolare;
- pregătirea insuficientă a cadrelor didactice în domeniul educației financiare;
- resursele didactice limitate;
- percepția că aceste concepte sunt prea complexe pentru copii mici.

Pentru a depăși aceste obstacole, este necesară o colaborare între instituțiile educaționale, autorități și familie. Formarea continuă a educatorilor și dezvoltarea unor materiale didactice adecvate sunt pași esențiali în acest sens.

Rolul familiei

Educația financiară nu se limitează la mediul școlar. Familia are un rol crucial în consolidarea comportamentelor și atitudinilor formate la grădiniță. Părinții pot contribui prin:

- implicarea copiilor în activități simple de gestionare a banilor;
- oferirea unui exemplu pozitiv în ceea ce privește economisirea și consumul;
- discutarea deschisă despre bani, într-un limbaj accesibil.

Coerența dintre mesajele transmise acasă și cele din grădiniță este esențială pentru formarea unei culturi financiare solide.

Concluzie

Educația financiară în învățământul preșcolar reprezintă un element esențial în formarea viitorilor cetățeni europeni. Prin abordări adaptate vârstei și prin metode interactive, copiii pot dobândi încă de mici competențe care le vor influența pozitiv viața. Perspectiva europeană subliniază importanța integrării acestei dimensiuni în educație, promovând o societate mai responsabilă și mai bine pregătită din punct de vedere financiar.

Astfel, investiția în educația financiară timpurie nu este doar o necesitate, ci și o oportunitate de a

construi o generație capabilă să facă față provocărilor economice ale viitorului.

Bibliografie

1. European Commission (2021). *Financial Competence Framework for Children and Youth in the European Union (FinComp)*. Bruxelles.
2. European Banking Authority (EBA) (2022). *Financial Education Initiatives in the European Union*.
3. Lusardi, A. (2019). *Financial Literacy and the Need for Financial Education: Evidence and Implications*. Swiss Journal of Economics and Statistics.
4. Ministerul Educației (România) (2019). *Curriculum pentru educație timpurie (0-6 ani)*. București.
5. Banca Națională a României (BNR) (2020). *Educația financiară – ghid pentru cadre didactice*.
6. Consiliul Uniunii Europene (2018). *Recomandarea privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții*.
7. UNICEF (2012). *Child Social and Financial Education*. New York: UNICEF.

Cultură și educație financiară - o perspectivă europeană

*Profesor educație timpurie, Mirescu Daniela Laura
Școala Gimnazială I.Gh.Duca/Grădinița cu Program Prelungit Traian, Râmnicu Vâlcea*

Societatea contemporană este caracterizată printr-o complexitate economică în continuă creștere. De la utilizarea cardurilor bancare și până la investiții sau credite, cetățenii sunt nevoiți să ia decizii financiare frecvente, care le influențează calitatea vieții. În acest context, educația financiară nu mai este un lux, ci o necesitate.

Uniunea Europeană promovează dezvoltarea competențelor financiare încă din primii ani de școală, considerând că acestea contribuie la incluziunea socială, reducerea sărăciei și creșterea bunăstării generale.

Cultura financiară reprezintă totalitatea cunoștințelor, abilităților și atitudinilor care permit unei persoane să gestioneze eficient resursele financiare. Aceasta include:

- înțelegerea conceptelor economice de bază (venituri, cheltuieli, economii);
- capacitatea de planificare financiară;
- evaluarea riscurilor;
- utilizarea responsabilă a produselor financiare.

Un individ educat financiar este capabil să ia decizii informate, să evite supraîndatorarea și să își planifice viitorul.

La nivel european, educația financiară este susținută prin diverse programe și strategii. Comisia Europeană și organizații internaționale încurajează statele membre să includă educația financiară în curricula școlară.

Printre obiectivele principale se numără:

- formarea unor cetățeni responsabili;
- creșterea gradului de incluziune financiară;
- reducerea vulnerabilității economice;
- stimularea economisirii și investițiilor.

Multe țări europene, precum Franța, Germania sau Finlanda, au introdus module obligatorii de educație financiară în școli, adaptate vârstei elevilor.

Școala joacă un rol esențial în formarea comportamentului financiar. Introducerea educației financiare

în procesul didactic contribuie la:

- dezvoltarea gândirii critice;
- responsabilizarea elevilor;
- pregătirea pentru viața adultă;
- formarea unei atitudini echilibrate față de consum.

Activitățile educaționale pot include:

- jocuri de rol (simularea unui buget);
- proiecte practice (planificarea unei economii);
- studii de caz;
- utilizarea aplicațiilor digitale educaționale.

În România, educația financiară a început să fie integrată treptat în sistemul educațional, prin discipline opționale sau activități extracurriculare. De asemenea, există parteneriate între instituții educaționale și organizații financiare care susțin programe de alfabetizare financiară.

Cu toate acestea, nivelul general de educație financiară rămâne relativ scăzut, ceea ce evidențiază necesitatea unor măsuri suplimentare:

- introducerea unei discipline obligatorii;
- formarea cadrelor didactice;
- dezvoltarea resurselor educaționale moderne;
- implicarea comunității și a familiei.

Principalele provocări în domeniul educației financiare includ:

- lipsa unei abordări unitare la nivel național;
- accesul limitat la resurse educaționale de calitate;
- diferențele socio-economice dintre elevi.

Pe de altă parte, digitalizarea oferă oportunități importante:

- platforme online interactive;
- aplicații educaționale;
- simulatoare financiare.

Viitorul educației financiare depinde de colaborarea între instituții, profesori și societate, precum și de adaptarea conținuturilor la realitățile economice actuale.

Educația financiară reprezintă o componentă esențială a formării individului în societatea modernă. În context european, aceasta este recunoscută ca un factor important pentru dezvoltarea economică și socială.

Integrarea educației financiare în școală contribuie la formarea unor cetățeni responsabili, capabili să gestioneze eficient resursele și să ia decizii informate. România trebuie să continue eforturile de dezvoltare a acestui domeniu, pentru a se alinia standardelor europene și pentru a sprijini bunăstarea cetățenilor săi.

Bibliografie

1. Comisia Europeană (2020). *Financial competence framework for adults in the European Union*. Bruxelles.
2. OECD (2020). *OECD/INFE 2020 International Survey of Adult Financial Literacy*. Paris: OECD Publishing.
3. Banca Națională a României (2022). *Educația financiară – prioritate națională*. București.
4. Ministerul Educației (2021). *Repere pentru educația financiară în învățământul preuniversitar*. București.
5. Lusardi, A., & Mitchell, O. S. (2014). *The economic importance of financial literacy: Theory and evidence*. *Journal of Economic Literature*.

Educația financiară la preșcolari

*Prof. educație timpurie Mușat Ioana Roxana
Școala Gimnazială „Nicolae Bălcescu”, loc Nicolae Bălcescu, jud Vâlcea*

Educația financiară, deși adesea asociată cu adolescența sau cu viața adultă, își are rădăcinile mult mai devreme, în primii ani de viață ai copilului. Perioada preșcolară reprezintă un moment esențial în formarea unor atitudini, comportamente și deprinderi care vor influența modul în care viitorul adult va relaționa cu banii, cu munca și cu responsabilitatea personală.

Într-o societate în continuă schimbare, în care consumul, publicitatea și tentațiile materiale sunt omniprezente, introducerea timpurie a conceptelor financiare devine nu doar utilă, ci necesară. Preșcolarul nu înțelege încă valoarea abstractă a banilor, însă poate învăța, prin experiențe concrete și prin joc, ce înseamnă să alegi, să aștepți, să economisești și să apreciezi efortul din spatele unui obiect dorit.

Educația financiară la această vârstă nu urmărește acumularea de cunoștințe economice, ci dezvoltarea unor competențe de viață. Copilul de 3–6 ani învață predominant prin imitație, explorare și interacțiune cu mediul, iar educatorul are rolul de a transforma noțiunile financiare în situații accesibile, atractive și relevante pentru nivelul său de dezvoltare. De exemplu, diferențierea dintre „nevoie” și „dorință” poate fi introdusă prin discuții simple despre obiectele din clasă sau din viața de zi cu zi: copilul are nevoie de apă, dar își dorește o jucărie; are nevoie de încălțăminte, dar își dorește o pereche cu personaje din desene animate. Astfel de conversații, repetate și integrate în activități, contribuie la formarea unei gândiri critice timpurii și la înțelegerea faptului că nu toate dorințele pot fi satisfăcute imediat.

Un alt aspect fundamental al educației financiare la preșcolari este economisirea. Deși copilul nu poate înțelege încă noțiuni precum bugetul sau planificarea financiară, el poate învăța să strângă monede într-o pușculiță, să aștepte până când aceasta se umple și să decidă ulterior ce obiect își poate cumpăra. Procesul în sine – așteptarea, anticiparea, răbdarea – este mai important decât rezultatul final.

Prin astfel de activități, copilul exersează autocontrolul, își dezvoltă motivația intrinsecă și înțelege că unele lucruri necesită timp și efort. În plus, educatoarea poate transforma economisirea într-un proiect colectiv, cum ar fi „pușculița grupei”, unde copiii contribuie împreună pentru a achiziționa un material didactic sau pentru a organiza o activitate specială. Acest tip de experiență cultivă cooperarea, responsabilitatea și sentimentul de apartenență la grup.

Jocurile de rol reprezintă o altă modalitate eficientă de a introduce concepte financiare la nivel preșcolar. Jocul de „magazin”, de exemplu, oferă copiilor ocazia de a manipula bani fictivi, de a negocia, de a alege și de a înțelege relația dintre produs și preț. În același timp, jocul stimulează limbajul, gândirea logică și abilitățile sociale. Copilul învață că fiecare obiect are o valoare, că nu poate cumpăra totul deodată și că trebuie să decidă ce este mai important pentru el. Educatoarea poate ghida subtil aceste alegeri, punând întrebări precum „De ce ai ales acest obiect?”, „Ce ai putea cumpăra cu aceeași sumă?”, „Crezi că ai nevoie de el acum sau poți aștepta?”. Astfel, copilul este încurajat să reflecteze și să își argumenteze deciziile.

Poveștile tematice sunt, de asemenea, un instrument valoros în educația financiară timpurie. Literatura pentru copii abundă în personaje care economisesc, care fac alegeri înțelepte sau care învață din greșeli. Prin intermediul poveștilor, copiii pot înțelege consecințele comportamentelor impulsive, pot observa modele pozitive și pot discuta despre alternative. Educatoarea poate folosi aceste povești ca punct de plecare pentru conversații, jocuri sau activități practice. De exemplu, după o poveste despre un personaj care își cheltuie toți banii pe dulciuri, copiii pot discuta despre ce ar fi putut face altfel, iar apoi pot crea propriile lor „planuri de cumpărături”.

Rolul familiei este esențial în consolidarea educației financiare începute în grădiniță. Copilul observă comportamentele părinților, participă la cumpărături, pune întrebări și își formează primele reprezentări despre bani în mediul familial. De aceea, este important ca mesajele transmise acasă să fie coerente cu cele din grădiniță. Părinții pot implica copilul în activități simple, precum alegerea unui produs din două opțiuni, stabilirea unei sume pentru o jucărie dorită sau explicarea modului în care se economisește pentru un obiect

mai costisitor. Atunci când familia și educatorul colaborează, copilul primește un mesaj unitar, iar învățarea devine mai profundă și mai durabilă.

Educația financiară la preșcolari contribuie și la dezvoltarea responsabilității personale. Copilul învață că obiectele au o valoare și că trebuie îngrijite. Înțelege că banii nu apar „din senin”, ci sunt rezultatul muncii depuse de adulți. Această conștientizare timpurie poate preveni, în viitor, comportamentele de consum impulsiv sau lipsa de apreciere față de efortul financiar al familiei. În plus, educația financiară poate stimula generozitatea și empatia. Proiectele de strângere de fonduri pentru o cauză, adaptate vârstei, îi ajută pe copii să înțeleagă că banii pot fi folosiți și pentru a face bine, nu doar pentru satisfacerea dorințelor personale.

În concluzie, educația financiară la preșcolari reprezintă o investiție în viitorul copilului și al societății. Prin activități ludice, povești, jocuri de rol și experiențe practice, copiii pot învăța să facă alegeri, să economisească, să aprecieze valoarea lucrurilor și să își dezvolte responsabilitatea personală.

Grădinița are un rol fundamental în introducerea acestor concepte, iar familia completează procesul prin exemple și situații reale.

Educația financiară timpurie nu formează doar consumatori responsabili, ci adulți capabili să gestioneze resursele cu înțelepciune, să planifice și să ia decizii echilibrate. Într-o lume în care tentațiile materiale sunt tot mai mari, iar gestionarea banilor devine o competență esențială, introducerea acestor noțiuni încă din perioada preșcolară este nu doar benefică, ci indispensabilă.

Bibliografie

1. Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OECD). Educația financiară pentru copii. 2023.
2. Ginsburg, Herbert P., și Sylvia Opper. Teoria dezvoltării intelectuale la Piaget. Prentice Hall, 1988.
3. Lusardi, Annamaria. „Educația financiară și necesitatea formării competențelor financiare.” National Bureau of Economic Research, 2019.
4. Willis, Lauren E. „Eroarea educației financiare.” American Economic Review, vol. 101, nr. 3, 2011, pp. 429–434.

Cultură și educație financiară – o perspectivă europeană

*Prof. Negrea Titela-Violeta
Liceul de Turism și Servicii Publice „Neagoe Basarab”, Călimănești*

Educația financiară reprezintă o componentă fundamentală a formării competențelor-cheie pentru viață în context european. Articolul analizează rolul culturii financiare în sistemul educațional actual, direcțiile europene de dezvoltare și modalitățile de integrare în activitatea didactică. Sunt prezentate exemple de bune practici și strategii didactice aplicabile în învățământul preuniversitar.

Cuvinte-cheie: educație financiară, competențe-cheie, cultură financiară, curriculum, Europa

1. Introducere

În contextul actual, caracterizat de transformări economice rapide și digitalizare accentuată, educația financiară devine o competență esențială pentru viața adultă. Uniunea Europeană promovează dezvoltarea alfabetizării financiare ca parte integrantă a învățării pe tot parcursul vieții.

În România, interesul pentru educația financiară a crescut semnificativ, fiind susținut prin inițiative instituționale și prin includerea unor elemente economice în curriculumul școlar.

2. Educația financiară în context european

La nivel european, educația financiară este considerată un pilon al incluziunii sociale. Organizații

precum OECD și Comisia Europeană promovează dezvoltarea competențelor financiare de bază încă din ciclul primar.

Țări precum Finlanda, Olanda și Estonia au integrat educația financiară în mod transversal în discipline precum matematică, educație socială sau economie aplicată, punând accent pe:

- gestionarea bugetului personal;
- înțelegerea riscului financiar;
- dezvoltarea responsabilității economice.

3. Cultura financiară ca abilitate de viață

Cultura financiară depășește simpla acumulare de informații teoretice, reprezentând capacitatea de a lua decizii financiare responsabile.

Aceasta include:

- planificarea bugetului personal;
- economisirea și investiția;
- înțelegerea creditului și a dobânzilor;
- prevenirea supraîndatorării.

Formarea acestor competențe contribuie la dezvoltarea autonomiei financiare și la reducerea vulnerabilității economice.

4. Rolul școlii în formarea competențelor financiare

Școala are un rol esențial în dezvoltarea educației financiare prin integrarea acesteia în activitățile didactice.

Metode recomandate:

- învățare prin proiecte;
- studii de caz reale;
- simulări de buget personal;
- jocuri educaționale de tip „decizii financiare”.

Profesorul devine facilitator al învățării aplicate, conectând teoria cu realitatea economică.

5. Provocări și oportunități

Principalele provocări sunt:

- pregătirea insuficientă a cadrelor didactice;
- lipsa materialelor didactice standardizate;
- diferențe între mediul urban și rural.

Oportunitățile de dezvoltare includ:

- digitalizarea educației financiare;
- programe de formare pentru profesori;
- parteneriate cu instituții financiare;
- integrarea interdisciplinară în curriculum.

6. Concluzii

Educația financiară este o competență esențială pentru cetățeanul european modern. Integrarea acesteia în sistemul educațional contribuie la formarea unor indivizi responsabili, capabili să ia decizii economice informate.

Dezvoltarea culturii financiare în școală reprezintă un pas important către o societate mai stabilă economic și mai echilibrată social.

Bibliografie

1. OECD (2023), *Financial Literacy Framework*
2. Comisia Europeană (2022), *Financial Competence Framework*
3. Banca Națională a României – materiale educaționale
4. Ministerul Educației – curriculum național

Educația financiară-opțional de perspectivă europeană

*Prof. inv. primar Pascu Luminița-Mihaela
Liceul Sanitar „Antim Ivireanu” Râmnicu Vâlcea*

Educația financiară pentru elevii din învățământul primar este o alegere foarte valoroasă, iar abordarea „de perspectivă europeană” aduce un plus important prin conectarea la realitățile economice moderne și la valorile Uniunii Europene.

„Educație financiară” este disciplina opțională pentru clasele I- a IV-a proiectată pentru 1 oră pe săptămână. Ea reprezintă procesul prin care elevii învață noțiuni de bază despre bani: cum se câștigă, cum se cheltuie, cum se economisesc și cum se gestionează responsabil resursele financiare.

Ce este un cont, cum se folosește un card, ce este un P.O.S - sunt câteva dintre noțiunile pe care elevii claselor I- a IV-a le vor învăța la disciplina opțională „Educație financiară”.

Ligia Georgescu Goloșoiu este cea care a conceput manualul de Educație financiară prin care să le explice copiilor noțiunile financiare de bază. Ideea transmiterii noii generații a unor noțiuni de bază din domeniul financiar s-a înfiripat după ce aceasta a participat la o emisiune cu copii despre bani și bănci. Văzând ca elevii vor să știe cât mai multe, pun întrebări și sunt curioși să cunoască istoria banilor, Goloșoiu a căutat pe piață cărți care să le transmită copiilor aceste noțiuni de bază. Vidul de informație din această zonă a determinat-o să conceapă cartea de Educație financiară care se adresează copiilor din primele clase școlare.

„Atragerea copiilor de la sate și din micile orașe este cea mai mare provocare, pentru că de aici va veni o inteligență pe care nici nu o bănuim acum”, a declarat pentru HotNews.ro, Ligia Georgescu Goloșoiu, consilier în BNR și realizator al programei Educație financiară.

În cadrul acestui opțional elevii vor dobândi următoarele competențe generale :

1. Cunoașterea și utilizarea unor elemente de limbaj specific domeniului financiar-bancar;
2. Recunoașterea unor elemente specifice fenomenului bancar în contexte practice diferite;
3. Utilizarea unor mijloace și tehnici bancare;
4. Manifestarea interesului pentru economisirea și gestionarea banilor;

Competențe specifice care se formează pe parcursul anului școlar și exemple de activități de învățare în cadrul opționalului Educație financiară:

1. Cunoașterea și utilizarea unor elemente de limbaj specific domeniului financiar-bancar ;
 - 1.2 Recunoașterea unor instrumente de plată și servicii bancare;
2. Recunoașterea unor elemente specifice fenomenului bancar în contexte practice diferite ;
 - 2.1 Identificarea situațiilor în care se realizează un schimb în natura (troc) sau o operațiune bancară;
 - 2.2 Utilizarea operațiilor aritmetice pentru înțelegerea unor tranzacții financiare simple;
 - 2.3 Identificarea costurilor și beneficiilor schimbului valutar;
 - 2.4 Identificarea circuitului banilor în economie;
3. Utilizarea unor mijloace și tehnici bancare;
 - 3.1 Identificarea unor mijloace și tehnici bancare utilizate în societatea actuală;
 - 3.2 Utilizarea, în situații date, a unor mijloace și tehnici bancare;
4. Manifestarea interesului pentru economisirea și gestionarea banilor;
 - 4.1 Analizarea situațiilor în care se pot economisi bani;

1.2 Identificarea modalităților de gestionare a banilor;

În cadrul Uniunii Europene, educația financiară este considerată o competență-cheie pentru viață. Elevii sunt încurajați să:

- înțeleagă rolul banilor într-o economie modernă
- cunoască moneda euro și diversitatea economică a statelor membre
- adopte valori precum responsabilitatea, solidaritatea și sustenabilitatea

Obiceiurile comportamentale se formează încă din prima copilărie. Copiii vor face în viața de adult ceea ce au văzut sau au învățat încă de mici, începând de acasă, continuând cu sistemul de educație preșcolar și școlar și completând cu exemplul comportamental al persoanelor adulte din preajma lor. Încurajând copiii să experimenteze economisirea, la început cu ajutorul unei pușculițe, le oferim șansa unei vieți organizate și cumpătate. Învățându-i să renunțe la unele plăceri imediate pentru a-și redirecționa resursele, astfel disponibilizate către o satisfacție viitoare (materializată prin jucăria sau cărțica dorită), le oferim însuși instrumentul de bază al economisirii: capacitatea de a amâna consumul.

Educația financiară ca opțional în învățământul primar, integrată într-o perspectivă europeană, contribuie la formarea unor cetățeni informați, responsabili și adaptați la provocările economice ale viitorului.

Bibliografie

1. Manualul "Educatie financiara" - Banii pe intelesul copiilor-auxiliar curricular (clasele I-IV)
2. Caietul elevului "Educatie financiara" - Banii pe intelesul copiilor-auxiliar curricular (clasele I-IV)
3. Ghidul invatatorului "Educatie financiara" - Banii pe intelesul copiilor-auxiliar curricular (clasele I-IV)
4. Ligia Georgescu - Golosoiu, Educatie financiara Banii pe intelesul copiilor (manual) - auxiliar curricular pentru clasa a III-a, Editura Explorator, Ploiesti, 2013. Ligia Georgescu - Golosoiu, Educatie financiara Banii pe intelesul copiilor (caietul elevului) - auxiliar curricular pentru clasa a III-a, Editura Explorator, Ploiesti, 2013.
5. Ligia Georgescu - Golosoiu (coordonator), Corina Mohorea, Stela Olteanu, Educatie financiara Banii pe intelesul copiilor (ghidul invatatorului pentru clasa a III-a), Editura Explorator, Ploiesti, 2013.

Rolul familiei în formarea comportamentului financiar

*Prof. Inv. primar Pătrașcu Delia Ana-Maria
Școala cu clasele I-VIII Stoenști, Loc. Berislăvești*

Familia reprezintă nucleul în care se formează primele reprezentări despre bani, muncă, consum și economisire. Înainte ca școala sau alte instituții să intervină, copilul își construiește „ imaginea ” financiară prin observație și imitație. Studiile europene arată că tiparele dobândite în copilărie tind să se stabilizeze în adolescență și să influențeze comportamentele financiare la vârsta adultă, de la modul de administrare a veniturilor până la dorința pentru risc sau capacitatea de gestionare.

Un prim mecanism esențial este învățarea prin model. Copiii nu învață doar din ceea ce li se spune, ci mai ales din ceea ce văd. Dacă părinții întocmesc bugetul lunar, compară prețuri, evită cumpărăturile impulsive și își construiesc rezerve financiare, aceste comportamente devin repere firești. În schimb, un mediu marcat de instabilitate financiară, datorii frecvente sau lipsă de planificare poate genera percepții diferite asupra banilor, precum ideea că resursele sunt imprevizibile sau că economisirea nu este utilă.

Pe lângă exemplul personal, comunicarea în familie are o importanță majoră. În multe culturi europene, banii rămân un subiect sensibil, uneori evitat. Totuși, lipsa discuțiilor deschise poate duce la confuzii

sau la formarea unor convingeri greșite. Explicarea noțiunilor de bază — venit, cheltuială, economisire, credit — într-un limbaj adaptat vârstei copilului contribuie la dezvoltarea gestionării financiare. De exemplu, perfecționarea capacității de a planifica cheltuielile și de a stabili priorități contribuie semnificativ la formarea unui comportament financiar echilibrat.

Un instrument practic utilizat în multe familii europene este alocăția sau „banii de buzunar”. Aceasta nu are doar rolul de a oferi independență copilului, ci și de a-l învăța să ia decizii. Gestionarea unei sume limitate îl ajută să înțeleagă consecințele alegerilor sale: dacă cheltuie totul imediat, nu va mai avea resurse ulterior. În acest mod, copilul experimentează într-un cadru controlat concepte precum prioritizarea și asumarea responsabilității.

De asemenea, implicarea copiilor în activități cotidiene cu componentă financiară este extrem de valoroasă. Participarea la cumpărături, compararea ofertelor, stabilirea unui buget pentru o vacanță sau economisirea pentru un obiect dorit sunt experiențe concrete care consolidează învățarea. Aceste situații dezvoltă nu doar competențe financiare, ci și abilități precum gândirea critică, răbdarea și capacitatea de a lua decizii.

Un alt aspect important este influența valorilor familiale asupra comportamentului financiar. Unele familii pun accent pe economisire și prudență, în timp ce altele prioritizează consumul și confortul imediat. Aceste valori modelează atitudinea copilului față de bani: fie ca resursă de siguranță, fie ca instrument de satisfacere rapidă a dorințelor. În context european, unde diversitatea culturală este ridicată, aceste diferențe sunt și mai evidente, influențând comportamentele financiare la nivel societal.

Nu trebuie ignorat nici impactul mediului socio-economic al familiei. Familiile cu resurse limitate pot întâmpina dificultăți în transmiterea unor obiceiuri financiare ideale, nu din lipsă de interes, ci din constrângeri reale. În aceste cazuri, educația financiară trebuie susținută de programe educaționale care să compenseze aceste dezavantaje și să ofere acces egal la informație și formare.

În epoca digitală, rolul familiei capătă noi valori. Copiii sunt expuși de la vârste fragede la publicitate online, cumpărături digitale și influențe din social media. Părinții trebuie să ghideze utilizarea responsabilă a acestor instrumente, explicând riscurile asociate, cum ar fi cheltuielile inutile sau fraudele online. Astfel, educația financiară familială se extinde dincolo de numerar și bugete clasice, incluzând competențe digitale și de securitate financiară.

În principiu, familia este fundamentul pe care se construiește comportamentul financiar al individului. Prin exemplu, comunicare, implicare și transmiterea unor valori coerente, aceasta contribuie decisiv la formarea unor adulți capabili să gestioneze responsabil resursele financiare. Într-un context european marcat de dinamici economice accelerate și de o complexitate financiară în creștere, consolidarea acestui rol devine o condiție esențială pentru conturarea unei societăți echilibrate și durabile.

Bibliografie

1. **OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development)** – *Financial Literacy and Education in Europe*, OECD Publishing, Paris, 2020.
2. **European Commission** – *Financial Literacy in the EU: Policies and Best Practices*, Brussels, 2022.
3. **Lusardi, A. & Mitchell, O. S.** – *The Economic Importance of Financial Literacy: Theory and Evidence*, *Journal of Economic Literature*, 2014.
4. **OECD/INFE** – *Core Competencies Framework on Financial Literacy for Adults*, 2016.

Cultură și educație financiară: o perspectivă europeană

Prof. Păunei Ramona Lavinia

Școala Gimnazială, sat Bodești, com Bărbățești

Într-o lume marcată de volatilitate economică, digitalizare accelerată și instrumente financiare din ce în ce mai complexe, educația financiară a încetat să mai fie un atribut exclusiv al specialiștilor din domeniul bancar. Astăzi, aceasta este recunoscută la nivel internațional, și în special în cadrul Uniunii Europene, ca o competență esențială de viață pentru secolul XXI. O cultură financiară solidă nu se rezumă doar la gestionarea bugetului personal, ci reprezintă pilonul de bază pentru stabilitatea economică a unei societăți și pentru bunăstarea fiecărui cetățean.

Cadrul European: De la Alfabetizare la Reziliență

Perspectiva europeană asupra educației financiare este guvernată de inițiativele Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) și ale Comisiei Europene. În ultimii ani, accentul s-a mutat de la simpla „alfabetizare” (cunoașterea termenilor) către „reziliența financiară”. Acest concept presupune capacitatea unui individ de a rezista și de a se recupera în urma unor șocuri economice negative, cum ar fi pierderea locului de muncă, inflația galopantă sau crizele sanitare.

Uniunea Europeană promovează standarde comune prin documente precum „*Cadrul de competențe financiare pentru adulți și tineri*”. Acest cadru subliniază faptul că cetățeanul european modern trebuie să fie capabil să navigheze digital prin servicii de tip FinTech, să înțeleagă riscurile criptoactivelor, dar și să fie conștient de dimensiunea etică a finanțelor (investițiile verzi și sustenabile).

România în Context European: Provocări și Statistici

Analizând poziția României prin prisma studiilor comparative (precum testele PISA pentru alfabetizare financiară sau sondajele Eurobarometru), observăm un decalaj semnificativ față de media UE. România se află, adesea, pe ultimele locuri în ceea ce privește gradul de înțelegere a conceptelor de bază: dobânda compusă, inflația sau diversificarea riscului.

Această situație este rezultatul unei culturi economice de tranziție, unde încrederea în instituțiile financiare a fost adesea fragilă. Totuși, perspectiva europeană ne oferă instrumentele necesare pentru recuperare. Integrarea României în fluxurile economice europene a forțat o modernizare a comportamentului de consum, făcând trecerea de la „economia de sub saltea” la utilizarea cardului, a plăților online și a creditelor ipotecare.

Rolul Educației în Școală și Formarea Mentalității

Pentru ca o cultură financiară să prindă rădăcini, intervenția trebuie să înceapă de la vârste fragede. Perspectiva europeană pune profesorul în rolul de facilitator între lumea abstractă a cifrelor și viața cotidiană a elevului.

- 1. Abordarea Transdisciplinară:** Educația financiară nu trebuie să fie o oră izolată. Ea poate fi integrată în Matematică (calculul dobânzilor), Istorie (istoria banilor și a crizelor), sau Educație Civică (drepturile consumatorului).
- 2. Digitalizarea și Gamificarea:** Elevii de astăzi sunt nativi digitali. Utilizarea aplicațiilor de simulare bursieră sau a jocurilor de strategie economică transformă învățarea într-un proces interactiv și relevant.
- 3. Parteneriatele Instituționale:** Un model european de succes este colaborarea între școli, bănci centrale și ONG-uri. Programele de tip „Școala de Bani” sau „Junior Achievement” sunt exemple de bune practici care aduc expertiza din piața reală direct în sala de clasă.

Pilonii unei Culturi Financiare Sănătoase

Un cetățean cu o perspectivă financiară europeană se ghidează după patru piloni fundamentali:

- **Planificarea:** Stabilirea unor obiective pe termen scurt (buget lunar) și lung (pensie, educație).
- **Economisirea și Investiția:** Înțelegerea diferenței dintre a pune bani deoparte și a face banii să lucreze prin investiții diversificate.
- **Gestionarea Datoriilor:** Capacitatea de a evalua costul real al unui credit și de a evita supraîndatorarea.
- **Protecția:** Cunoașterea mecanismelor de asigurare și protecție împotriva fraudelor online (phishing, scam-uri financiare).

Cultura și educația financiară reprezintă mai mult decât un set de reguli matematice; reprezintă o schimbare de paradigmă mentală. Din perspectivă europeană, educația financiară este un instrument de democratizare, oferind tuturor cetățenilor, indiferent de mediul de proveniență, șansa la o viață demnă și sigură.

Pentru România, alinierea la această perspectivă este o necesitate strategică. Prin efortul conjugat al sistemului de învățământ, al familiei și al instituțiilor statului, putem transforma vulnerabilitatea financiară în reziliență. O generație de tineri educați financiar înseamnă o economie națională mai puternică și o integrare europeană completă, nu doar politică, ci și de mentalitate economică.

Responsabilitatea financiară în marketing

*Prof. Păușescu Ioana Consuela
Colegiul Economic Râmnicu Vâlcea*

Responsabilitatea financiară în marketing reprezintă una dintre dimensiunile esențiale ale managementului modern, întrucât implică utilizarea eficientă și etică a resurselor financiare pentru atingerea obiectivelor organizaționale. Într-un mediu economic caracterizat de competiție intensă și presiuni constante asupra profitabilității, activitățile de marketing trebuie să fie nu doar creative, ci și riguros fundamentate din punct de vedere financiar.

În primul rând, responsabilitatea financiară presupune planificarea atentă a bugetului de marketing. Alocarea resurselor financiare trebuie realizată pe baza unor analize de piață solide și a unor obiective clar definite. Companiile trebuie să decidă cât să investească în promovare, publicitate, cercetare de piață sau dezvoltarea produselor, evitând risipa și orientând fondurile către canalele cu cel mai mare randament.

În al doilea rând, responsabilitatea financiară implică monitorizarea și controlul continuu al cheltuielilor. Marketingul modern utilizează instrumente digitale care permit măsurarea în timp real a performanței campaniilor. Această transparență ajută organizațiile să identifice rapid activitățile ineficiente și să redistribuie resursele în mod optim. Lipsa unui control riguros poate conduce la pierderi financiare semnificative și la scăderea competitivității.

Un alt aspect important este etica utilizării resurselor financiare. Responsabilitatea financiară nu se limitează doar la eficiență, ci include și integritatea deciziilor. Practici precum manipularea consumatorilor, publicitatea înșelătoare sau investițiile excesive în strategii agresive pot aduce câștiguri pe termen scurt, dar afectează reputația companiei pe termen lung. Prin urmare, marketingul responsabil trebuie să echilibreze obiectivele financiare cu valorile etice și responsabilitatea socială.

De asemenea, responsabilitatea financiară în marketing presupune adaptabilitate și orientare strategică. Mediul economic este dinamic, iar preferințele consumatorilor se schimbă rapid. Companiile trebuie să fie capabile să ajusteze bugetele și strategiile în funcție de evoluțiile pieței. Flexibilitatea în alocarea resurselor contribuie la maximizarea eficienței și la reducerea riscurilor financiare.

Responsabilitatea financiară în marketing este un proces complex care combină planificarea strategică, controlul riguros al costurilor și respectarea principiilor etice. Organizațiile care reușesc să integreze aceste elemente nu doar că își optimizează performanța financiară, dar își consolidează și poziția pe piață pe termen lung.

Bibliografie

1. Kotler, P., & Keller, K. L. (2016), „Marketing Management”, Global Edition
2. chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/http://www.upa.ro/wp-content/uploads/2022/03/Strategii-de-marketing-financiar-bancar.pdf

Educația financiară timpurie în context european

Prof. înv. preșc. Peche Alina-Marieta
Școala Gimnazială Nr. 13/Grădinița P.P. Nr. 14 Loc. Râmnicu Vâlcea, jud. Vâlcea

„O investiție în cunoaștere plătește cea mai bună dobândă.” (Benjamin Franklin)

Într-o societate europeană aflată într-o continuă transformare, educația financiară începe să fie recunoscută nu doar ca o competență necesară adulților, ci ca o dimensiune importantă a formării încă din primii ani de viață. Chiar dacă, la nivel preșcolar, conceptele financiare nu sunt abordate în mod formal sau complex, copiii intră în contact cu noțiuni de bază legate de bani, valoare, schimb și alegere prin intermediul experiențelor cotidiene și al jocului. Astfel, grădinița devine un spațiu relevant pentru formarea unor atitudini sănătoase față de resurse și consum.

La această vârstă, educația financiară nu presupune predarea unor termeni economici, ci dezvoltarea unor comportamente și deprinderi simple, precum înțelegerea diferenței dintre „a avea nevoie” și „a dori”, importanța economisirii sau valoarea lucrurilor obținute prin efort. Activitățile ludice, poveștile, jocurile de rol și situațiile simulate (de tip „magazin”, „piață” sau „bancă”) contribuie la familiarizarea copiilor cu aceste concepte într-un mod accesibil și atractiv.

La nivel european, există o preocupare tot mai accentuată pentru introducerea educației financiare încă din etapele timpurii ale educației. Recomandările instituțiilor europene subliniază importanța formării competențelor de viață, printre care și gestionarea responsabilă a resurselor. Țări precum Finlanda sau Estonia au integrat elemente de educație financiară în activitățile preșcolare, punând accent pe învățarea prin experiență și pe dezvoltarea gândirii critice.

În România, deși educația financiară a început să fie introdusă în învățământul primar și gimnazial, la nivel preșcolar aceasta apare mai degrabă sub forma unor inițiative punctuale sau proiecte educaționale. Cu toate acestea, cadrul curricular pentru educația timpurie permite integrarea unor astfel de teme în domenii precum „Om și societate” sau „Domeniul Științe - Activități matematice”, prin activități adaptate vârstei.

Un rol esențial în acest proces îl au cadrele didactice, care pot valorifica situațiile de învățare din viața de zi cu zi pentru a transmite mesaje simple, dar semnificative. De exemplu, organizarea unor activități de tip schimb de obiecte, economisirea simbolică pentru realizarea unui scop comun sau discuțiile despre cumpărături pot contribui la formarea unor repere inițiale în raport cu banii. De asemenea, implicarea familiei este crucială, deoarece obiceiurile financiare se formează în mare măsură în mediul familial.

În contextul digitalizării accelerate, copiii sunt expuși din ce în ce mai devreme la tehnologii și la modele de consum influențate de mediul online. De aceea, educația financiară timpurie trebuie să includă, într-o formă adaptată, și elemente legate de responsabilitate, alegere conștientă și înțelegerea valorii reale a bunurilor, dincolo de atractivitatea reclamelor sau a mediului virtual.

Formarea unei culturi financiare nu este un proces care începe la maturitate, ci unul care se construiește treptat, încă din copilărie. Prin activități simple, adaptate nivelului de dezvoltare al copiilor, educația preșcolară poate contribui la dezvoltarea unor atitudini echilibrate față de bani și consum.

În concluzie, educația financiară timpurie reprezintă un demers esențial în formarea unor deprinderi sănătoase de viață, încă din perioada preșcolară. Prin activități simple, adaptate vârstei și integrate în joc și experiențe cotidiene, copiii pot începe să își contureze o înțelegere de bază a valorii lucrurilor și a responsabilității în raport cu resursele. Într-o perspectivă europeană, investiția în educația timpurie, inclusiv în

componenta financiară, reprezintă o condiție esențială, care contribuie la formarea unor cetățeni responsabili, echilibrați, capabili să ia decizii conștiente și să se adapteze provocărilor economice ale viitorului.

Bibliografie

1. Cocris, V., & Chirleşan, D. (2013), *Educația financiară – o provocare pentru România*, Iași: Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”.
2. Ministerul Educației (2019), *Curriculum pentru educație timpurie*, București.

Cultură și educație financiară – o perspectivă europeană

Prof. înv. primar Petrescu Ana – Alexandra
Liceul Sanitar Antim Ivireanu Râmnicu Vâlcea

Într-o Europă aflată într-o continuă transformare economică și socială, educația financiară capătă o importanță strategică. Globalizarea, digitalizarea și schimbările demografice au redefinit modul în care cetățenii interacționează cu banii, instituțiile financiare și piețele. În acest context, cultura financiară nu mai reprezintă doar un set de cunoștințe utile, ci o competență esențială pentru viața de zi cu zi. O societate în care indivizii înțeleg mecanismele financiare de bază este mai stabilă, mai echitabilă și mai pregătită să facă față provocărilor economice.

Cultura financiară poate fi definită ca totalitatea cunoștințelor, abilităților și atitudinilor care permit unei persoane să ia decizii financiare informate și responsabile. Aceasta include înțelegerea conceptelor precum economisirea, investițiile, creditarea, inflația sau diversificarea riscurilor. Dincolo de dimensiunea teoretică, cultura financiară presupune și comportamente concrete: planificarea bugetului personal, evitarea supraîndatorării și construirea unei discipline financiare pe termen lung.

În Europa, nivelul de educație financiară variază considerabil de la o țară la alta. Aceste diferențe sunt influențate de factori istorici, economici și culturali, dar și de gradul de dezvoltare al sistemelor educaționale și financiare. Cu toate acestea, există un consens la nivel european privind necesitatea dezvoltării unor strategii coerente care să îmbunătățească alfabetizarea financiară a populației.

Instituțiile europene au acordat o atenție sporită educației financiare în ultimii ani, considerând-o un instrument esențial pentru protecția consumatorilor și pentru buna funcționare a pieței unice. Inițiativele vizează creșterea gradului de informare a cetățenilor, dar și dezvoltarea unor competențe practice care să le permită să navigheze într-un mediu financiar din ce în ce mai complex.

Educația financiară este integrată progresiv în sistemele de învățământ din multe state membre, fie ca disciplină distinctă, fie ca parte a unor materii precum economia sau educația civică. În paralel, sunt dezvoltate programe extracurriculare, campanii de informare și platforme online dedicate diferitelor categorii de public.

Un rol important îl au parteneriatele dintre sectorul public și cel privat. Băncile, organizațiile non-guvernamentale și instituțiile educaționale colaborează pentru a crea resurse accesibile și relevante. Aceste inițiative contribuie la crearea unui ecosistem educațional în care informația financiară este disponibilă și ușor de înțeles.

Digitalizarea a transformat radical sectorul financiar. Serviciile bancare online, aplicațiile mobile și platformele de investiții au devenit parte integrantă a vieții cotidiene. Aceste evoluții au democratizat accesul la servicii financiare, dar au adus și noi provocări.

Pe de o parte, tehnologia oferă oportunități semnificative pentru educația financiară. Platformele digitale permit accesul rapid la informații, simulări interactive și instrumente de planificare financiară. Pe de altă parte, mediul online expune utilizatorii la riscuri precum fraudele, phishing-ul sau dezinformarea.

În acest context, educația financiară trebuie să includă și o componentă digitală solidă. Cetățenii trebuie să învețe să utilizeze tehnologia în mod responsabil, să își protejeze datele personale și să evalueze critic

informațiile disponibile. Competențele digitale și cele financiare devin astfel interdependente.

Cultura și educația financiară reprezintă elemente fundamentale pentru dezvoltarea unei Europe moderne și reziliente. Într-un mediu economic complex și dinamic, capacitatea cetățenilor de a lua decizii financiare informate este mai importantă ca niciodată. Prin investiții în educație, colaborare și inovare, Europa poate construi o societate în care fiecare individ are șansa de a-și gestiona eficient resursele și de a contribui la prosperitatea colectivă.

Bibliografie

1. Organisation for Economic Co-operation and Development – *OECD/INFE Toolkit for Measuring Financial Literacy and Financial Inclusion*, Paris, 2022.
2. European Commission – *Financial Competence Framework for Adults in the European Union*, Bruxelles, 2022.
3. World Bank – *Global Financial Development Report: Financial Inclusion*, Washington, D.C., 2019.
4. Banca Națională a României – *Raport asupra stabilității financiare*, ediții recente.
5. Autoritatea de Supraveghere Financiară – *Strategia națională de educație financiară*, București, 2020.

Cultură și educație financiară – o perspectivă europeană

Prof. Popescu Mădălina
Școala Gimnazială „Nicolae Bălcescu” Râmnicu Vâlcea

În contextul globalizării și al integrării economice, educația financiară a devenit o competență esențială pentru cetățenii europeni. Într-o societate caracterizată de acces facil la produse bancare, credite, investiții și tehnologii digitale, nivelul de cultură financiară influențează direct bunăstarea individuală și stabilitatea economică a comunităților.

Cultura financiară reprezintă ansamblul cunoștințelor, abilităților și comportamentelor care permit unei persoane să ia decizii informate cu privire la gestionarea banilor. Aceasta include înțelegerea conceptelor de bază precum economisirea, bugetarea, dobânda, inflația sau riscul investițional. În Europa, nivelul de educație financiară variază semnificativ între state, fiind influențat de factori precum sistemul educațional, dezvoltarea economică și politicile publice.

Uniunea Europeană a recunoscut importanța educației financiare și a promovat diverse inițiative pentru îmbunătățirea acesteia. De exemplu, multe state membre au introdus programe de educație financiară în școli sau au dezvoltat strategii naționale dedicate. Organizații internaționale precum OCDE (Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică) au elaborat cadre de referință și ghiduri pentru educația financiară, utilizate pe scară largă în Europa.

Un aspect important al perspectivei europene este accentul pus pe incluziunea financiară. Aceasta presupune accesul tuturor cetățenilor la servicii financiare de bază, indiferent de statutul social sau nivelul de venit. Educația financiară joacă un rol crucial în acest sens, deoarece ajută persoanele vulnerabile să înțeleagă și să utilizeze în mod responsabil produsele financiare disponibile.

De asemenea, digitalizarea a adus noi oportunități, dar și riscuri. Platformele de banking online, criptomonede și aplicațiile de investiții necesită un nivel mai ridicat de înțelegere financiară și digitală. În lipsa acesteia, utilizatorii pot deveni victime ale fraudelor sau pot lua decizii financiare greșite.

În concluzie, cultura și educația financiară sunt piloni fundamentali ai unei societăți moderne și prospere. În Europa, eforturile de a îmbunătăți aceste aspecte reflectă dorința de a construi o economie sustenabilă și incluzivă. Dezvoltarea competențelor financiare încă din școală și continuarea educației pe tot parcursul vieții

sunt esențiale pentru adaptarea la un mediu economic în continuă schimbare.

Bibliografie

1. Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) – Financial Literacy and Education: OECD/INFE Toolkit
2. Comisia Europeană – Financial Education and Consumer Protection in the EU
3. Banca Mondială – Global Financial Development Report
4. Banca Națională a României – Studii privind educația financiară în România
5. Lusardi, A., Mitchell, O. – The Economic Importance of Financial Literacy
6. European Banking Authority – Consumer Trends Report
7. Atkinson, A., Messy, F. – Measuring Financial Literacy: Results of the OECD Pilot Study

Rolul educației financiare în dezvoltarea adolescenților -Studiu-

Prof. Popescu Florina
Școala Gimnazială Nicolae Bălcescu, sat Rotărăști

În societatea contemporană, caracterizată printr-o dinamică economică accelerată și o diversitate tot mai mare a opțiunilor de consum, educația financiară devine o competență esențială pentru formarea tinerilor. Adolescența reprezintă o etapă crucială în dezvoltarea individului, în care se conturează obiceiuri, valori și comportamente ce vor influența viața adultă. În acest context, dobândirea unor cunoștințe financiare de bază nu mai este un lux, ci o necesitate.

Educația financiară nu se limitează la noțiuni precum economisirea sau cheltuirea banilor, ci presupune dezvoltarea unei gândiri critice, a responsabilității și a capacității de a lua decizii informate. Acest studiu își propune să evidențieze rolul educației financiare în dezvoltarea adolescenților, subliniind impactul acesteia asupra comportamentului economic, autonomiei personale și integrării sociale.

Educația financiară poate fi definită ca ansamblul de cunoștințe, abilități și atitudini care permit unei persoane să ia decizii eficiente în gestionarea resurselor financiare. Aceasta include înțelegerea unor concepte precum bugetul personal, economisirea, investițiile, creditul sau riscul financiar.

Pentru adolescenți, educația financiară trebuie adaptată nivelului lor de dezvoltare cognitivă și experienței de viață. Ea poate începe cu noțiuni simple, precum gestionarea banilor de buzunar, și poate evolua spre concepte mai complexe, precum planificarea financiară pe termen lung. Un aspect important este faptul că educația financiară nu se realizează exclusiv în cadrul școlii, ci și în familie și prin experiențe cotidiene. Cu toate acestea, școala are un rol esențial în sistematizarea informațiilor și în formarea unei perspective corecte asupra valorii banilor.

Adolescența este perioada în care tinerii încep să ia decizii independente, inclusiv în plan financiar. Educația financiară contribuie la dezvoltarea responsabilității, ajutându-i să înțeleagă consecințele alegerilor lor. De exemplu, un adolescent care învață să economisească pentru un obiect dorit își dezvoltă răbdarea și disciplina.

Într-o lume dominată de publicitate și consum, adolescenții sunt expuși constant la stimuli care îi încurajează să cheltuiască. Educația financiară îi ajută să analizeze aceste influențe și să distingă între nevoi și dorințe. Astfel, ei devin consumatori mai conștienți și mai echilibrați.

Lipsa educației financiare poate duce la decizii greșite, precum cheltuirea impulsivă sau utilizarea necorespunzătoare a creditului. Prin informare și exercițiu, adolescenții pot învăța să evite aceste capcane și să adopte comportamente financiare sănătoase.

Un adolescent care înțelege cum funcționează banii devine mai independent. El poate lua decizii fără a depinde în totalitate de părinți, ceea ce contribuie la dezvoltarea încrederii în sine. Autonomia financiară, chiar

și la un nivel redus, reprezintă un pas important spre maturitate.

Reușita în gestionarea resurselor financiare, chiar și în situații simple, poate avea un impact pozitiv asupra imaginii de sine. Adolescenții care își ating obiectivele financiare (de exemplu, economisirea pentru un obiect dorit) simt satisfacție și își consolidează încrederea în propriile capacități.

Educația financiară implică stabilirea unor obiective și organizarea resurselor pentru atingerea lor. Aceste competențe sunt transferabile și în alte domenii ale vieții, precum învățarea sau cariera. Astfel, adolescenții devin mai organizați și mai orientați spre rezultate.

Școala are responsabilitatea de a pregăti elevii pentru viața reală, iar educația financiară este o componentă importantă a acestei pregătiri. Integrarea noțiunilor financiare în curriculum poate fi realizată interdisciplinar, în cadrul unor discipline precum matematica, educația socială sau chiar limba română, prin analiza unor texte cu tematică economică.

Profesorul joacă un rol esențial în acest proces, nu doar ca furnizor de informații, ci și ca facilitator al învățării. Activitățile interactive, precum jocurile de rol, studiile de caz sau simulările, pot face învățarea mai atractivă și mai eficientă. De asemenea, școala poate colabora cu instituții financiare sau organizații non-guvernamentale pentru a oferi programe educaționale adaptate nevoilor elevilor.

Familia reprezintă primul mediu în care copilul intră în contact cu noțiuni financiare. Atitudinea părinților față de bani influențează în mod direct comportamentul adolescenților. Discuțiile deschise despre buget, economii sau cheltuieli pot contribui la formarea unor obiceiuri sănătoase.

Societatea, prin mass-media și mediul online, are de asemenea un impact semnificativ. În acest context, educația financiară trebuie să includă și dezvoltarea competențelor digitale, pentru ca adolescenții să poată evalua critic informațiile și ofertele financiare întâlnite.

Pentru a fi eficientă, educația financiară trebuie să fie:

- **Practică** – bazată pe situații reale din viața adolescenților;
- **Interactivă** – implicând elevii în activități participative;
- **Continuă** – integrată pe parcursul mai multor ani de studiu;
- **Adaptată** – nivelului de vârstă și contextului social.

Educația financiară joacă un rol esențial în dezvoltarea adolescenților, contribuind la formarea unor indivizi responsabili, autonomi și capabili să ia decizii informate. Într-o societate complexă și în continuă schimbare, aceste competențe sunt indispensabile pentru integrarea socială și succesul personal.

Implicarea școlii, a familiei și a societății este fundamentală pentru asigurarea unei educații financiare eficiente. Printr-o abordare coerentă și adaptată, adolescenții pot dobândi nu doar cunoștințe, ci și valori și atitudini care le vor ghida comportamentul pe tot parcursul vieții. În concluzie, educația financiară nu trebuie privită ca o disciplină izolată, ci ca o parte integrantă a educației pentru viață, având un impact profund asupra viitorului tinerilor și al societății în ansamblu.

Bibliografie

1. Roxana Bucur, Educație financiară pe înțelesul copiilor, București, 2024.
2. Irina Chițu, Secretul banilor. Educația financiară pe care nu o înveți la școală, București, Editura Publica, 2021.
3. Banca Comercială Română, Banii pe înțelesul copiilor, București, Banca Comercială Română, 2020.

Educația financiară la gimnaziu – de la teorie la practică resursă didactică și proiect de lecție

Prof. Popescu Maria Mădălina
Școala Gimnazială „Nicolae Bălcescu” Drăgășani

Lucrarea propune o abordare aplicată a educației financiare la nivel gimnazial, prin utilizarea metodelor interactive și a învățării experiențiale. Este inclus un proiect de lecție centrat pe formarea competențelor de gestionare a bugetului personal.

Cuvinte-cheie

educație financiară, buget, competențe, învățare activă, responsabilitate

1. Argument

Educația financiară devine o necesitate într-o societate dominată de consum și decizii economice rapide. Școala are rolul de a forma comportamente responsabile, iar integrarea acestor noțiuni contribuie la dezvoltarea competențelor de viață.

2. Competențe vizate

- Utilizarea conceptelor financiare de bază
- Dezvoltarea spiritului critic în gestionarea resurselor
- Luarea deciziilor responsabile
- Colaborarea în rezolvarea sarcinilor practice

3. Resursă didactică – „Bugetul meu lunar”

Descriere

Activitate practică în care elevii învață să își gestioneze un buget fictiv.

Materiale necesare

- fișe de lucru
- pixuri
- calculator (opțional)
- scenarii de viață (elev, student, familie)

Sarcină

Elevii primesc un venit lunar și trebuie să împartă suma în categorii:

- cheltuieli necesare
- economii
- cheltuieli opționale

4. PROIECT DE LECȚIE

Clasa: a VII-a

Durata: 50 minute

Disciplina: opțional / interdisciplinar

Tema: Gestionarea bugetului personal

4.1. Obiective operaționale

La finalul lecției, elevii vor fi capabili să:

- definească noțiunea de buget;

- identifice tipuri de cheltuieli;
- elaboreze un buget simplu;
- argumenteze alegerile financiare.

4.2. Metode și procedee

- conversația euristică
- învățarea prin descoperire
- joc de rol
- problematizarea

4.3. Desfășurarea lecției

1. Moment organizatoric (5 min)

- verificarea prezenței
- captarea atenției: „Ce ați face cu 1000 lei într-o lună?”

2. Reactualizarea cunoștințelor (5 min)

- discuție despre bani, economii, cheltuieli

3. Predarea noilor cunoștințe (10 min)

- definirea bugetului
- tipuri de cheltuieli (fixe, variabile)

4. Activitate practică (20 min)

Elevii, organizați în grupuri:

- primesc un scenariu (ex: elev cu bursă 500 lei)
- creează un buget
- justifică alegerile

5. Evaluare (5 min)

- prezentarea bugetelor
- feedback colectiv

6. Tema pentru acasă (5 min)

- realizarea unui buget personal real (o săptămână)

5. Evaluare

Evaluarea se realizează prin:

- observarea participării
- analiza produselor realizate
- capacitatea de argumentare

6. Impact educațional

Activitatea:

- crește responsabilitatea elevilor
- dezvoltă gândirea practică
- facilitează învățarea aplicată

7. Concluzii

Educația financiară trebuie abordată într-un mod interactiv și adaptat realității elevilor. Lecțiile aplicative contribuie la formarea unor comportamente sănătoase și sustenabile.

Bibliografie

1. OECD – Financial Education Framework
2. Comisia Europeană – Educație financiară
3. Ghiduri didactice naționale

Educație financiară - de la teorie la practică

Prof. Romvcescu Florin
Liceul „Constantin Brâncoveanu” Horezu

FIȘĂ DE LUCRU: EDUCAȚIA FINANCIARĂ

Nume: _____ Prenume: _____ Data: _____

1 Exercițiul 1 – Vocabular

Potrivește fiecare neologism financiar din coloana A cu definiția potrivită din coloana B.

A. NEologisme financiare	
1.	lichiditate
2.	dobândă compusă
3.	portofoliu
4.	activ
5.	inflație
6.	pasiv

B. Definiții	
A.	Creșterea generalizată a nivelului prețurilor într-o economie.
B.	Totalitatea sumelor de bani și a bunurilor deținute de o persoană sau o instituție.
C.	Ansamblul investițiilor financiare deținute de o persoană sau o instituție.
D.	Posibilitatea de a transforma rapid un activ în numerar fără pierderi semnificative.
E.	Dobânda calculată nu doar la suma inițială, ci și la dobânzile acumulate anterior.
F.	Totalitatea datoriilor și obligațiilor financiare ale unei persoane sau instituții.

Explică originea (din ce limbă provine) a două dintre neologismele de mai sus și sensul lor de bază în limba de proveniență.

- a) _____ – origine: _____ – sens de bază: _____
b) _____ – origine: _____ – sens de bază: _____

2 Exercițiul 2 – Înțelegerea textului

Citește cu atenție textul de mai jos, apoi răspunde cerințelor.

Fondul de urgență este o rezervă financiară esențială pentru orice persoană. Scopul lui este de a acoperi cheltuieli neprevăzute, precum o reparație urgentă, o problemă medicală sau pierderea temporară a venitului. Specialiștii recomandă ca acest fond să acopere între trei și șase luni de cheltuieli curente.

Constituirea fondului de urgență oferă siguranță și liniște sufletească, evitând astfel împrumuturile costisitoare sau utilizarea cardurilor de credit. Chiar și sumele mici economisite constant pot face o diferență importantă în timp. Prin urmare, a avea un fond de urgență nu este un lux, ci un pas responsabil către stabilitatea financiară.

a) Care este ipoteza (teza) textului? _____

b) Notează două argumente folosite pentru susținerea ipotezei:

1. _____
2. _____

c) Care este concluzia textului? _____

3 Exercițiul 3 – Scriere funcțională

Redactează o cerere adresată directorului unei bănci în care soliciți deschiderea unui cont curent pentru utilizarea bursei școlare. Include elementele unei cereri (expunerea situației, solicitarea, motivele și formula de încheiere).

--

4 Exercițiul 4 – Eseu argumentativ (10 rânduri)

Ești de acord sau nu cu afirmația: „Banii aduc fericirea”? Argumentează-ți răspunsul într-un mini-eseu de 10 rânduri, utilizând cel puțin 3 neologisme financiare.

1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____ 5. _____ 6. _____ 7. _____ 8. _____ 9. _____ 10. _____
--

Name: _____

Date: _____

Money matters: My first financial steps

Grade 5 English (Limba modernă 1)

1 Vocabulary Matching

Match the words in Column A with the meanings or pictures in Column B.

Column A

1. coins
2. notes
3. wallet
4. piggy bank
5. save
6. spend

Column B

- A. a container for saving money
- B. pieces of paper money
- C. a small case to keep your money and cards
- D. to keep money for the future
- E. small pieces of metal money
- F. to use money to buy things

2 Needs vs. Wants

Write each item in the correct box.

Needs

Wants

bread video game water toy car warm coat candy

3 Reading Comprehension

Read the text and answer the questions.

Leo is an 11-year-old boy.
He gets £2 pocket money every week.
Leo wants to buy a new adventure book that costs £12.
He saves £2 each week in his piggy bank.
After six weeks, Leo has enough money.
He buys the book and is very happy!

True or False?

1. Leo gets £2 pocket money every week.
True _____ False _____
2. Leo buys a video game.
True _____ False _____

4 Simple Calculation

Solve the word problems. Show your answer on the lines.

1. You have £10. You buy a book for £7.
How much change do you get?

2. You have £15. You buy a football for £9.
How much change do you get?

Managementul resurselor personale: de la teorie contabilă la responsabilitate financiară. Studiu de caz pentru învățământul liceal (profil economic)

Profesor Șandru Valeria,
Colegiul Economic Râmnicu Vâlcea

În contextul unei economii globale volatile, educația financiară nu mai este doar o disciplină opțională, ci o competență de viață esențială. Pentru elevii Colegiului Economic din Râmnicu Vâlcea, care studiază deja fundamentele contabilității, provocarea pedagogică constă în transferul de cunoștințe: transformarea formulelor de bilanț în decizii pragmatice de consum și economisire. Acest studiu de caz servește ca instrument didactic pentru profesori, facilitând un dialog autentic despre disciplina banilor.

Obiective Pedagogice

Cognitive: Identificarea diferenței dintre „nevoi” și „dorințe”; înțelegerea conceptului de cost de oportunitate.

Procedurale: Elaborarea unui buget personal sustenabil utilizând regula 50/30/20.

Atitudinale: Dezvoltarea unui comportament de consum reflexiv și rezistența la impulsul creditării nejustificate.

Scenariul de lucru: „Proiectul Căștile”

Contextul

Andrei, elev în clasa a XI-a, dispune de un venit lunar de 800 RON (600 RON alocați de părinți pentru cheltuieli curente și 200 RON câștigați dintr-o colaborare part-time în digitalizarea documentelor). Obiectivul său este achiziția unei perechi de căști de top, în valoare de 1.200 RON, într-un interval de maximum 6 luni.

Diagnosticul financiar actual (Status Quo)

Analiza fluxului de numerar (Cash Flow) relevă următoarea distribuție:

Nevoi (Fixe): Masă la școală și transport local – 350 RON.

Dorințe (Variabile): Ieșiri în oraș, abonamente servicii de streaming și gaming – 350 RON.

Economii actuale: 100 RON.

Problema

În ritmul actual, Andrei va atinge pragul de 1.200 RON abia peste 12 luni, dublu față de termenul propus. Apare tentația unui instrument de tip „Cumpără acum, plătește mai târziu” (BNPL) sau sacrificarea bugetului pentru hrană.

Strategii de intervenție și dialog didactic

A. Metoda reîncadrării (regula 50/30/20)

Profesorul ghidează elevii în aplicarea algoritmului de sănătate financiară pe bugetul lui Andrei:

Nevoi (50%): 400 RON (Andrei cheltuie 350, deci este în grafic).

Dorințe (30%): 240 RON (Andrei cheltuie 350, aici este punctul critic).

Economii/Investiții (20%): 160 RON (Andrei economisește doar 100).

B. Analiza Costului de Oportunitate

Prin dialog, se explorează ce înseamnă „a alege”. Dacă Andrei dorește căștile în 6 luni, are nevoie de o rată de economisire de 200 RON/lună.

Întrebare cheie: „Dacă Andrei reduce bugetul de entertainment cu 100 RON/lună, ce pierde pe termen scurt și ce câștigă pe termen lung?”

C. Riscurile Creditului de Consum

Se dezbate propunerea prietenului lui Andrei (împrumutul). Profesorul introduce noțiunile de:

Erozarea puterii de cumpărare prin dobânzi.

Deprecierea activului: Căștile vor valora mai puțin în 6 luni, în timp ce datoria rămâne constantă sau crește.

Instrumente Practice de Evaluare

Pentru a consolida responsabilitatea, propunem utilizarea următoarelor instrumente la clasă:

Nr. crt.	Instrument	Activitate Elev	Rezultat Așteptat
1.	Matricea Nevoi vs. Dorințe	Clasificarea a 10 cheltuieli recente.	Conștientizarea impulsului de cumpărare.
2.	Simulatorul de Economii	Calcularea perioadei de acumulare cu dobândă compusă (opțional).	Înțelegerea valorii în timp a banilor.
3.	Jurnalul de 48 de ore	Amânarea achizițiilor non-esențiale.	Controlul dopaminei asociate shopping-ului.

Acest studiu de caz demonstrează că educația financiară în liceu trebuie să fie **emoțională și contextuală**, nu doar tehnică. Profesorul de specialitate devine un mentor care validează dorințele elevilor (nu le interzice), dar le oferă „**busola**” necesară pentru a le atinge fără a-și periclita stabilitatea viitoare.

Responsabilitatea financiară este, în esență, un exercițiu de libertate: alegem unde pleacă banii noștri, în loc să ne întrebăm unde s-au dus.

Webografie

1. Platforma de Educație Financiară a BNR.
2. Ghidurile de bune practici pentru învățământul preuniversitar economic.

Dimensiunea europeană a educației financiare în grădiniță

Prof. Smarandache Luminița
Școala Gimnazială Budești

În contextul societății contemporane, caracterizată prin complexitate economică și acces rapid la produse și servicii financiare, educația financiară devine o competență esențială pentru fiecare individ. Uniunea Europeană acordă o importanță deosebită acestui domeniu, considerând alfabetizarea financiară un factor-cheie pentru incluziunea socială, stabilitatea economică și bunăstarea cetățenilor.

Dimensiunea europeană a educației financiare presupune nu doar politici comune, ci și promovarea unor valori precum responsabilitatea, autonomia și gândirea critică încă din primii ani de viață. Astfel, grădinița devine un spațiu educațional esențial pentru formarea unor deprinderi financiare de bază, adaptate nivelului de dezvoltare al copilului.

Educația financiară este definită ca procesul prin care indivizii dobândesc cunoștințe, abilități și atitudini necesare pentru a lua decizii financiare informate. La nivel european, aceasta este susținută prin strategii și inițiative coordonate între statele membre.

Banca Centrală Europeană subliniază că alfabetizarea financiară este „crucială pentru a face față complexității peisajului financiar actual” și pentru a dezvolta o societate rezilientă din punct de vedere economic.

De asemenea, UE promovează schimbul de bune practici și dezvoltarea unor instrumente comune pentru implementarea educației financiare în sistemele educaționale naționale.

Un element central al dimensiunii europene este ideea că educația financiară trebuie să fie un proces continuu, care începe încă din copilărie și se dezvoltă pe tot parcursul vieții.

Specialiștii consideră că educația financiară trebuie să înceapă de la vârste fragede, chiar de la 3–4 ani,

când copiii încep să înțeleagă concepte simple precum schimbul, valoarea obiectelor sau economisirea.

Educația financiară timpurie contribuie la:

- dezvoltarea gândirii logice și a responsabilității;
- formarea unor obiceiuri sănătoase de consum;
- înțelegerea valorii banilor și a muncii;
- prevenirea comportamentelor financiare riscante la vârsta adultă.

Conform programelor educaționale europene, introducerea timpurie a acestor noțiuni permite copiilor să transforme mai târziu capitalul educațional în capital economic și social.

Astfel, grădinița devine un mediu ideal pentru inițierea copiilor în lumea financiară prin jocuri, activități interactive și situații simulate.

Dimensiunea europeană a educației financiare în grădiniță se reflectă prin:

- ✓ Politici și inițiative comune

Uniunea Europeană sprijină dezvoltarea educației financiare prin:

- strategii naționale coordonate;
- proiecte transnaționale;
- platforme de colaborare între instituții.

De exemplu, rețeaua europeană pentru educație financiară promovează inițiative comune și dezvoltarea unor indicatori standardizați pentru evaluarea competențelor financiare.

- ✓ Integrarea în curriculum

Recomandările europene sugerează includerea educației financiare în programele școlare generale, adaptate fiecărei vârste.

În grădiniță, acest lucru se realizează prin:

- jocuri de rol (magazin, schimb de obiecte);
- activități de economisire simbolică;
- povești cu conținut economic;
- utilizarea banilor fictivi.

- ✓ Cooperarea între instituții

Dimensiunea europeană implică colaborarea între:

școli și grădinițe;

- familie;
- instituții financiare;
- organizații non-guvernamentale.

Această cooperare contribuie la crearea unui cadru educațional coerent și eficient.

Educația financiară la vârsta preșcolară trebuie să fie:

- ludică;
- interactivă;
- adaptată nivelului de înțelegere al copiilor.

Printre metodele utilizate se numără:

- ❖ jocul didactic;
- ❖ simularea unor situații reale;
- ❖ învățarea prin experiență;
- ❖ utilizarea materialelor vizuale și interactive.

Programele moderne pun accent pe învățarea prin joc și pe implicarea activă a copilului, ceea ce facilitează înțelegerea conceptelor abstracte.

De asemenea, implicarea părinților este esențială, deoarece educația financiară continuă și în mediul familial.

Implementarea educației financiare încă din grădiniță aduce beneficii multiple:

La nivel individual

- dezvoltarea autonomiei;
- creșterea capacității de luare a deciziilor;
- formarea unui comportament responsabil.

La nivel social

- reducerea excluziunii financiare;
- creșterea nivelului de trai;
- promovarea egalității de șanse.

La nivel economic

- stabilitate financiară;
- participare activă la economia de piață;
- adaptare la schimbările economice.

Educația financiară contribuie astfel la dezvoltarea unei societăți mai responsabile și mai bine pregătite pentru provocările viitorului.

Dimensiunea europeană a educației financiare în grădiniță evidențiază importanța formării timpurii a competențelor financiare. Prin politici comune, cooperare între state și integrarea în curriculum, Uniunea Europeană promovează o abordare coerentă și eficientă a acestui domeniu.

Educația financiară nu este doar o necesitate economică, ci și o componentă esențială a educației pentru viață. Începând încă din grădiniță, copiii pot dobândi abilități care îi vor ajuta să devină adulți responsabili, capabili să gestioneze resursele financiare și să contribuie activ la dezvoltarea societății.

Bibliografie

1. European Central Bank. (2026). *Financial literacy in Europe*. Disponibil la: <https://www.ecb.europa.eu>
2. European Central Bank. (2026). *Eurosystem financial literacy network*. Disponibil la: <https://www.ecb.europa.eu>
3. EUR-Lex. (n.d.). *Financial education – summary of EU legislation*. Disponibil la: <https://eur-lex.europa.eu>
4. EPALE. (2024). *Un set de instrumente pentru alfabetizarea financiară*. Disponibil la: <https://epale.ec.europa.eu>
5. Pedagogoteca. (2025). *Educația financiară a copiilor începe de la grădiniță*. Disponibil la: <https://pedagogoteca.ro>
6. Școala de Valori. (n.d.). *EduFin4Life Youth*. Disponibil la: <https://edufin4lifeyouth.scoaladevalori.ro>
7. SmartyKids România. (n.d.). *Educație financiară pentru copii*. Disponibil la: <https://smarty-kids.ro>

Cultura vizuală și educația financiară

Prof. dr. Spiridon Rodica-Gabriela

Liceul Sanitar „Antim Ivireanu” Râmnicu Vâlcea

În contextul societății contemporane, educația financiară devine o componentă esențială a formării elevilor, contribuind la dezvoltarea unor competențe necesare pentru gestionarea responsabilă a resurselor. Integrarea acesteia în domeniul educației artistice oferă o perspectivă interdisciplinară valoroasă, facilitând înțelegerea conceptelor economice prin intermediul culturii vizuale.

Arta reflectă, de-a lungul timpului, realitățile economice și sociale ale epocilor istorice, oferind exemple relevante pentru analiza relației dintre cultură și finanțe. Astfel, studiul unor opere celebre poate deveni un punct de plecare pentru discuții despre valoare, muncă, schimb, consum și statut social.

Istoria artei oferă numeroase exemple care ilustrează activități economice și relații financiare:

În opera „Negustorul de covoare”, realizată de Jean-Léon Gérôme, este surprins un moment de negociere comercială, evidențiind importanța schimbului și a valorii bunurilor.

Lucrarea „Cămătarul și soția sa”, semnată de Quentin Massys, prezintă activități financiare precum cântărirea banilor și gestionarea resurselor, oferind un exemplu timpuriu de reprezentare a economiei în artă.

În pictura „Vânzătoarea de lapte”, realizată de J. Vermeer, este ilustrată munca zilnică și valoarea muncii domestice, subliniind importanța responsabilității și a contribuției individuale.

Opera „Culegătorii de spice”, a lui Jean-François Millet, reflectă inegalitățile sociale și condițiile de muncă ale claselor defavorizate, oferind un cadru pentru discuții despre echitate și distribuția resurselor.

Integrarea artei în educația financiară permite abordarea unor concepte complexe într-un mod accesibil elevilor. Analiza operelor de artă poate facilita înțelegerea unor noțiuni precum: valoarea (materială și simbolică), economisirea și gestionarea resurselor, munca și recompensele acesteia, consumul și nevoile umane, neegalitatea economică.

În cadrul activităților didactice, elevii pot fi implicați în: interpretarea imaginilor artistice din punct de vedere economic; realizarea de desene sau colaje care ilustrează concepte financiare; dezbateri despre diferențele dintre nevoi și dorințe; proiecte interdisciplinare care îmbină arta cu educația civică și economică. Această abordare contribuie la dezvoltarea gândirii critice și la formarea unor cetățeni responsabili, capabili să înțeleagă contextul economic al societății în care trăiesc.

În orelor de Educație plastică sau orelor de Istoria artelor, profesorul poate propune elevilor activități precum:

„Banii în artă” – analizarea unor opere și identificarea elementelor economice;

„Valoare și preț” – discuții despre diferența dintre valoarea artistică și valoarea financiară a unei opere. Referitor la acest subiect discuțiile sunt contradictorii ținând cont că întotdeauna prețul pe care îl are o lucrare de artă este diferit de suma costurilor materialelor de producție.

„Meserii în artă” – identificarea profesiilor reprezentate în picturi și discutarea rolului acestora în societate.

Arta reprezintă un instrument educațional complex, capabil să faciliteze înțelegerea unor concepte economice esențiale. Prin integrarea culturii vizuale în educația financiară, elevii pot dobândi competențe relevante pentru viața de zi cu zi, dezvoltându-și totodată sensibilitatea estetică și spiritul critic.

Educația financiară este fundamentală pentru dezvoltarea unor tineri capabili să își gestioneze resursele economice într-un mod responsabil și eficient. Într-o eră în care accesul la credite și consumul sunt în continuă expansiune, este esențial ca elevii să înțeleagă concepte financiare de bază care vor contribui la bunăstarea lor economică pe termen lung. Fără o educație financiară corespunzătoare, tinerii riscă să facă alegeri financiare dăunătoare, cum ar fi împrumuturi nesăbuite sau cheltuieli excesive, care pot duce la acumularea de datorii și la instabilitate financiară. De asemenea, educația financiară le oferă instrumentele necesare pentru a naviga într-o lume economică tot mai dinamică, caracterizată prin fluctuații ale pieței și un număr mare de opțiuni financiare.

„Cămătarul și soția sa”, de Quentin Massysm

Bibliografie

1. Cucos, Constantin – *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2014.
2. Buliga M. Panțu B, *Istoria artelor și Arhitecturii*, Editura Art, București, 2005.
3. <https://edict.ro/educatia-financiara-in-scoli-o-necesitate-pentru-viitorul-tinerelor-generatii/>
4. https://ro.wikipedia.org/wiki/Fi%C8%99ier:Massysm_Quentin_%E2%80%94_The_Moneylender_and_his_Wife_%E2%80%94_1514.jpg

Educația financiară - necesitatea unei societăți moderne

Prof.Înv. Primar. Trăneci Daniela
Școala Gimnazială Udrești, Dănicei

Educația financiară reprezintă ansamblul de cunoștințe, abilități și comportamente care permit indivizilor să ia decizii informate privind gestionarea banilor. Aceasta include noțiuni precum bugetarea, economisirea, investițiile și administrarea datoriilor.

În contextul actual al globalizării și al dezvoltării economiei de piață, educația financiară devine o componentă esențială a formării individului. Capacitatea de a gestiona resursele financiare personale influențează nu doar bunăstarea individuală, ci și stabilitatea economică a societății. În Europa, educația financiară este promovată tot mai intens, fiind considerată un pilon al incluziunii sociale și al dezvoltării durabile.

Educația financiară nu mai este un domeniu rezervat specialiștilor, ci o competență de bază necesară fiecărui cetățean, indiferent de vârstă sau statut social. În acest sens, sistemele educaționale au început să integreze noțiuni financiare încă din ciclul primar.

Educația financiară reprezintă ansamblul de cunoștințe, abilități și comportamente care permit indivizilor să ia decizii informate privind gestionarea banilor. Aceasta include noțiuni precum bugetarea, economisirea, investițiile și administrarea datoriilor.

Conform definițiilor internaționale, educația financiară presupune nu doar înțelegerea conceptelor economice, ci și capacitatea de a aplica aceste cunoștințe în viața de zi cu zi, în vederea atingerii stabilității financiare.

De asemenea, Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) subliniază că educația financiară include conștientizarea, atitudinile și comportamentele necesare pentru luarea unor decizii financiare responsabile.

Importanța educației financiare

Educația financiară are un rol fundamental în viața individului și a societății. În primul rând, aceasta contribuie la dezvoltarea unor comportamente responsabile în gestionarea banilor. Persoanele educate financiar sunt mai puțin expuse riscului de îndatorare excesivă și pot face față mai ușor situațiilor neprevăzute.

În al doilea rând, educația financiară sprijină dezvoltarea capacității de economisire și investiție. Aceasta permite planificarea pe termen lung și atingerea unor obiective precum achiziționarea unei locuințe sau asigurarea unui nivel de trai decent la pensie.

Nu în ultimul rând, la nivel macroeconomic, un nivel ridicat de educație financiară contribuie la stabilitatea sistemului economic. Cetățenii bine informați iau decizii responsabile, ceea ce reduce riscurile financiare și sprijină dezvoltarea economică durabilă.

Educația financiară în școală – perspectivă europeană

În multe state europene, educația financiară este integrată în curriculumul școlar, încă din învățământul primar. România face pași importanți în această direcție, introducând discipline și programe dedicate.

Scopul acestor inițiative este formarea unor competențe esențiale, precum:

- gestionarea bugetului personal;
- înțelegerea rolului banilor;
- dezvoltarea spiritului antreprenorial;
- asumarea responsabilității financiare.

Introducerea educației financiare în școală contribuie la reducerea analfabetismului financiar și la formarea unor adulți capabili să ia decizii economice corecte. În context european, aceasta este considerată o investiție în viitorul societății.

Rolul familiei și al societății

Educația financiară nu se realizează exclusiv în școală, ci este un proces continuu, care implică familia și societatea. Părinții au un rol esențial în formarea comportamentelor financiare ale copiilor, prin exemplul personal și prin discuții despre bani. De asemenea, instituțiile financiare și organizațiile non-guvernamentale contribuie prin programe educaționale, campanii de informare și resurse digitale. În acest fel, educația financiară devine un efort comun, la nivel social.

Educația financiară reprezintă o competență esențială pentru viața modernă, contribuind la bunăstarea individuală și la stabilitatea economică a societății. Integrarea acesteia în sistemul educațional și promovarea ei la nivel social sunt pași necesari pentru formarea unor cetățeni responsabili și autonomi. Într-o lume caracterizată de incertitudine economică și complexitate financiară, educația financiară nu mai este o opțiune, ci o necesitate. Dezvoltarea acestei competențe încă din copilărie poate asigura un viitor mai sigur și mai echilibrat pentru generațiile următoare.

Bibliografie

1. „Educația financiară: ce este și cum o poți aplica”, Manager.ro
2. „Educație financiară – definiții și importanță”, NAGA Academy
3. „Importanța educației financiare”, Școala de Bani – BCR
4. „De ce este importantă educația financiară”, Radio România Reșița

Cultură și educație financiară – o perspectivă europeană

Prof. înv. primar Trușcă Lidia Cristina
Școala Gimnazială „Nicolae Bălcescu”, Râmnicu Vâlcea

Introducere

Educația financiară este din ce în ce mai importantă în viața de zi cu zi. Fiecare persoană trebuie să știe cum să își gestioneze banii, să economisească și să ia decizii corecte. În Europa, acest tip de educație este considerat esențial pentru dezvoltarea unei societăți responsabile.

Ce înseamnă educația financiară?

Educația financiară înseamnă să știm:

- cum să ne organizăm banii,
- cum să economisim,
- cum să cheltuim responsabil,
- cum să evităm datoriile.

Pe scurt, este abilitatea de a lua decizii bune legate de bani.

De ce este importantă?

Educația financiară ajută:

- la evitarea problemelor financiare,
- la formarea unor obiceiuri sănătoase,
- la planificarea pentru viitor,
- la dezvoltarea responsabilității.

O persoană educată financiar este mai sigură pe deciziile sale și mai bine pregătită pentru viață.

Educația financiară în Europa

În multe țări europene, educația financiară este introdusă încă din școală. Elevii învață noțiuni de bază despre bani, economii și consum.

Țările dezvoltate pun accent pe formarea acestor competențe încă de la vârste mici, pentru a crea adulți responsabili.

Situația în România

În România, educația financiară începe să fie tot mai prezentă în școli. Există:

- lecții și activități dedicate,
- proiecte educaționale,
- campanii de informare.

Instituții precum Banca Națională a României sau Autoritatea de Supraveghere Financiară sprijină aceste inițiative.

Totuși, este nevoie de mai multă implicare pentru a ajunge la nivelul altor țări europene.

Rolul cadrului didactic

Cadrele didactice au un rol foarte important în formarea comportamentului financiar al elevilor. Prin exemple simple și activități practice, elevii pot învăța:

- să economisească,
- să își organizeze un buget,
- să înțeleagă valoarea banilor.

Educația financiară poate fi integrată ușor în activitățile zilnice de la clasă.

Concluzie

Educația financiară este o necesitate în societatea modernă. La nivel european, aceasta este susținută și promovată activ. În România, există progrese, iar rolul școlii este esențial în formarea unor viitori adulți responsabili.

Bibliografie

1. Manuale școlare (Educație socială)
2. Site-ul Banca Națională a României
3. Site-ul Ministerul Educației
4. Materiale educaționale online (în limba română)

Resursă Educațională Deschisă. Educație financiară pentru elevii de gimnaziu - de la teorie la aplicații

Prof. Trușcă Anca
Liceul „Constantin Brâncoveanu”, Horezu

Categorie de vârstă-11-14 ani

Tip resursă-Prezentare tip PPT, cu scop educațional, cu elemente de gamificare

Elemente agregate-competențe digitale/TIC, educatie anteprenorială

Link resursă: <https://gamma.app/docs/Educatie-Financiara-pentru-Elevii-de-Gimnaziu-nd7yhqc0pp4zflk>

Preview resursă:

The screenshot shows a presentation slide with a purple background. On the left, there is a vertical sidebar with five thumbnail images of the presentation's content. The main area of the slide features an illustration of five diverse students sitting around a wooden table, engaged in a discussion. To the right of the illustration, the title 'Educație Financiară pentru Elevii de Gimnaziu' is written in large, bold, pink letters. Below the title, the subtitle 'De la Teorie la Practică — o călătorie spre înțelegerea inteligentă a banilor' is written in smaller black text. At the bottom right, the author's name 'prof. Trușcă Anca Maria' and the school 'Liceul Constantin Brâncoveanu, Horezu' are listed. The top of the image shows the Microsoft PowerPoint interface with various tabs and toolbars.

Ce Înseamnă Să Fii Responsabil Financiar?

→ Cunoașterea valorii banilor

Familiarizarea cu banii, valoarea lor și cum pot fi cheltuiți cu înțelepciune.

→ Economisire, investiții, donații

Trei concepte fundamentale care formează bazele unui comportament financiar sănătos.

→ Decizii raționale

Evaluarea riscurilor înainte de orice alegere financiară — de la banii de buzunar la planuri de viitor.

Educația Financiară: O Disciplină Interdisciplinară

Conexiuni cu alte materii

Conceptele financiare nu trăiesc izolat — ele se regăsesc în **matematică** (calcul, procente), **istorie** (evoluția monedei), **geografie** (economii globale) și **educație civică** (responsabilitate socială).

❗ Profesorii pot integra educația financiară în lecțiile existente, fără a adăuga ore suplimentare.

Matematică

Procente, dobânzi, buget — calcule cu sens real.

Istorie & Geografie

Evoluția comerțului și economiilor naționale.

Educație Civică

Responsabilitate, taxe și rolul cetățeanului în economie.

Inflația în țările în curs de dezvoltare

Prof. Daniel Tudosoiu

Colegiul Național „Alexandru Lahovari” – Râmnicu Vâlcea

“Cei mai mulți milionari sunt copiii inflației” Valeriu Buțulescu

Ce este inflația?

Inflația contemporană reprezintă un dezechilibru structurat monetar-real, care exprimă existență în circulație a unei mase monetare ce depășește nevoile economiei, fapt ce antrenează deprecierea banilor neconvertibili în aur și a celor neconvertibili în general, ca și creșterea durabilă și generalizată a prețurilor.

Dacă vrei o definiție oficială a inflației, poți spune că este „creșterea generalizată și susținută a prețurilor, într-o perioadă de timp, într-o economie”. Dar, sincer, e mai ușor să reții așa: inflația este motivul pentru care, cu aceiași bani, cumperi mai puțin de la o lună la alta. Asta e esența. Iar dacă ți s-a părut că pâinea s-a scumpit, uleiul a urcat, iar factura la întreținere îți pare dintr-un univers paralel, să știi că nu e doar o impresie — inflația e reală și te-a atins direct.

Dacă ne uităm la ce este inflația definiție economică, putem spune că este procesul prin care prețurile cresc continuu într-o economie, iar valoarea reală a banilor scade. Unii vorbesc și despre inflația negativă. În sens contrar, ce este inflația negativă? Termenul desemnează o scădere generalizată a prețurilor – cunoscută și ca deflație – care poate părea benefică, dar ascunde riscuri economice grave.

Caracteristicile țărilor în curs de dezvoltare

Țările în dezvoltare sunt un “mozaic” urias. Alături de țări foarte sărace se întâlnesc țări mult mai bogate, care “ravnesc” la statutul de țară dezvoltată. Ele sunt cele mai numeroase din punct de vedere al populației (77% din populația globului), dar contribuie doar cu 15% din venitul mondial. Conceptul de dezvoltare economică este unul dintre cele mai des utilizate și cu cele mai largi conotații. Comparată un timp îndelungat cu creșterea economică, dezvoltarea economică a căpătat în ultimele decenii un conținut mult mai larg. Creșterea economică reprezintă capacitatea unei economii de a genera și a menține o creștere a produsului sau global (P.I.B sau P.N.B)

Cauzele inflației

Adesea inflația este explicată doar prin emisiunea excesivă de semne banesti. Inflația este legată mai ales de oferta de monedă, suplimentarea acesteea decurgand din deciziile agentilor economici specializați în sensul sporirii activelor lor de (bani de credit).

Un loc aparte ocupa acele conceptii care considera drept cauză principală (unica) a inflației insuficiența producției. Sporirea veniturilor, îndeosebi a salariaților, nu este compensată printr-o creștere corespunzătoare a productivității. Apare, astfel o penurie de bunuri materiale și de servicii. Specialiștii numesc un asemenea dezechilibru inflație reală. Creșterea substanțială a creditului duce relativ repede la dezechilibrul inflaționist, la excesul de creștere nominală pentru bunurile de consum. În anumite condiții, profiturile cresc mai încet decât masa economiilor disponibile ale înreprindelor. Ca urmare, guvernele caută să promoveze programe proprii de investiții, pe seama bugetului.

Efectele inflației

Inflația duce la redistribuirea veniturilor și a averii membrilor societății. De pildă, se poate profita de procesul inflaționist cu ocazia recurgerii la credite pentru cumpărarea de locuințe. Aici este vorba de faptul că,

În urma creșterii prețurilor și a devalorizării banilor, achitarea ratelor va fi mult mai ușoară. În schimb, alții vor cunoaște pierderi din cauza inflației deoarece dispun de numerar, hârtii de valoare, care sunt supuse unui proces de depreciere. Sunt dezavantajați din cauza inflației cei care trăiesc dintr-un venit fix, ca de exemplu, salariații, pensionarii etc. Dar efectele negative ale inflației se pot contracara. De pildă, în țările cu economie de piață sunt majorate salariile, pensiile, bursele, ajutoarele sociale etc., pe măsură ce are loc creșterea ratei inflației măsurată cu ajutorul IPC. Pentru a opri procesul de redistribuire a veniturilor are loc adaptarea continuă a ratei dobânzii la rata de creștere a inflației.

Un alt aspect negativ al inflației este legat de distorsiunile apărute în raporturile relative ale prețurilor. Aici este vorba de creșterea foarte diferită a prețurilor bunurilor, ceea ce are consecințe nedorite asupra raportului de schimb între producători și consumatori, asupra structurii producției, alocării resurselor și eficienței economice.

Căi de combatere a inflației

Antidotul împotriva inflației se compune în opinia multor economiști din următoarele patru ingrediente: blocarea prețurilor, blocarea monedei, blocarea cheltuielilor publice, blocarea veniturilor și costurilor.

Bibliografie

1. <https://www.bcr.ro/ro/news-hub/blog/noutati/ce-este-inflatia-si-cum-te-afecteaza--ghid-complet>
2. <https://gradu.net/referate/economie/inflatia-in-tarile-in-curs-de-dezvoltare-433442>

Educația financiară timpurie - fundament al unei societăți responsabile în context european

Prof. Înv. preșc., Udrescu Gheorghița

Școala Gimnazială Nr.13/ Structura Grădinița cu PP Nr.14, Râmnicu Vâlcea, Județul Vâlcea

În contextul actual al unei societăți aflate într-o continuă schimbare economică și socială, educația financiară devine o competență esențială pentru fiecare individ. La nivel european, dezvoltarea culturii financiare este considerată o prioritate strategică, fiind strâns legată de bunăstarea cetățenilor și de stabilitatea economică. Astfel, formarea timpurie a unor comportamente financiare responsabile reprezintă un element fundamental pentru construirea unei societăți echilibrate și informate.

Educația financiară poate fi înțeleasă ca procesul prin care indivizii dobândesc cunoștințe, abilități și atitudini necesare pentru a lua decizii corecte în gestionarea resurselor financiare. În spațiul european, această formă de educație este promovată ca instrument de incluziune socială și dezvoltare durabilă, fiind susținută prin politici publice și programe educaționale. Lipsa alfabetizării financiare poate conduce la vulnerabilitate economică, decizii greșite și dificultăți în gestionarea bugetului personal, motiv pentru care introducerea acestui tip de educație încă de la vârste fragede devine o necesitate.

Numeroase cercetări evidențiază faptul că obiceiurile financiare se formează încă din copilărie. Copiii care sunt familiarizați de timpuriu cu noțiuni precum economisirea, cheltuielile sau diferența dintre nevoi și dorințe dezvoltă comportamente responsabile pe termen lung. În învățământul preșcolar și primar, aceste concepte nu trebuie abordate într-o manieră teoretică, ci prin activități ludice și experiențiale. Jocurile de rol, precum „de-a magazinul” sau „de-a banca”, activitățile de economisire simbolică, poveștile cu mesaj educativ și proiectele tematice integrate contribuie la înțelegerea noțiunilor financiare într-un mod accesibil și atractiv.

În acest demers, rolul cadrului didactic este esențial. Profesorul devine un facilitator al învățării, capabil să creeze contexte educaționale relevante și adaptate nivelului de vârstă al copiilor. Prin utilizarea resurselor digitale interactive, a metodelor moderne de predare și prin corelarea informațiilor cu experiențele

de viață ale elevilor, cadrul didactic poate transforma educația financiară într-un proces activ și semnificativ. De asemenea, implicarea părinților în activitățile educaționale contribuie la consolidarea comportamentelor financiare dobândite în mediul școlar.

Dimensiunea europeană a educației financiare presupune promovarea unor valori precum responsabilitatea, solidaritatea și sustenabilitatea. În numeroase state europene, educația financiară este integrată în curriculum fie ca disciplină distinctă, fie ca parte a altor domenii de studiu. Inițiativele europene încurajează schimbul de bune practici și dezvoltarea de resurse educaționale comune, punând accent pe incluziunea financiară, digitalizarea serviciilor și protecția consumatorului.

În activitatea didactică, educația financiară poate fi valorificată prin organizarea unor activități variate, cum ar fi zile tematice dedicate economisirii, proiecte de tip „bugetul clasei” sau utilizarea platformelor interactive pentru consolidarea cunoștințelor. Aceste demersuri contribuie la dezvoltarea unei atitudini responsabile față de gestionarea resurselor și la formarea unor deprinderi utile în viața de zi cu zi.

În concluzie, educația financiară reprezintă o componentă indispensabilă a formării individului în societatea contemporană. În context european, aceasta capătă o importanță deosebită, fiind corelată cu dezvoltarea economică și incluziunea socială. Introducerea timpurie a conceptelor financiare contribuie la formarea unor adulți responsabili și autonomi, capabili să ia decizii informate. Prin implicarea activă a cadrului didactic și prin utilizarea unor metode moderne și interactive, educația financiară poate deveni un instrument eficient în formarea competențelor necesare unei vieți echilibrate.

Bibliografie

1. OECD (2020), *Financial Literacy and Education in Europe*
2. Comisia Europeană (2018), *Action Plan on Financial Education*
3. Banca Națională a României – resurse educaționale
4. Ministerul Educației – documente curriculare

Strategii de prevenire și combatere a comportamentelor de tip bullying în mediul școlar, social și online

*Prof. Văleanu Maria-Adriana
Școala Gimnazială Valea-Mare, jud. Vâlcea*

Fenomenul de bullying reprezintă o problemă complexă și tot mai răspândită în societatea contemporană, afectând în mod direct dezvoltarea emoțională, socială și academică a copiilor și adolescenților. Acesta se manifestă prin comportamente agresive repetate, intenționate, care implică un dezechilibru de putere între agresor și victimă. În contextul actual, bullying-ul nu se limitează doar la spațiul fizic al școlii, ci se extinde și în mediul social și, tot mai frecvent, în mediul online, sub forma cyberbullying-ului. Combaterea acestui fenomen necesită o abordare multidimensională, bazată pe prevenție, intervenție și colaborare între instituții, familie și comunitate. Școala reprezintă unul dintre principalele spații în care bullying-ul poate apărea, având în vedere interacțiunile frecvente dintre elevi. În acest context, implementarea unor politici educaționale clare și coerente este esențială. Instituțiile de învățământ trebuie să dezvolte regulamente interne care să definească explicit comportamentele inacceptabile și să stabilească sancțiuni adecvate. Un rol important îl are educația socio-emoțională, care contribuie la dezvoltarea empatiei, a respectului reciproc și a abilităților de comunicare.

Prin activități didactice și extracurriculare, elevii pot învăța să gestioneze conflictele într-un mod constructiv și să evite recurgerea la violență. Cadrele didactice trebuie să fie instruite pentru a identifica semnele timpurii ale bullying-ului și pentru a interveni prompt și eficient. De asemenea, consilierea psihologică oferită în cadrul școlii este crucială atât pentru victime, cât și pentru agresori, întrucât aceștia din urmă pot manifesta comportamente problematice ca urmare a unor dificultăți emoționale sau familiale. Implicarea elevilor în

programe de tip „peer support” sau mentorat contribuie la crearea unui climat școlar pozitiv, în care sprijinul reciproc și solidaritatea sunt încurajate.

Familia reprezintă primul mediu de socializare al copilului și are un impact major asupra dezvoltării comportamentale. Părinții trebuie să promoveze valori precum respectul, toleranța și responsabilitatea, oferind un model pozitiv de comportament. Comunicarea deschisă între părinți și copii facilitează identificarea timpurie a eventualelor probleme și intervenția adecvată. La nivel comunitar, organizațiile non-guvernamentale și instituțiile publice pot desfășura campanii de conștientizare privind efectele negative ale bullying-ului și importanța prevenirii acestuia. Astfel de inițiative contribuie la schimbarea mentalităților și la reducerea toleranței față de comportamentele agresive. Mass-media și mediul cultural au, de asemenea, un rol important în promovarea unor modele comportamentale sănătoase. Prezentarea unor exemple pozitive și sancționarea publică a comportamentelor abuzive pot influența percepțiile sociale și pot contribui la diminuarea fenomenului. Odată cu dezvoltarea tehnologiei digitale, bullying-ul a căpătat noi forme de manifestare în mediul online.

Cyberbullying-ul implică utilizarea platformelor digitale pentru a hărțui, amenința sau umili o persoană, având adesea un impact mai puternic decât bullying-ul tradițional, datorită caracterului său persistent și public. Prevenirea acestui fenomen presupune educația digitală a tinerilor, care trebuie să fie conștienți de riscurile asociate utilizării internetului și de responsabilitatea pe care o au în mediul virtual. Este esențial ca aceștia să învețe să își protejeze datele personale și să utilizeze în mod adecvat setările de confidențialitate ale platformelor online. De asemenea, platformele de socializare trebuie să implementeze politici stricte de moderare a conținutului și mecanisme eficiente de raportare a abuzurilor. Colaborarea între companiile tehnologice, instituțiile educaționale și autoritățile publice este necesară pentru a asigura un mediu online sigur.

Părinții și profesorii trebuie să se implice activ în monitorizarea comportamentului online al copiilor, menținând un echilibru între supraveghere și respectarea autonomiei acestora. Dialogul deschis și sprijinul emoțional sunt esențiale pentru prevenirea și gestionarea situațiilor de cyberbullying. Bullying-ul, indiferent de forma sa de manifestare, reprezintă o problemă serioasă care afectează nu doar indivizii implicați, ci și climatul social în ansamblu. Prevenirea și combaterea acestuia necesită o abordare integrată, care să includă educația, intervenția instituțională și implicarea activă a familiei și comunității. Prin promovarea valorilor pozitive, dezvoltarea competențelor socio-emoționale și utilizarea responsabilă a tehnologiei, se poate contribui la crearea unui mediu sigur și incluziv pentru toți membrii societății. În acest sens, responsabilitatea este una colectivă, iar succesul depinde de colaborarea eficientă între toți actorii implicați.

Jocuri de educație financiară pentru copii

Prof. Vărzaru Alina-Maria

Școala Gimnazială Șuşani, Județul Vâlcea

Game of life. În jocul Game of Life tu îți alegi calea pe măsură ce navighezi prin momentele importante ale vieții: educație, carieră, căsătorie. Te deplasezi pe tabla de joc, mergi la facultate, îți întemeiezi o familie, mergi în vacanță și te confrunți cu întorsături neașteptate care pot schimba cursul jocului. Jucătorul care are cei mai mulți bani la finalul jocului câștigă!

Payday. Îți administrezi banii cu chibzuință și ai posibilitatea să aduni bani prin înțelegerile încheiate. Charge Large.

Acquire. Fiecare jucător investeste strategic în afaceri, încercând să își păstreze majoritatea acțiunilor de la bursă. Jocul este o întrecere între jucători pentru a dobândi cea mai mare avere.

Stock Exchange Game.

Money Bags.

Buy It Right.

Act Your Wage.

Cashflow. Este un joc conceput de Robert Kiyosaki, investitor, om de afaceri și dezvoltator, pentru a

servi ca un instrument de învățare a strategiilor financiare.

Jocul Banilor. Este primul joc românesc de educație financiară pentru copii. Copiii vor învăța de unde vin și unde se duc banii, cum să-și stabilească și să-și atingă obiectivele și să își realizeze un buget personal.

Banii – cărți de joc educative.

„Super Kid”. Este un joc dezvoltat de Adrian Asoltanie, prin intermediul căruia copilul deprinde valori precum: responsabilitatea, valoarea timpului și a banilor, importanța lucrului bine făcut, răbdarea și perseverența.

Jocuri video/online:

Investory – Bucluc pe planeta jucăriilor.

KIDS – O afacere de succes. Este prima aplicație de educație financiară destinată copiilor cu vârstă între 7-10 ani omologată de Ministerul Educației Naționale.

Thrive ‘n’ shine.

VISA Financial Football

Adunați mărunțișul într-un borcan transparent. Văzând cum crește volumul din borcan, copilul va înțelege mai bine ideea de acumulare/economisire. Puteți decora borcanul împreună cu cel mic. Banii pot merge către un obiectiv pe care l-ați stabilit împreună.

Operații matematice simple legate de bani, de exemplu, 2 monede de 50 bani = o bancnotă de 1 leu.

Jocuri de rol client-vânzător. Pregătiți și un cadru adecvat (bani, casă de marcat, produse, etc.).

Decorați/creați o pușculiță. Prin confecționarea unei pușculițe cu materiale pe care le avem în casă, îi învățăm pe copii să recicleze, dar și să pună bani deoparte în pușculița făcută cu mâinile lor. Noi am confecționat o pușculiță unicorn.

Scump-ieftin – un joc cu obiectele de prin casă. În general, copiii cred că lucrurile mari sunt mai scumpe. Este o bună ocazie să înțeleagă, atât cât se poate, că nu proporția contează.

Desenăm un cerc. El reprezintă bugetul lunar. Îl împărțim în mai multe felii. Fiecărei felii îi revine o categorie (voi decideți cum le împărțiți): facturi, alimente, sănătate, dorințe, etc. Pentru dorințe avem o singură felie, deci dorințele tuturor membrilor familiei sunt incluse aici. Dorințele reprezintă doar o felie, nu cercul întreg, deci trebuie să stabilim ce ne dorim cel mai mult (să prioritizăm).

Copiii își pot realiza proprii lor bani. Pot scrie pe ei valoarea, le pot atribui personajele, culoarea, etc. Apoi, încercați să faceți legătura între banii reali și cei confecționați de copil. Le va fi mult mai ușor să rețină valoarea banilor reali, să facă legătura între banii reali și cei desenați.

Întocmirea listei de cumpărături este un exemplu simplu de planificare. Verificăm ce ne lipsește și întocmim lista împreună. În magazin copilul bifează ce cumpărăm, alegem împreună produsul cel mai potrivit (în funcție de etichetă, preț, gramaj, etc.), copilul așază produsul în coș, învață ce înseamnă un produs la promoție, cum alegem produsele pe care le cumpărăm (care sunt criteriile), așază produsele pe bandă și, în cele din urmă, plătește la casă. Tot acest proces îl ajută să înțeleagă mai bine cum funcționează lucrurile atunci când cheltuim, îi oferă o primă viziune despre planificare și îi dă și o doză de responsabilitate.

Standul cu limonadă/brioșe/biscuiți – copilul prepară bunătăți pe care le poate vinde apropiaților.

Organizarea unor târguri cu vânzare – copiii pot alege să-și împartă în 2 categorii lucrurile pe care nu le mai folosesc, unele să le doneze, iar altele să le vândă. Pot face un garage sale împreună cu alți prieteni ori, cu ajutorul vostru, își pot vinde lucrurile online. Avantajele unor astfel de acțiuni sunt multiple: facem ordine în casă, dăruim, câștigăm bani și învățăm niște lecții valoroase.

Copilul poate produce și vinde diverse obiecte: obiecte croșetate, bijuterii, măștișoare, tablouri, decorațiuni, articole vestimentare pictate/personalizate, etc. Aici lecția antreprenorială este mai complexă. Putem discuta cu copiii despre: materiile prime folosite, cuim alegem furnizorii, care este valoarea investiției, cum stabilim un preț de vânzare corect, care este profitul obținut.

Bibliografie

1. www.flaviahiriscu.ro
2. Revista Nr.2, „Educația financiară pe înțelesul tuturor”-coordonator Ligia Georgescu Goloșoiu;
3. Gary S. BECKER, Comportamentul uman. O abordare economică, Editura All, București, 1994 ;

Editat și publicat de Casa Corpului Didactic Vâlcea
Bulevardul Nicolae Bălcescu nr. 30
Râmnicu Vâlcea
Vâlcea
Romania
Web: www.ccdvl.ro
E-mail: ccdvalcea@yahoo.com
Tel/Fax: 0350/421398
Director: Prof. DOBRETE Florentina-Adina

Editura NOVA DIDACT

